

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\L\Le Guinova Ursula\Le Guin Ursula-Zememori
4-Tehanu.pdb

PDB Name: Le Guin Ursula-Zememori 4-Tehan

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXT

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 5.5.2007

Modification Date: 5.5.2007

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

Le Guin, Ursula K - Tehanu

Kroniky Zeměmoří

Tehanu - Poslední kniha Zeměmoří

1

Neštěstí

Když zemřel sedlák Pazourek z Prostředního údolí, zůstala po něm na statku U dubu jeho vdova sama. Syn se dal na moře a dcera se vdala za kupce z Valmouthu. O selce se říkalo, že v zemi, z níž pocházela, bývala významnou osobou. Občas ji skutečně navštěvoval mág Ogion, avšak to ještě nic neznamenalo, neboť Ogion docházel také za spoustou bezvýznamných lidí.

Vdova měla cizí jméno, ale Pazourek jí říkal Goha. Tak se na Gontu nazývá malý bílý pavouček. To jméno se k ní hodilo, protože měla světlou pleť, byla drobná a naučila se dobře spřádat ovčí rouno. Nyní byla paní Goha vdovou po Pazourkovi a patřilo jí stádo ovcí, pastviny, čtyři pole, ovocný sad, dvě chalupy s nájemci, starý kamenný statek pod duby a hned za kopcem ještě rodinný hřbitov, kde se Pazourek rozpadal v prach.

„Vlastně jsem vždycky žila poblíž hrobek," řekla jednou své dceři.

„Pojď bydlet k nám do města, mami," přemlouvala ji Jablůňka, ale vdova odmítla.

„Možná později, až budeš mít děti a budeš potřebovat pomoc," řekla a se zalíbením hleděla na svou šedookou dceru.

„Ale teď ještě ne. Ty mne nepotřebuješ a mně se tu líbí."

Když se Jablůňka vydala na cestu domů, kde na ni čekal mladý manžel, vdova za ní zavřela dveře a zůstala stát v zamyšlení uprostřed kuchyně s kamennou podlahou. V místnosti už bylo šero, ale lampu hned nerozsvítila, nýbrž vzpomínala, jak ji zapaloval její muž, jak prsty vykřesal jiskru a jak jeho soustředěný, snědý obličej posléze ozářil mihotavý plamínek... V domě panovalo ticho.

„Už jsem kdysi žila sama v tichém domě," řekla si a zažehla světlo. „Nemůže to být horší."

Jednoho pozdního odpoledne začátkem léta přichvátala po prašné cestě od vesnice vdovina přítelkyně Skřivana.

„Goho," zavolala na vdovu, která okopávala fazole. „Goho, stalo se neštěstí! Ošklivé neštěstí. Můžeš jít se mnou?"

„Jistě," řekla vdova. „Co se přihodilo?"

Skřivana sotva popadala dech. Byla to venkovská žena kyprých tvarů a středního věku, její jméno se k ní už nehodilo, ale v mládí bývala štíhlá a hezká. Staly se přítelkyněmi už tenkrát, když Goha přišla na statek a ještě si nevěděla s ničím rady. Skřivana jí ve všem pomáhala a nedbala na řeči vesničanů pomlouvajících nešikovnou bledou cizinku odkudsi z Kargadu.

„Popálilo se jedno děcko," řekla Skřivana.

„Čí děcko?"

„Tuláků."

Goha spěchala zavřít dům a hned se vydala na cestu.

„Nějací tuláci se utábořili na louce u řeky už před měsícem. Jeden mužský, který se vydával za dráteníka, ale určitě to byl zloděj, s sebou měl jakousi divnou ženskou. Druhý chlap, mladší, se pořád jen potloukal kolem a nic nedělal."

Skřivana byla zadýchaná a zpocená, na tváře se jí lepilo chmýří, které vánek rozfoukal z travin kolem cesty, a při řeči šije otírala, ale pusou nezavřela.

„Nepracovali, nejspíš kradli nebo žebrali. Asi je živila ta ženská, slyšela jsem, že si s ní za úplatu chodili užívat chlapi od řeky... Však víš, jak to dneska chodí. Ach jo, kam ten svět spěje? Na cestách je plno lupičů a všude se potuluje všelijaká drzá verbež, která ti vlezle málem až do postele. Být tebou, Goho, raději bych se zamykala..."

Skřivana si povzddechla a hned pokračovala: „Zrovna jsem zametala před domem, když tenhle chlapík, ten mladý, přišel a povídá: ‚Hej, paničko, malé není dobře.' Toho jejich děcka by sis málem ani nevšimla, bylo jako lasička, dovedlo zmizet tak rychle, žeš je sotva zahlédla... Tak mu říkám: ‚Není jí dobře? Má horečku?' A ten chlap povídá: ‚Popálila se, když zapalovala oheň.' Ale než jsem se přichystala, že půjdu s ním, sebral se a byl pryč. A když jsem přišla k řece, na louce jako by vymetl, všechno to jejich umolousané harampádí zmizelo, ale z ohniště se ještě pořád kouřilo... a skoro v něm... ležela..."

Skřivana několik kroků nepromluvila a hleděla upřeně před sebe. „Ani ji ničím nepřikryli," řekla spíš jenom sama pro

sebe.

Spěchaly dál, Skřivana natahovala kroky, jako by měla obuté sedmimílové boty. Vzlykla a hned zakašlala, aby své dojetí zakryla, a oťrela si rozpálený obličej.

„Museli ji do toho ohně hodit, protože kdyby do něho spadla, snažila by se zachránit. A tak si myslím, že ji zmlátili až do bezvědomí, ale potom nejspíš dostali strach, zeji zabili, a tak chtěli zamaskovat, co jí udělali..."

Zmlkla a teprve po dlouhé době pokračovala: „Možná to neudělal zrovna tenhle mladý chlap. Možná se ji zrovna on snažil zachránit. Přišel koneckonců pro pomoc. Nejspíš to udělal ten druhý, její otec, nevím. Vlastně je to jedno. Kdo to má vědět? Nikoho to nezajímá. A kdo se má teď o tu holčičku postarat? Proč to máme udělat zrovna my? Proč vůbec děláme to, co děláme..."

„Bude žít?" zeptala se Goha tiše.

„Možná," řekla Skřivana. „Mohla by to přežít."

Už se blížily k vesnici, když zamyšleně dodala: „Vlastně ani nevím, proč jsem pro tebe šla. Je u ní Břečťanka, ta už se o všechno postará."

„Mohla bych zajít do Valmouthu pro Buka."

„Stejně se už víc udělat nedá a sotva by mohl pomoci jinak než nějakým zaříkávadlem, ale v tom se Břečťanka vyzná. Vzala jsem tu malou domů a uložila ji do tepla. Ani se neprohrála. Její asi šest nebo sedm, ale neváží víc než dvouletá. Břečťanka do ní vpravila lektvar s kouzlem proti bolesti, ale než jsem odběhla, dýchalo se jí velice těžce..., bylo strašné už to jenom poslouchat... Asi na tebe žádná práce nezbyla, ale stejně jsem chtěla, abys přišla."

„Moc ráda se na ni podívám," řekla Goha, avšak než vstoupily do Skřivanina domu, zavřela oči a na chvíli ve strachu zadržela dech.

Skřivana poslala své děti ven, v domě byl klid. Na posteli leželo bezvládné děvčátko. Vesnická čarodějka Břečťanka mu potřela menší spáleniny kouzelnou masťou z lísky a všehoje, ale nedotkla se pravé strany obličeje a pravé ruky, která byla spálená takřka na kost. Nad postel namalovala runu Pirr a všechno svěřila do její moci.

„Můžeš nějak pomoci, něco udělat..." zašeptala Skřivana.

Goha stála a dívala se na popálené dítě. Ruce měla klidné, ani trochu se jí nezachvěly, ale srdce jí prudce bušilo.

Zavrtěla hlavou.

„V Záhoří ses přece naučila léčit, ne?" naléhala Skřivana a v jejím hlase se mísil žal, smutek i zlost s prosbou o útěchu.

„Ani Ogion by ji nevyléčil," řekla vdova.

Skřivana se odvrátila, kousla se do rtu a rozplakala se. Goha ji chláholivě objala a pohládila po prošeďivých vlasech. Navzájem se podpíraly.

Z kuchyně vyšla čarodějka Břečťanka. Uviděla paní Gohu a zamračila se. Vdova sice nepoužívala žádná kouzla a nečarovala, ale vědělo se, že když přišla na Gont, žila u mága v Re Albi jako jeho schovanka. Také se povídalo, že zná arcimága z Roke a bezpochyby ovládá cizí a tajemné síly. Nebylo divu, že Břečťanka žárlila na její pověst.

Čarodějka přistoupila k posteli s miskou, na níž nasypala byliny, zapálila je a začala mumlavě odříkávat léčivé kouzlo. Čpící dým způsobil, že se dítě rozkašlalo. Napůl se probralo, svíjelo se a třásl, jak se snažilo krátce a přerývaně nadechnout. Zdálo se, že svým jediným okem hledí na Gohu.

Goha přistoupila blíž, uchopila levou ruku děvčátka do dlaní a promluvila ve svém rodném jazyce: „Sloužila jsem jim, ale uprchla jsem. Nedopustím, aby si tě vzaly, ty můj vrabčáčku..."

Dítě hledělo skrze ni a pokoušelo se dýchat, bolestivě a obtížně lapalo po dechu. A znovu a znovu a znovu...

2

Cesta do Sokolího hnízda

Uplynul rok a nastal čas horkých letních dní po Dlouhém tanci. Severní cestou přišel do Prostředního údolí posel s ostře řezaným obličejem a bystrými očima. Ptal se po vdově jménem Goha a lidé z vesnice mu ukázali cestu. Někdy po poledni dorazil na statek U dubu a rovnou zamířil k ohradě s ovci.

„Pěkná jehňátka, paní. Žádá si tě mág ze Záhoří."

„A poslal právě tebe?" zajímala se pobaveně a nevěřícně Goha, neboť kdykoli ji Ogion potřeboval, měl při ruce rychlejší a spolehlivější posly - ať volání orlů, nebo svůj vlastní hlas, jímž se tiše zeptal: Přijdeš?

„Je nemocný," řekl muž. „Neprodala bys nějaké jehně?" „Možná. Promluv si o tom s pastýřem Potůčkem, chceš-li. Zůstaneš na večeri? Můžeš u nás přespát, ale já se hned vydám na cestu."

„Už dnes večer?"

Káravě se na něj podívala, tentokrát beze stopy pobavení. „Nebudu na nic čekat."

Oznámila starému Potůčkovi, že na pár dní odchází, a pak vyzvala posla, ať ji následuje do domu na stráni u dubového háje, a zavedla ho do kuchyně. Děvčátko, od něhož se rychle odvrátil, mu podalo mléko, chléb, sýr a zelené cibulky a beze slova odešlo.

Když dojedl, žena s děvčátkem vstoupily do kuchyně již v pláštích a obuté na cestu, v rukou nesly lehké kožené brašny. Všichni vyšli před dům a vdova zamkla dveře. Rozloučili se a posel pokračoval v pochůzkách, neboť vzkaz předal jen jako laskavost Ogionovi; jeho hlavním zaměstnáním bylo nakupování ovci pro pána z Re Albi.

Žena a popálené děvčátko se vydaly stejnou cestou, jíž sem posel dorazil. Mířila nejprve na sever a potom se napojovala na lesní stezku stáječící se na západní svahy Gontské hory.

Když se začalo šerit, našly si obě poutnice tiché místo v údolíčku u bystrého a čistého potůčku, na jehož hladině se mezi vrbovými houštinami odráželo bledé večerní nebe. Goha nahnula suchou trávu a vrbové listy pod větvoví stromů,

zabalila holčičku do jejího pláště jako do příkrývky a uložila ji na připravené lůžko jako do zaječího pelíšku.

„Teď jsi zamotaná v kukle,“ pošeptala jí. „A ráno z ní vyletíš jako motýl.“

Ulehla vedle děvčátka a také se přikryla pláštěm, pozorovala zářící hvězdy a naslouchala tichému šepotání potůčku, dokud neusnula.

Dlouho před svítáním je probudil vlezlý vlhký chlad táhnoucí od vody. Goha rozdělala malý ohýnek, jen aby ohřála vodu na řidkou ovesnou kaši. Když roztřesený a pomuchlaný motýlek konečně vylezl z kukly, ochladila kotlík v orosené trávě, aby se děvčátko mohlo napít.

Nad tmavým hřbetem hory na východě se už začínalo jasnit, když se znovu vydaly na cestu.

Žena kráčela pomalu, a přestože její srdce volalo po spěchu, přizpůsobovala své kroky dítěti, které se snadno unavilo, jenže je v náručí dlouho neunesla. Aby holčička zapomněla na útrapy cesty, začala Goha vyprávět.

„Jdeme navštívit jednoho starého muže, který se jmenuje Ogion,“ začala Goha. „Je to moudrý muž a čaroděj. Víš, kdo to je čaroděj, Thero?“

Holčička zavrtěla hlavou. Své původní jméno nejspíš zapomněla, proto jí Goha říkala Thera.

„Já to vlastně taky nevím,“ pravila žena, „ale mnohokrát jsem už viděla, co všechno dovedou. Když jsem byla mladá dívka, bydlela jsem u Ogiona, který se o mne staral jako můj otec - je to stejné jako s tebou, bydlíme spolu a já jsem teď tvoje maminka. Ogion se mne snažil naučit všechno, co jsem potřebovala vědět, i když by se jistě raději toulal sám po lesích, protože je odjakživa velký samotář. Chodí rád po neviditelných lesních pěšinách daleko od lidí, dívá se kolem sebe a naslouchá. Vždycky jen naslouchá a málokdy promluví, proto se mu říká Ogion Nemluvný. Ale se mnou mluvil a vyprávěl mi všelijaké příběhy, nejen ty starodávné, které všichni znají, o starých králích a jejich hrdinských činech, ale především takové, které znal jen on.“

Goha se na pár kroků odmlčela a potom pokračovala: „Jeden Ogionův příběh ti teď povím... Čarodějové se dovedou všelijak proměňovat a brát na sebe jiné podoby. Říkají tomu změna tvaru. Obyčejný kouzelník se také může na chvíli proměnit, takže vypadá jako jiný člověk nebo zvíře, ale moc se tím nezmění, jenom trochu, jako by si nasadil masku. Avšak čarodějové a mágové dovedou mnohem víc, nejen se skrýt za škrabošku. Umí se opravdu proměnit v docela jinou bytost. Takový čaroděj, pokud se potřebuje dostat přes moře, nepluje na lodi, protože by to trvalo dlouho a mohli by ho přepadnout piráti, ale promění se v racka a pěkně rychle moře přeletí. Jenže musí být opatrný. Kdyby byl ptákem moc dlouho, začal by uvažovat jako pták a zapomněl by myslet jako člověk, stal by se rackem a už nikdy by se nevrátil do lidské podoby.“

Zabočily na lesní stezku vedoucí vzhůru do hor a Goha musela pořádně nabrat dech, aby mohla vyprávět.

„Stalo se, že se jeden velký čaroděj tak často proměňoval v medvěda, až z něho byl opravdový medvěd. A ten medvěd se také choval jako medvěd... a usmtil svého lidského synka. Proto ho lovci museli zabít... Ogion však dovedl o takových věcech i žertovat. Když myši ohryzaly v komoře sýr, chytil jednu drobným kouzlem do pasti, takhle si ji podržel, podíval se jí zblízka do očí a vyčínil jí: „Říkal jsem ti, že si nemáš hrát na myš!“ A já v tu chvíli uvěřila, že je to pravda...“

A teď ti povím příběh, jenž vypráví o proměně, která je nade všechny změny tvaru, protože v něm jde o dvojí bytí najednou v jedné a téže podobě, což neumí žádný čaroděj. Stalo se to takhle: Ogion se jednou doslechl o staré rybářce, která žila někde na severozápadním pobřeží Gontu nedaleko místa zvaného Kemay. Vůbec to nebyla čarodějka, zato uměla skládat krásné písně, které se lidem moc líbily. Ogion jednou na svých toulkách zašel až tam na ten břeh a uslyšel, jak si při práci někdo zpívá:

Kdesi v dáli na západě
tam kde končí země
vysoko a volně
tančí můj lid v povětří...

Protože tuhle melodii ani slova Ogion neznal, vyptával se lidí, odkud tu píseň znají, až mu někdo řekl: „To je přece jedna z písní ženy z Kemay.“ Vydal se tedy do přístavu Kemay, kde ta žena žila, a zaťukal na dveře jejího domku svou kouzelnickou holí.

A teď si vzpomeň, vrabčáčků, co jsme si říkaly o jménech..., že děti mají svá dětská jména, dospělí zas jiná a třeba i přezdívký. Různí lidé ti mohou říkat všelijak. Teď jsi moje Thera, ale až budeš starší, dostaneš nové jméno v hardské řeči. Až vyrosteš a stane se z tebe žena, dozvíš se ještě své pravé jméno, které ti dá někdo obdařený kouzelnou mocí, čaroděj nebo mág, protože to náleží k jejich umění - říká se tomu jmenování. Tohle pravé jméno však nikdy nikomu nepovíš, jenom v nejvyšší nouzi a jenom nejbližšímu příteli, kterému budeš naprosto důvěřovat, protože v pravém jméně je ukryto právě já člověka, který to jméno nosí. Je v něm velká síla a moc. Kdyby však tvé jméno znal někdo zlý, mohlo by to být nebezpečné. Pouze největší z velkých mágů zná všechna jména, ale ten je nikomu neřekne...

Ogion, který je velký mág, tedy zaťukal na dveře toho rybářčina domečku na hrázi. Otevřela mu stará žena, Ogion však hned uskočil a pozvedl před sebe svou dubovou hůl, jako by se snažil ochránit před ohněm a žárem - a ke svému úžasu a zděšení vyslovil nahlas stařenino pravé jméno: „Drak!“

Vyprávěl mi, že viděl, jak před ním najednou vyšlehly plameny, a že spatřil třpytivé zlaté šupiny, obrovské pařáty a velké dračí oči, do nichž se prý nikdo nesmí podívat.

Pak to zjevení zmizelo a před ním stála jen stará a upracovaná rybářka. Pohlédla na něj a řekla: „Pojď dál, Mistře Ogione.“ Nabrala mu talíř rybí polévky, pochutnal si na ní a pak si povídali u ohně. Ogion se domníval, že rybářka umí měnit podobu, ale nevěděl, zda z ženy v draka, nebo z draka v ženu. A tak se jí zeptal: „Jsi žena - nebo drak?“ Ale rybářka odpověděla: „Zapívám ti jeden příběh, který znám, a rozhodni sám.“

Theru tlačil v botě kamínek, musely se zastavit a vytřepat ho ven. I Goha byla ráda, že si může vydechnout, protože cesta se přikře šplhala kamenným úvozem po stranách zarostlým houštinami, z nichž zněl cvrkot cikád, a letní slunce pořádně připalovalo.

Když se vydaly na další pout', kráčely velmi zvolna a Goha po chvíli navázala nit svého vyprávění.

„A tak stará rybářka zazpívala Ogionovi tenhle příběh: Když na počátku času vyzvedl Segoy ostrovy světa z moře, vál nad zemí jenom vítr. Z písně Stvoření víme, že se jako první zrodili draci. Ale rybářčina písnička byla o tom, že na počátku byli draci a lidé stejní, že tvořili jeden okřídlený národ a že všichni mluvili jazykem Stvoření.

Byli krásní, silní, moudří a svobodní...

Ale běh času všechno mění. Některým z divočejších dračích lidí se zalíbilo létání, začali se vyhýbat práci a učení, ale také obydlím místům. Létali stále dál, živilo se pouze tím, co ulovili, a o nic víc se nestarali. Toužili jen a jen po nespoutané volnosti.

Ti druzí z dračích lidí se naopak nestarali o létání, ale shromažďovali poklady, bohatství, všelike věci a znalosti. Stavěli pevné domy a hrady, v nichž uchovávali své poklady, aby je mohli předat svým dětem, a toužili po stále větším a větším majetku. Začali mít ze svých divokých druhů strach. Mohli totiž kdykoli přiletět a všechno jim jen z čiré nezkrotnosti a bezstarostnosti spálit jediným šlehnutím plamene, protože tihle divocí draci se ničeho nebáli. Nic se nenaučili a byli hloupí, proto zprvu nedovedli rozpoznat nebezpečí a nebylo těžké chytat je do pastí jako zvířata... A tak se začali nejsilnější a nejdivočejší dračí lidé zabíjet navzájem, zatímco ti bázlívi se před šarvátkami schovávali, a když už se nebylo kde schovat, utíkali. Využili svých znalostí a dovedností, postavili si lodě, na které naložili poklady, a odpluli na východ, pryč ze západních ostrovů, kde ještě dlouho zuřil boj těch ohromných okřídlených tvorů.

Tak se z dračích lidí staly dva národy. Draci, kterých ubývalo, protože byli ve svém nesmyslném hněvu stále zuřivější a divočejší, až jich zůstalo jen několik a žijí zapomenuti na ostrovech Západních dálav. Lidí naopak přibývalo, zaplavili Vnitřní ostrovy a celý jih a východ, a na všech ostrovech, na které připluli, si vystavěli nádherná města. Přesto se však mezi nimi našli jedinci, kteří učení draků a jazyk Stvoření ochraňovali - a z nich pocházejí dnešní čarodějové.

V rybářčině písni se také zpívalo o tom, že jsou mezi námi dodnes lidé, kteří si pamatují naši dračí minulost, a že i někteří draci vědí o své spřízněnosti s lidmi. A že ne všichni dračí lidé tenkrát odpluli na východ, ale že se někteří vydali dál na západ přes Šíré moře a dorazili až na druhý konec světa. Tam dosud tyto okřídlené bytosti moudře a svobodně žijí, protože mají lidskou mysl a dračí srdce... A proto rybářka zpívala:

Kdesi v dáli na západě
tam kde končí země
vysoko a volně
tančí můj lid v povětří...

O tom všem vyprávěla píseň stařeny z Kemay, a sotva dozpívala, Ogion pravil: „Když jsem tě poprvé spatřil, viděl jsem tvou pravou podobu. Tělo ženy, která se mnou teď sedí u krbu, je jako šaty, do nichž se obléká.“ Ale ona jen zavrtěla hlavou, usmála se a řekla: „Kdyby to bylo tak snadné!“

Za nějaký čas se Ogion vrátil do Záhoří a tenhle příběh mu pověděl tak, jak jsem ti ho teď vyprávěla já. A na závěr pravil: „Od toho dne, co jsem potkal tu ženu-draka, mě nepřestává zajímat, zda se někdo, ať člověk nebo drak, opravdu dostal tak daleko na západ. A kdo vlastně jsme. A zda jsme jako lidé úplní.“

Po chvíli vysilující chůze se Goha holčičky zeptala: „Nemáš už hlad, Thero? Posadíme se na stráň tamhle u té zatačky a možná odtamtud uvidíme přístav Gont dole pod horou. Je to velké město, mnohem větší než náš Valmouth. Pojď, trochu si odpočinem.“

Z nejvyššího ohybu cesty spatřily táhlé zalesněné svahy s malými pasekami a pod nimi, rozložené kolem zálivu, maličké domy a tenké stužky kouře stoupajícího z komínů. Dohlédly až na ostré útesy střežící vstup do přístavu a na lodě, které na tmavé hladině vypadaly jako dřevěné třísky nebo líné vodoměrky.

Thera si dosud nestěžovala, ale když se jí Goha zeptala, zda už chce jít dál, zavrtěla hlavou. Nejraději by zůstala sedět u cesty a hleděla do hlubin nebe a moře. Nebylo divu, slunce hřálo a od rána už za sebou měly řádný kus cesty.

Goha vydala z brašny láhev, kterou ráno naplnila vodou z potůčku, a pytlík s rozinkami a oříšky. „Už jsme na dohled, ptáčátko. Ráda bych se k Ogionovi dostala před setměním, už se na něho těším. Jistě jsi hodně unavená, ale už je to jenom kousek. A dnes v noci budeme spát v teple a bezpečí... Vezmi si rozinky, dodají ti sílu. Ještě ji budeš potřebovat.“ Vytáhla z brašny nůž. „Uříznou ti kouzelnou hůl, s jakou chodí čarodějové, aby se ti lépe šlapalo, chceš?“ Thera přikývla. Goha odřízla silný lískový prut, a když potom došli k olši spadlé přes cestu, ulomila z ní větev a přizpůsobila si pevnou hůl také pro sebe.

Thera se zabavila rozinkami a oříšky a vytrvale šlapala. Před nimi, vysoko nad stezkou, už vyčníval z horské stěny Záhoří útes, na němž stálo Sokolí hnízdo - Re Albí. Aby jim cesta rychleji ubíhala, začala Goha zpívat pastýřské písně a balady o lásce, které se naučila v Prostředním údolí. Náhle však zmlkla v polovině slova. Zastavila se a varovně zvedla ruku.

Na pěšině stáli čtyři muži. Už je uviděli, bylo zbytečné se schovávat.

„Jsou to jenom pocestní,“ zašeptala Goha, pevně sevřela olšovou hůl a vykročila.

Skřivaniny nářky, že všude je plno lupičů a že věci už nejsou v takovém pořádku, jak bývaly, a se světem že to jde z kopce, nebyly jen bláhovým stýskáním starší ženy. Klid a bezpečí se v posledních letech skutečně z ostrovů Zeměmoří vytratily. Výrostci zneužívali pohostinnosti dobrých lidí a pak prodávali, co nakradli. Žebrota byla takřka na denním pořádku a nespokojenost žebráků, když dostali méně, než kolik očekávali, občas přerůstala v násilí. Mnohé dívky utíkaly z domovů, aby nemusely poslouchat rodiče, a přidávaly se k tlupám zlodějů a pytláků, a pokud se některé

vrátily, tak s modřinami a většinou i s outěžkem. A mezi vesnickými kouzelníky a čarodějky se povídalo, že se jim v jejich řemesle přestává dařit - léčivá kouzla pozbývala moci, zaříkávadla na hledání ztracených věcí přestávala působit, nebo jste našli, co jste nehledali, a z nápojů lásky muži šileli nikoli touhou, ale žárlivostí.

Čarodějka ze Skřivaniny vesnice byla stavem věcí velmi zneklidněna, stejně jako kouzelník Buk z Valmouthu, protože na Gontu se ke všem těm svízelným ještě začali objevovat lidé, kteří o zákonitostech a hrozivých úskalích magie nevěděli zhora nic, ale přesto se prohlašovali za všemocné a slibovali neuvěřitelné zázraky, nesmírné bohatství, a dokonce nesmrtnost.

Kouzelník Buk, když tehdy před rokem přispěchal na pomoc malé Theře, se ani trochu svými obavami netajil. „Milá Goho, myslím, že když se začnou dít takové věci, nadchází konec šťastného věku a nastává doba zmaru," pravil a zasmušil se. „Kolik je to staletí, co nebyl na Havnoru král? Takhle už to dál nejde, musíme se sjednotit, jinak budeme ztraceni. Stojí-li ostrov proti ostrovu, muž proti muži, otec proti dítěti..." Upřel na ni mírný, avšak jasný a bystrý pohled. „Prsten Erreth-Akba je znovu ve Věži v Havnoru," řekl. „Vím, kdo ho tam přinesl... To je sice znamení, že se blíží nový věk, ale my se podle toho nechováme. Nemáme krále! Musíme hledat ve svých srdcích a probudit v sobě sílu. A možná i arcimág konečně něco udělá." A s důvěrou dodal: „Koneckonců, je přece z Gontu."

O žádném kouzelném skutku arcimága se však nedoslechli, ani nedostali zprávy, že by se objevil dědic havnorského trůnu. A zatím se na všech stranách jako mor rozlézalo zlo.

Když nyní Goha uviděla, jak se před ní neznámí a podezřele vypadající muži rozestupují po dvou na každou stranu cesty, aby musela s dítětem projít uličkou mezi nimi, dostala strach, ale popadl ji i vztek. Se zarytou urputností kráčela dál, Thera cupala vedle ní, hlavu skloněnou, ale za ruku se jí nedržela.

Ramenatý chlap s mohutným černým knírem se příšerně zašklebil a vykřikl: „Hej, paničko, kampak?"

Goha v téže chvíli nebojácně zvolala: „Ustup z cesty!" A zvedla do výšky svou olšovou větev, jako by to byla čarodějná hůl. „Mám práci u mága Ogiona!"

A tak s Therou po boku hrdě prošla mezi muži, kteří ji zřejmě považovali za čarodějkou a raději se ani nepohnuli. Možná to způsobila váha Ogionova jména, nebo nějaká síla, kterou v sobě měla Goha či děvčátko...

Když obě přešly, vousáč si odplivl a udělal znamení proti uhranutí. „Viděli jste to?"

„Čarodějnice a její nestvůrný spratek," řekl jiný chlap. „Nechtě je plavat."

Další muž, v kožené hučce a kazajce, jehož tvář vypadala nezdravě, se ještě chvíli za ženou a děckem zadumaně díval, zatímco ostatní už táhli dál, ale poslechl, když na něho vousáč zavolal: „Pohni se, Šikulo!"

Hned za příští zatáčkou Goha popadla Theru do náručí a běžela, dokud jí stačil dech, protože nemohla uvěřit, že tak lehce vyvázly, a bála se, aby si to ti ničemové nerozmysleli a nepustili se za nimi. Holčička se na nic neptala, a když ji pak zadýchaná Goha postavila na zem, šla dál po svých tak rychle, jak jen mohla, a pevně se jí držela za ruku.

„Jsi červená jako oheň, maminko," zašeptala Thera, která zřídka kdy promluvila, svým nezřetelným sípavým hláskem, ale Goha jí rozuměla.

„Mám vztek," zasmála se Goha nervózně. „Když se vztekám, zrudnu a vypadám pak stejně jako vy z Gontu... Podívej, před námi už jsou Prameny pod Dubem. Je to jediná vesnice na cestě. Zastavíme se tam a trochu si odpočineme. A třeba dostaneme trochu mléka, bývala tady hospůdka. Jestli si potom troufneš jít dál, do soumraku dojdeme do Sokolího hnízda."

Děvčátko otevřelo pytlík s rozinkami a oříšky, pár jich snědlo a potom statečně přikývlo.

Slunce už dávno zapadlo, když konečně dorazily k Ogionovu domu. Na západě se nízko nad mořskou hladinou rozpínaly temné mraky, ale vysoko nad nimi zářily první hvězdy. Prudký vítr ohýbal krátkou travu. Za jediným okénkem malého stavení se mihotalo slabé žluté světlo. Na pastvině zamečela koza.

Goha opřela svou i Theřinu hůl o zeď a zaklepala na pootevřené dveře.

Nic se neozvalo.

Když do dveří zatlačila, otevřely se. V krbu zbyly jen vyhaslé uhlíky a šedý popel, ale z olejové lampičky na stole se rozléval ostrůvek světla.

V tmavém rohu světnice ležel na podlaze slavník a odtamtud se ozval Ogionův hlas: „Pojď dál, Tenar."

3

Ogion

Žena uložila děvčátko na pryčnu ve výklenku v západní stěně a rozdělala v krbu oheň. Pak se na zkřížených nohou posadila na zem vedle Ogionova slavníku.

„Nikdo se o tebe nestará...!"

„Poslal jsem je všechny pryč," zašeptal.

V tmavém obličejí měl přísný výraz jako vždy, ale jeho vlasy byly heboučké jako bílé chmýří a světlo lampy mu v očích nezažehlo ani jiskřičku.

„Mohls zemřít bez pomoci," řekla ostře.

„Tak mi pomoz ty," řekl stařec.

„Ne, ještě ne," zaprosila, sklonila hlavu a opřela si čelo o jeho ruku.

„Dobrá, dnes večer ne," souhlasil. „Zítra."

Pohládl ji po vlasech, jen jednou, víc síly neměl.

Zvedla hlavu. Oheň se už rozhořel a zář plamenů skotačila po zdech a nízkém stropu, zatímco stíny v rozích světnice zhoustly.

„Kdyby tak přišel Ged," zašeptal stařec.

„Poslals pro něj?"

„Ztratil se," řekl Ogion namáhavě. „Zmizel... Připlul mrak... Mlha nad zemí... Dal se na západ... a nesl větvičku jeřábu...

Do temné mlhy... Ztratil jsem svého jestřába."

„Ne, ne, ne," řekla tiše. „Vrátí se zpět."

Mlčeli. Začalo je prostupovat teplo ohně. Ogion odpočíval, střídavě usínal a znovu se probouzel. Tenar si uvědomila, jak je po dlouhé chůzi odpočinek příjemný. Masírovala si nohy a bolavá ramena, protože Thera začala ke konci padat únavou a ona ji musela zbytek cesty nést.

Po chvíli Tenar vstala, ohřála vodu a spláchla si z obličeje prach cesty. Přihřála mléko a snědla kousek chleba, který našla v komoře, pak se opět posadila k Ogionovi. Zatímco spal, přemýšlela, pozorovala jeho tvář, oheň i stíny vrhané plameny.

Vzpomínala na dívku, která jedné noci, kdysi dávno a velmi daleko, seděla sama tiše v místnosti bez oken, na dívku, jež byla kněžkou a služebnicí sil ukrytých v temných hlubinách země a jejíž jméno znamenalo Ta, která byla pozřena.

A pak myslela na ženu, která sedávala v pokojném tichu venkovské usedlosti, když si ukradla hodinku času, aby mohla být sama a mohla přemýšlet, zatímco její manžel a děti už spali.

Nyní byla vdovou, jejíž děti se už rozběhly do světa, osamělou ženou, jež sem, do Záhoří, přivedla popálené dítě, které přijala za vlastní..., a seděla vedle umírajícího starce, jenž čekal, nevrátí-li se jeden muž... Ged.

Jako všechny ženy udělala i tentokrát to, co ženy dělat mají, co se od nich očekává. Přišla, byla-li zavolána. Ale Ogion ji nenazval jménem služebnice, ani manželky či vdovy. Ani Ged jí tak neřikal, tenkrát... v temnotě Hrobek. Ani její matka, kterou si pamatovala jen jako teplo a zlatavě zbarvené světlo, matka, která jí dala její první jméno.

„Jsem Tenar," zašeptala.

V ohni se rozhořela suchá borová větev, zapraskala a plamen vyšlehl jasně žlutým jazykem.

Ogion zalpal po dechu, dusil se. Připravila odvar z tišivých bylin a pak starého mága podpírala, dokud se mu trochu neulevilo. Potom oba na chvíli usnuli. Neklidně dřímala vedle omámeného starce a neměnný tok hluboké noci na chvíli přerušila jen jeho záhadná slova: „Tak tady jsi?" řekl zvesela, jako by na cestě potkal přítele. „Viděls ho?"

O něco později se Tenar probudila chladem a přidřepala ke krbu, aby přiložila na oheň. Ogion znovu promluvil, ale jeho duch se zřejmě toulal hlubokou minulostí, protože tentokrát jasným dětským hlasem zvolal: „Snažil jsem se jim pomoci, ale střecha domu se propadla a spadla na ně! Bylo to zemětřesení..."

Tenar vyděšeně naslouchala. Také zažila zemětřesení.

„Snažil jsem se pomoci!" vykřikl nešťastný chlapec ústy starce.

Pak Ogion opět začal bojovat o každé nadechnutí.

S prvními slunečními paprsky probudil Tenar jakýsi hluk, který jí zprvu připomněl moře. Ten zvuk však vydávala křídla mnoha ptáků letících nízko nad krajinou, a bylo jich tolik, že jejich perutě hřměly jako bouře a na okénko, jímž hleděla ven, padl stín. Jen jednou jedinkrát zakroužili kolem domu a bez křiku odletěli. Tenar takové ptáky nikdy neviděla.

Ráno přiběhla z Re Albi pasačka koz, aby podojila, a také mnozí starostliví lidé, kteří se přišli poptat, nemohou-li Ogionovi nějak pomoci, mezi nimi i místní čarodějka Mechovina, která se zastavila na prahu, prstem si ukázala na olšovou hůl a lískový prut přede dveřmi, jako by je počítala, a nahlédla dovnitř, ale neodvážila se vstoupit.

Ogion zavřel: „Pošli je pryč, Tenar! Pošli je všechny pryč!"

Zdálo se, že je silnější a klidnější, ale také mrzutější. Avšak když se probudila malá Thera, hovořil s ní milým a přátelským hlasem, jaký si Tenar pamatovala z dob před pětadvaceti léty.

Děvčátko si šlo hrát ven na sluníčko a Ogion se zeptal Tenar: „Jak jí to říkáš?"

Znal jazyk Stvoření, ale nikdy se nenaučil řeč, jíž se mluví v Kargadské říši.

„Therru - to znamená trýznivý žár, plameny ohně," řekla.

„Tak, tak," přikývl, oči mu blýskly a zamračil se. „Ta malá..." Zdálo se, že chvíli hledá správné slovo. „Budou sejí bát."

„Už teď se jí bojí," řekla hořce Tenar.

Mág nepatrně zavrtěl hlavou. „Uč ji, Tenar," zašeptal. „Všechno ji nauč ty! Žádné Roke, tam mají strach... Proč jsem tě nechal odejít? Proč jsi odešla? Abys ji sem přivedla... příliš pozdě...?"

„Tiše, tiše," konejšila ho, neboť těžce bojoval o dech a řeč ho vysilovala.

Ogion znovu zavrtěl hlavou a vydechl: „Uč ji!" Pak se uklidnil.

Nic nejedl, vypil jen trochu vody. Půl dne prospal. Pozdě odpoledne se vzbudil, posadil se a řekl: „Je čas, dcero."

Tenar se usmála a vzala ho za ruku.

„Pomoz mi vstát."

„Ne, ne."

„Ano," řekl. „Chci ven. Nemohu umřít uvnitř."

„Kam chceš jít?"

„Kamkoli. Chtěl bych do lesa," řekl. „Zaved' mne aspoň k tomu buku na louce."

Když viděla, že vstává a zeje pevně rozhodnut jít ven, pomohla mu. Došli ke dveřím, tam se zastavili a Ogion se rozhlédl po svém příbytku, v němž strávil tolik let. V tmavém rohu vedle vchodu stála jeho hůl a slabě zářila. Tenar mu ji chtěla podat, ale odmítavě jí stiskl paži.

„Ne," řekl, „tuhle už ne." Opět se rozhlédl, jako by mu něco chybělo, jako by něco zapomněl. „Pojďme," řekl nakonec.

Když se mu na louce opřel do obličeje čerstvý západní vítr, Ogion vzhlédl k obzoru a pronesl jemně: „To mám rád."

„Mohla bych sehnat nějaké lidi z městečka, aby tě odnesli na nosítkách," řekla. „Všichni pro tebe chtějí něco udělat."

„Chci jít sám," řekl stařec.

Thera vážně pozorovala Ogiona s Tenar, jak jdou krok za krokem přes zvlněnou louku, nad níž se zvedalo zalesněné

úbočí hory. Vždy po několika krocích se museli zastavit, aby Ogion nabral dech. Slunce hrálo, ale vítr byl studený. Trvalo jim hodně dlouho, než louku přešli. Ogionovi zpopelavěl obličej a nohy se mu chvěly jako stébla trávy, když se konečně dostali k rozložitému buku na okraji lesa, kousek od lesní pěšiny. Tam se stařec posadil mezi kořeny stromu a zády se opřel o kmen. Dlouho se nehýbal a nemluvil, jen srdce mu nepravidelně tlouklo.

Potom přikývl a zašeptal: „Tak dobře.“

Tenar zašla k Tere, objala ji a chvilku s ní mluvila, pak se hned vrátila k Ogionovi a řekla: „Přinese příkrývku.“

„Není mi zima.“

„Mně je zima,“ usmála se.

Thera přinesla tlustou příkrývku z kozích chlupů, něco Tenar zašeptala a zase odběhla.

„Vřesinka se o ni postará, může jí pomáhat s dojením,“ řekla Tenar Ogionovi. „Zůstanu tu s tebou.“

„Nikdy nic nechceš... pro sebe,“ zasípal.

„Ale ne, tak to není. Vždycky chci alespoň dvě věci najednou a obvykle ještě víc,“ odpověděla. „Zůstanu tady.“

Přikývl.

Zavřel oči a dlouho nepromluvil. Zaklonil hlavu a opřel se temenem o drsnou kůru stromu. Tenar na něho upřeně hleděla a viděla, jak se jeho tvář v zapadajícím slunci pomalu mění.

Ogion konečně zvedl víčka a pozorně se zadíval na oblohu, jako by se tam odehrávalo něco velmi důležitého, a váhavě, jako by si nebyl jist, zašeptal: „Drak -“

Slunce zapadlo, vítr utichl.

Starý mág Ogion náhle pohlédl na Tenar. „Je dokonáno,“ řekl zvesela. „Všechno se změnilo...! Změnilo, Tenar!“

Počkej..., počkej tady na...“ Roztřásl se jako větev ve vichru. Namáhavě dýchal. Když opět otevřel oči, hleděl někam hodně daleko...

Tenar ho uchopila za ruce a sklonila se k němu. Pověděl jí své pravé jméno, aby po jeho smrti neupadlo v zapomnění, pak stiskl Tenar ruku, zavřel oči a naposledy vydechl. Ležel tam mezi kořeny stromu, zatímco nad lesem vycházely hvězdy.

Tenar seděla u mrtvého starce ještě dlouho po setmění. Zahlédla, jak se k ní přes louku blíží světélko lampy. Přikryla Ogiona plstěnou příkrývkou, ale jeho prsty již vychladly, byly studené jako kámen. Naposled se dotkla čelem jeho ruky. Vstala, ztuhlá chladem, hlava se jí zatočila a vlastní tělo jí připadalo jako cizí. Po louce kráčel někdo s lampou, vydala se mu v ústřety.

Tu noc seděli u Ogiona sousedé a on je neposlal pryč.

Na vysokém skalnatém výběžku Záhoří stál zámek pána Re Albi. Časně ráno, dlouho před tím, než slunce ozářilo horu, vyšel ze zámku mladý čaroděj a kráčel dolů městečkem. Druhý čaroděj, zralý muž, který se musel vydat na cestu ještě za tmy, mezitím namáhavě zdolal strmou cestu od přístavního města Gontu a dorazil do Re Albi. Bud' se už oba doslechli, že Ogion umírá, a nebo byla jejich moc taková, že o odchodu velkého mága věděli.

Čarodějka Mechovina, která žila v městečku Re Albi, uměla jen drobná kouzla, dobrá tak na hledání předmětů nebo rovnání a napravování kostí, zkrátka běžné věci, s nimiž lidé mága neobtěžují. Byla to tvrdohlavá osoba, vypadala neupraveně, šedivé vlasy nosila stažené do legračního drdůlku a oči měla zarudlé od kouře z bylin, které věčně pálila. Stejně jako většina čarodějek nebyla nikdy provdána. Právě Mechovinu uviděla Tenar kráčet s lampou přes louku, aby probděla noc u Ogionova těla.

Čarodějka pak rozsvítila voskovou svíci a přikryla ji skleněným stínítkem, na hliněném talíři zapálila vonné oleje a vyřkla slova, která měla být vyřčena, a udělala, co mělo být uděláno. Když došlo na zaopatření mrtvého těla, pohlédla na Tenar, jako by ji žádala o svolení, a teprve pak pokračovala ve svých povinnostech. Vesnické čarodějky obvykle dohlížely na pohřeb a na návrat zemřelých domů, jak tomu říkaly.

Když ze zámku dorazil vysoký mladý čaroděj se stříbrem pobitou holí a z přístavu Gontu ten druhý, podsaditý muž středního věku s krátkou tisovou holí, tetka Mechovina se na ně svými krhavými očima ani nepodívala, jen se shrbila, poklonila, posbírala své pomůcky a odstoupila.

Mrtvola ležela připravena k pohřbení na levém boku s pokrčenými koleny, mezi prsty levé ruky měla zastrčený drobný kouzelný amulet zabalený v kozí kůži a ovázaný obarveným provázkem. Čaroděj z Re Albi ho špičkou své hole odsunul stranou.

„Hrob je vykopaný?“ zeptal se čaroděj z přístavu Gontu.

„Samozřejmě,“ řekl čaroděj ze zámku Re Albi. „Je vykopán na pohřebišti mého pána.“

„Domníval jsem se,“ řekl čaroděj z přístavu Gontu, „že náš mág bude pohřben se všemi poctami na hřbitově města, které zachránil před zemětřesením.“

„Ta čest náleží mému pánu,“ řekl čaroděj z Re Albi.

„Ale zdálo by se...“ začal ten z přístavu, ale zmlkl, protože se nechtěl hádat, avšak nehodlal se jen tak lehce vzdát. „Žel, bude pohřben beze jména,“ pravil po chvíli hořce a s lítostí. „Šel jsem celou noc, ale přišel jsem pozdě. Velká ztráta, která nás postihla, je tak ještě větší!“

Mladý čaroděj mlčel.

„Jmenoval se Aihal,“ řekla Tenar, „a jeho přáním bylo ležet zde, na tomto místě.“

Oba muži na ni pohlédli. Mladík viděl jen vesničanku středního věku a dál si jí nevšímal. Muž z Gontu se na ni chvíli upřeně díval, než se zeptal: „Kdo jsi?“

„Říkají mi Goha, jsem vdova po Pazourkovi,“ odpověděla. „Sám bys měl poznat, kdo jsem, aniž abych ti to musela říkat.“

Nyní ji i čaroděj z Re Albi uznal za hodnu krátkého, leč povýšeného pohledu. „Dej si pozor, ženská, jak mluvíš s

mocnými muži!"

„Počkej, počkej," snažil se čaroděj z Gontu mladíka uklidnit, ale nepřestával se dívat na Tenar. „Tys byla... Nebylas kdysi jeho schovanka?"

„A přítelkyně," řekla Tenar, pak se odvrátila a zmlkla, neboť ve svém hlase, když pronášela slovo „přítelkyně", zaslechla vztek. Podívala se na nehybné tělo mrtvého přítele připravené do hrobu, nad nímž stáli ti dva muži, živí a plní síly, v jejichž chování však nebyla ani špetka přátelství, pouze opovržení, soupeření a hněv.

„Je mi to líto," řekla. „Byla to dlouhá noc. Byla jsem u něho, když umíral."

„To není -" začal mladý čaroděj, ale tetka Mechovina ho nečekaně přerušila: „A je to pravda. Byla u něho. Nikdo jiný, jen ona sama. Poslal pro ni mladého nákupčího ovcí Handrleho a čekal, dokud nepřišla. Teprve potom umřel - právě tady. A tady taky bude pochováný."

Starší muž se zeptal: „A řekl ti své...?"

„Jméno?" Tenar si nemohla pomoci, ale jejich nedůvěra ji donutila odpovědět prudčeji, než měla v úmyslu. „Vždyť jsem vám jeho jméno už jednou řekla. Mám je zopakovat?"

Užasla, neboť z jejich výrazů pochopila, že ve skutečnosti její hlas, když pronášela právě Ogionovo jméno, vůbec neslyšeli, protože si jí ani trochu nevšímali.

„Ach," povzddechla si. „Tohle je špatná doba - tak špatná, že dokonce i takové vzácné jméno projde neslyšeno a zapadne jako kámen! Cožpak není v naslouchání síla? Slyšte tedy, jmenoval se Aihal. Jeho jméno, které vyslovil ve chvíli smrti, zní Aihal. V písních bude zván Aihalem z Gontu, pokud dnes vůbec ještě někdo skládá písně... Byl to tichý muž, nyní je ještě tišší. Možná už nebudou žádné písně, jen ticho. Nevím. Jsem velmi unavena. Právě jsem ztratila svého pravého otce a drahého přítele." Hlas jí zeslábl, vzlykla. Obrátila se k odchodu.

Na zemi zahlédla kouzelný amulet, který vyrobila tetka Mechovina. Zvedla ho, poklekla k nehybnému tělu, políbila otevřenou dlaň levé ruky a znovu do ní amulet vložila. Klečíc na kolenou vzhledla ještě jednou k oběma mužům.

„Postaráte se o to," řekla tiše, „aby jeho hrob byl vykopán zde, jak si přál?"

Muži přikýkli.

Vstala, upravila si sukni a v ranním slunci vykročila přes louku.

4

Kalessin

„Počkej," řekl Ogion, jehož jméno nyní znělo Aihal, nepatrnou chvíli před tím, než ho víchř smrti oderval od stromu života. „Je dokonáno - všechno se změnilo," šeptal. A pak: „Tenar, počkej..." Ale neřekl, na co má čekat. Snad na změnu, kterou viděl jen on sám, o níž věděl, že se blíží? Ale na jakou změnu? Myslel tím svou smrt, svůj vlastní život, když řekl, že je dokonáno? Přestože umíral v bolestech, jeho hlas byl náhle plný radosti a nadšení.

A dal jí za úkol čekat.

„Co jiného bych měla dělat?" říkala si, zatímco zametala podlahu jeho domu. „Co jiného jsem vůbec kdy dělala?" hovořila s ním v myšlenkách. „Mám čekat tady, ve tvém domě?"

„Ano," usmál se tiše Aihal Nemluvný.

Zametla dům, vyčistila krb, stáhla ze slámníku prostěradlo a vynesla je před dům vyvětrat. Posbírala otlučené a dřavé nádoby a vyhodila je na smetiště, ale zacházela s ním jemně, dokonce si na okamžik přitiskla prasklý talíř na tvář.

Všechny ty praskliny a uražená ouška byly jasným důkazem magovy těžké nemoci, která ho celý minulý rok sužovala. Ogion žil prostě a skromně jako obyčejný vesničan, ale dokud měl sílu a jasný zrak, nevařil by v neopravené pánvi a nejedl by z prasklého talíře. Tyto zjevné známky dlouhodobého úbytku jeho sil ji rmoutily, litovala, že nebyla s ním a že se o něho nestarala.

„To by se mi líbilo," promluvila k němu znovu v myšlenkách, avšak neodpověděl. Nikdy by nestrpěl, aby se o něho staral někdo jiný. Možná by jí vyčínil: „To nemáš na práci nic jiného?" Ale jistě to nevěděla. Mlčel. Byla si však jistá, že udělala dobře, když zůstala v jeho domě.

Zázvorka a její muž Potůček, kteří žili na statku v Prostředním údolí déle než Goha, se postarají o stáda a sad. Druhý pár nájemců, Sestřinka a Doušek, sklídí úrodu z polí. A všechno ostatní už nějak dopadne. Maliny určitě oberou děti z Dubí. Zamrzelo ji to, protože maliny milovala. Na vrcholcích Záhoří neustále fičel ostrý mořský vítr, na maliny tam bylo tuze chladno. Ale v závětrí za rohem jižní zdi Ogionova domku rostla neduživá broskvoň, na níž se urodilo osmnáct broskví, které Thera střehla jako kočka myš.

„Ty dvě žluté už zčervenaly!" oznámilo děvčátko Tenar svým nejasným sípavým hláskem.

„To se podívejme," řekla Tenar. Zašly spolu ke stromu, utrhly oba zralé plody a hned je snědly i se slupkou. Po bradě jim tekla šťáva. Olízaly si prsty.

Thera se zahleděla na drsnou pecku. „Mohu ji zasadit?" zeptala se.

„Můžeš. Zrovna tady na sluničku je vhodné místo. Ale nedávej ji moc blízko starého stromu, aby oběma zbylo dost prostoru pro kořeny a větve."

Thera vyhloubila důlek, vložila do něj pecku a zahrnula ji hlínou. Tenar holčičku zkoumavě pozorovala a pomyslela si, že se za těch pár dní změnila. Byla sice stále uzavřená vůči světu, beze zloby i bez radosti, ale od té doby, co sem přišly, se přece jen trochu uvolnila, i když takřka neznatelně, a nebyla už tak nedětsky strnulá. Zatoužila po broskvích, to bylo dobré znamení. Napadlo ji zasadit pecku, aby bylo na světě víc broskví. Doma, na statku U dubu, se holčička nebála jen Tenar a tetičky Skřivany, ale tady celkem dobře vycházela s pasačkou koz Vřesinkou, dvacetiletou prostou a trochu zaostalou dívkou z Re Albi, která měla sice nepříjemně pronikavý hlas, ale zas toho tolik nenamluvila, a zacházela s

Therou bezmála jako s chromým kůzlem. To se jí líbilo. A tetka Mechovina se Theře také líbila, bez ohledu na to, čím a jak silně byla cítit.

Před pětadvaceti lety, když žila Tenar v Re Albi, byla Mechovina ještě poměrně mladá čarodějka. Ukláněla se „mladé dámě“, usmívala se na „Bílou Pani“, Ogionovu schovanku a žákyni, a vždy s ní mluvila s nejvyšší úctou. Tenar však cítila, že to všechno je jen maska přetvářky, pod níž se skrývá žárlivost, nelibost a nedůvěra. Tak tomu bylo u všech žen, které něčím převyšovala a které se pak o to víc považovaly za obyčejné hloupé ženské, čím víc o ni klevetily jako o nafoukané a pyšné paniče. Ať byla atuánskou kněžkou nebo schovankou mága z Gontu, vždy se od nich něčím odlišovala. Mívala moc, která přísluší jen mužům, a proto na ni ženy pohlížely úkosem a někdy i s posměchem.

Tenar sama však měla pocit, že pozbyla svobodu, že ji umlčeli a ukradli jí celý svět. Nejprve uprchlá z moci Temných sil atuánských Hrobek, pak kvůli tomu pocitu opustila sílu a moc, které mohla získat učením u svého ochránce Ogiona. Obrátila se k všemocným silám zády a zvolila si prostou životní cestu, stala se manželkou sedláka, hospodyní a matkou. Využívala pouze té moci a síly, k níž je každá žena zrozena.

Jako Pazourkovu manželku, paní Gohu, ji nakonec ženy z Prostředního údolí přijaly mezi sebe. Byla sice cizinkou s bledou pletí a podivným přízvukem, ale stala se skvělou hospodyní a vynikající pradlenou; hospodářství pod jejíma rukama jen vzkvétalo, a to uměly venkovanky ocenit. Děti měla zdravé a snažila se, aby byly dobře vychované, a byla Pazourkovi věrnou a dobrou ženou. A než zestárla, často na sobě cítila žádostivé mužské pohledy. Co víc si mohla přát?

Jenže z minulosti už nic nezbylo, všechno bylo pryč. Čarodějka Mechovina jí sice během bdění nad zesnulým Ogionem dala najevo, že by se ráda stala její přítelkyní, ale Tenar ji považovala nejen za špindíru, ale také za nevyzpytatelnou, nespolehlivou a vychytralou stařenu. Mechovina si však rozuměla s popáleným děvčátkem a možná se o Theřinu změnu k lepšímu zasloužila především ona. Thera se k ní sice nejprve chovala stejně jako ke všem ostatním lidem, ale stará čarodějka se kolem ní nepřestávala točit, nabízela jí pamlsky, lichotila a vmlouvala se. „Pojď s tetkou Mechovinou, drahoušku! Tetka Mechovina ti ukáže něco pěkného, cos ještě neviděla...“

Mechovina měla velký nos, bezzubá ústa s úzkými rty a na tváři bradavici jako třešňovou pecku. Prošedivělé vlasy měla stočené do čarodějnického drdůlku, který však měla věčně neupravený a rozčepýřený, a byla cítit všemožnými sytými pachy jako liščí doupě. Pojď se mnou do lesa, drahoušku, říkají čarodějnice v pohádkách, které se odnepaměti vyprávějí dětem na Gontu, ukážu ti něco moc pěkného! A pak si ta čarodějnice zlobivou holčičku upeče a poctutná si na ní, nebo ji promění v žábu a hodí do studny... Nebo ji na sto let uspí, dokud nepřijde krásný princ, který spící pannu probudí polibkem...

„Pojď se mnou, drahoušku!“ vmlouvala se tetka Mechovina a vedla holčičku na louku, aby jí ukázala skřivánčí hnízdo, nebo spolu sbíraly divokou mátu a borůvky. Nemusela Theru strkat do pece, začarovávat ji nebo uspávat. To všechno už se stalo.

Mechovina byla na Theru sice milá, ale Tenar měla dojem, že je v tom nějaký háček. Nevěděla, co čarodějka děvčátko učí, a přemítala, zdají má vůbec dovolit, aby mu našeptávala kdejakou hloupost. O zteřelém provázku se říká, že je slabý a vetchý jako babské kouzlo. Tenar na vlastní oči mnohokrát viděla, že kouzla takových venkovských čarodějek, jako byla Mechovina či Břečťanka, bývala často slabá nebo docela jednoduše hloupá. Vesnické čarodějky, i když ovládaly primitivní čáry, prostá kouzla a některá zaklínadla, nebyly vyučeny v umění magie, protože to byla výhradně mužská práce a dovednost. Žena se nemohla stát mágem. Některé báby kořenářky se sice samy nazývaly kouzelnicemi, ale jejich hrátky s magií byly napůl lehkomyšlné a napůl nebezpečné.

Taková obyčejná vesnická čarodějka si většinou založila živobytí na znalosti několika slov staré řeči, která jako velký poklad předávaly staré čarodějky mladým nebo která se za značnou cenu kupovala od kouzelníků. Kromě zásoby běžných zařikáadel na hledání a spravování věcí, což byly většinou bezvýznamné rituály, se pak snažila vydobýt si pověst moudré a zkušené čarodějky především přemírou tajemného mumlání. A tak byly slušné znalosti porodních bab, zručnost v rovnání kostí, vědomosti, které byliny sbírat a jak z nich míchat masti, překryty tlustou vrstvou pověr, které neměly naprosto žádný význam.

Některé čarodějky však byly skutečné pravé čarodějnice, zahořklé a jeduplné, připravené kdykoli a komukoli uškodit. Ale většinou pomáhaly lidem při porodech a nemocech, míchaly nápoje lásky a kupčily s kouzly zvyšujícími plodnost žen a bujarost mužů. Opravdu moudrých čarodějek, které by svého nadání využívaly jen ke konání dobrých skutků, bylo málo. Většinou nedovedly ani to málo, co musel znát každý čarodějnický učeň, a proto aspoň mumlaly o pravých jménech věcí nebo rovnováze sil, aby si dodaly zdání tajuplnosti, aniž věděly, o čem mluví.

„Mne vede srdce,“ řekla kdysi jedna z těch moudrých žen Tenar. „Mistr Ogion je velký mág. Prokazuje ti čest, že tě učí. Ale počkej, dítě, možná nakonec zjistíš, že to jediné, co tě doopravdy naučil, je nechat se vést svým srdcem.“

Tenar si tehdy pomyslela, že v tom, co ta žena říká, je velký kus pravdy, ale něco jí stále scházelo, aby tomu uvěřila. A myslela si to, ale také nevěřila, dosud.

Když teď pozorovala Mechovinu s Therou, napadlo ji, že se Mechovina možná opravdu nechává vést svým srdcem, ale domnívala se, že je to temné, divoké a podivné srdce staré vrány, které si jde vlastní cestou a neohlíží se vlevo ani vpravo. A říkala si, že Mechovinu může k Theře přitahovat i neštěstí, které holčičku postihlo: násilí a oheň.

Avšak nic nenasevďovalo tomu, že by se Thera od tetky Mechoviny dozvěděla něco víc, než kde hnízdí skřivánek, kde rostou borůvky a jak si hrát kolíbku, přestože její pravou ruku pozřel oheň natolik, že ji mohla používat jenom jako malé klepítko. Tetka Mechovina však znala mnoho způsobů, jak kolíbku proplétat i bez několika prstů, a také hodně říkanek, které se k tomu hodily:

Míchám, míchám třešničky,
pálím, pálím větvičky.

Draku, polez ven!

A ze čtyř trojúhelníků z provázku byl najednou jeden velký čtverec... Thera nikdy nahlas nezpívala, protože nemohla, ale když si hrála s kolíbkou sama na prahu mágova domku, Tenar ji slýchala, jak si nářek aspoň tichounce pobrukuje. Častokrát Tenar přemýšlela i o tom, co ji samotnou k děvčátku poutá - kromě lítosti a povinnosti pomáhat bezmocným. Kdyby se jí neujala, postarala by se o ni určitě Skřivana, to věděla. Ale Tenar to udělala, aniž by dumala proč. Nechala se i ona vést svým srdcem?

Ogion se na nic neptal, jen řekl: „Budou se jí bát.“ A Tenar odpověděla: „Už teď se jí bojí.“ A měla pravdu. Děvčátko bylo symbolem lidské krutosti a násilí. Poutal snad jednu k druhé strach?

Jednoho dne se Thera znenadání zeptala: „Jací jsou draci?“ Dřepěla na patách pod broskvoni a hleděla na vysušenou půdu, do níž zasadila pecku. „Povídej mi o nich.“

„Jsou to velká stvoření,“ řekla Tenar. „Podobají se obrovským ještěrkám. Jsou delší než loď a větší než dům. Mají křídla jako ptáci a z nozder vydechují oheň.“

„Dostanou se až sem?“

„Ne, to doufám ne,“ odvětila Tenar.

Thera se dál neptala.

„O těch dracích ti vyprávěla tetka Mechovina?“ zeptala se Tenar.

Thera zavrtěla hlavou. „Přece ty.“

„Aha...“ řekla Tenar. „Ta broskvička, vrabčáčku, potřebuje vodu, aby rostla. Musíš ji denně zalévat, než přijdou deště.“ Thera odběhla za roh ke studni. Nohy měla zdravé, nezraněné. Tenar se ráda dívala, jak chodí a běhá, na její pěkné tmavé nožky. Holčička přivlekla Ogionovu velkou kropící konev, trochu s ní zápasila, ale nakonec se jí podařilo důlek zalít.

„Ty si tedy pamatuješ ten příběh, který jsem ti vyprávěla, o dávných dobách, kdy byli lidé a draci totéž..., a jak se lidé dostali na východ, zatímco draci zůstali na vzdálených západních ostrovech. Hodně, hodně daleko odtud.“

Thera přikývla, vypadala nepozorně, ale když Tenar ukázala směrem na západ na moře, ohlédla se k jasnému obzoru, který se třpytil mezi tyčkami s fazolemi a chlévem, na jehož střechu právě v tu chvíli vylezla koza a postavila se tam s hlavou vznešeně vztyčenou, jako by se považovala za kamzíka.

„Slinka zase utekla,“ řekla Tenar.

„Huš, huš,“ napodobila Thera volání pasačky Vřesinky, která se zrovna objevila za plotem a syčela: „Hušš!“ Ale koza jí nevěnovala sebemenší pozornost a s výrazem starého vousatého mudrce shlížela zamyšleně na fazole.

Tenar je nechala, ať si hraje a honí Slinku, a vydala se pomalu podél útesu, na němž stál Ogionův domek. Travnatá stráž, na které se pásly kozy, byla porůznu rozčleněna skalními plošinami. Dále k severu byl svah ještě příkřejší, hora čněla téměř kolmo vzhůru a útes spadal přímo dolů. Rostl tam jen lišejník, lomikámen a sem tam jako knoflíky rozsypané po hrbolatém a vydroleném kamení hvězdnice ošlehané větrem. Nakonec se pěšina zúžila a skončila na výběžku narudlého pískovce, který visel snad dva tisíce stop nad mořem.

Když ještě žila v Re Albi, Tenar sem ráda chodívala. Ogion měl raději lesy, ale ona žila příliš dlouho v nehostinném kraji, kde by bez práce lidských rukou samo nic nevyrostlo, kde nebylo nic než rozlehlá pláň a ploché nebe, proto se jí mnohem víc zamlouval ten volný prostor, jímž se mohla na skalním výčnělku vybíhající nad záliv opájet. Když se chtěla podívat na přístav Gont vlevo nebo na vzdálené nížiny kolem Essar a ostrov Kameber vpravo, musela přistoupit až k okraji římsy a pohlédnout rovnou dolů. A přímo před ní se nad rozlehlou blyštivou hladinou klenulo jen vysoké modré nebe.

Posadila se nedaleko okraje výběžku a hleděla na moře, tak jako kdysi. Slunce žhnulo, neúnavný ostrý vítr však současně ochlazoval rozpálenou pokožku. Opřela se o lokty a na nic nemyslela, otevřela se slunci, větru, obloze a moři a nechala se jimi naplnit, až si připadala čirá a lehká jako vzduch...

Do dlaně levé ruky se jí zapíchl drobný bodlák krčící se v puklině kamene, odkud pracně zvedal své bezbarvé ostny ke světlu. Lehce se kýval ve větru, ale odolával. Dlouho se na něj dívala.

Když opět pohlédla na moře, rozeznala na modrém horizontu mlhavý obrys ostrova Oranéy, nejvýchodnějšího z Vnitřních ostrovů, a pak zase snila, jak se plaví do těch nedohledných dálek, dokud její pozornost neupoutal pták letící nad mořem. Racek to být nemohl, protože letěl přímočaře, a byl příliš vysoko a letěl od západu, aby to mohl být pelikán. Snad divoká husa či albatros, ten samotářský cestovatel, který sem zabloudil z otevřeného moře? Sledovala pomalý rytmus křídel v prosluněném vzduchu. Pak vstala, odstoupila od okraje útesu a zůstala tam bez hnutí stát. Srdce jí divoce bušilo a dech jí uvízl v hrdle, když konečně rozpoznala prohnuté, kovově temné tělo s dlouhými blanitými křídly rudými jako oheň, roztažené pařáty a obláčky dýmu rozplývající se v povětří.

Ten tvor letěl na Gont. Mířil k Záhoří, přímo k ní. Už viděla típyt rezavě zbarvených šupin, svit protáhlého oka a červený zášleh plamene tryskající z jeho tlamy. Když se drak se syčením a hřmotem ve vzduchu obracel, aby přistál na skalní římsě, vydechl oheň - a Tenar ucítila pach spáleniny.

Drápy zaskřípaly o skálu. Drak švihl ostnatým ocasem a sluncem prosvícená nachová křídla zarachotila, než je složil a přitiskl k bokům. Pomalu otočil hlavu a pohlédl na ženu stojící na dosah jeho spárů ostrých jako kosa.

Tenar upírala pohled na draka a cítila žár jeho těla. Věděla, že se za nic na světě nesmí podívat do dračích očí, ale nebála se a zpřímá pohlédla přímo do jeho žlutých zřetelných nad dýmajícími nozdrami.

Drak se odvrátil, aby ji nespálil, a vydechl oranžový plamen: „Ha!“ Potom promluvil, ale ne na ni. „Ahivaraihe, Ged,“ řekl a v dýmu stoupajícím z jeho chřtánu blýskl žhavý jazyk. Pak sklonil hlavu.

Tenar si teprve teď všimla, že na dračím hřbetě, v prohlubni mezi dvěma vysokými osmy nad křídly, sedí člověk. Ruce

zatínal do tmavého pancíře dračího krku a hlavu měl skloněnou, jako by spal.

„Ahi eheraihe, Ged! " řekl o něco hlasitěji drak a vypadal, jako by se smál, i když cenil ostré zuby dlouhé jako Tenařina paže.

Muž se nepohnul.

Drak znovu pohlédl na Tenař. „Sobroist," pokusil se zašeptat, ale jeho hlas zněl jako řinčení oceli.

Toto slovo jazyka Stvoření, jemuž ji naučil Ogion, Tenař znala. Drak řekl, aby vylezla nahoru, a nastavil jí pařát, po němž se dalo kráčet téměř jako po vysokých stupních.

Odpověděla: „Ha!" Ale nesměla se, jen se snažila popadnout dech.

Hlava se jí zatočila závratí, když šplhala na dračí hřbet kolem dlouhé tlamy a žlutého oka. Uchopila muže za ruku; nebyla studená. Nehýbal se, ale nemohl být mrtvý, když ho sem drak přinesl a mluvil na něj.

„Tak pojďte, pomohu vám," řekla.

Muž pozvedl hlavu a pootevřel oči, ale neviděl.

Tenař spatřila jeho obličej a pravila: „Tak pojď, Gede."

Posunula se po horkém pancíři a uvolnila sevření jeho paží, jimiž objímal drakův osten. Pomalu mu pomohla na zem, přestože se sotva držel na nohou. Snažil se jí přidržet, ale neměl už žádnou sílu. Klesl na skálu a zůstal bezvládně ležet.

Drak se otočil ke Gedovi a zvířecím způsobem ho očichal. Pak hlučně nadzvedl křídla, odstoupil na konec římsy a promluvil k Tenař hlasem, který připomínal zuřící požár: „Thesse Kalessin."

Mořský vítr svištěl mezi záhyby jeho křídel.

„Thesse Tenař," řekla žena jasným, i když třesoucím se hlasem.

Drak pohlédl přes moře na západ. Rozložil křídla a šupiny kovově zazvonily, pak prohnul tělo jako kočka a vymrštil se z útesu proti větru. Na pískovci zanechal dlouhé šrámy. Mávl rudými křídly a vznesl se přímo k západu.

Tenař se za ním dívala, dokud ji nezmizel z očí. Náhle se zachvěla chladem. Z dračího těla sálalo teplo jako z kovářské výhně. Usedla na skálu vedle Geda a rozplakala se, tvář ukrytu v dlaních.

„Co mám dělat?" vzlykala. „Co mám teď dělat?"

Ale pak si osušila oči, přihladila si vlasy a podívala se na muže, který nehybně ležel na holé skále, jako by tu měl zůstat navěky.

Tenař si povzdychla a rozvažovala, co dělat. Někdo jí bude muset pomoci. Nechtěla však nechat Geda o samotě, neboť se obávala, že by mohl spadnout z útesu, přestože byl pro tuto chvíli v bezvědomí. Mluvila na něj, ale ani se nepohnul. Uchopila ho v podpaží a překvapilo ji, jak je lehký. Odtáhla ho z římsy na skalní stezku a pak až na trávu, tam ho zanechala. Trásl se a dosud vzlykala. Chvátala k Ogionovu domku a volala Vřesinku, Mechovinu a Theru, až holčička konečně vyběhla zpoza chléva.

„Thero! Utíkej dolů a přiveď někoho silného! Na útesu je zraněný člověk."

Thera, která nikdy nebyla v městečku bez doprovodu, se však zarazila, očividně váhala mezi poslušností a strachem.

„Kde je tetka Mechovina a Vřesinka?" zeptala se Tenař, která pochopila, že se děvčátko nemůže rozhodnout. „Společně ho uneseme."

Cítila, že pokud tam nechá Geda ležet bez pomoci, zemře. Musí si pospíšet. Když umíral její muž, nebyla na poli s ním a nemohla mu pomoci; pastýř ho našel ležet vedle pluhu. Ani Ogionovi nemohla zachránit život. A teď se domů vrátit Ged, ale jemu umřít nedovolí.

„Rychle, Thero! Přiveď někoho!"

Už se málem sama rozběhla k městečku, když vtom zahlédla tetku Mechovinu, jak kulhavě za pomoci hole kráčí přes pastvinu. „Volalas mě, drahoušku?"

Ulevilo se jí, začala dýchat klidněji a konečně mohla rozumně přemýšlet. Mechovina neztrácela čas otázkami, popadla prostěradlo, které se sušilo před domkem, a spěchala rovnou k útesu. Společnými silami Geda na prostěradlo překulily a táhly ho domů. Ale to už přiběhla mladá a silná Vřesinka, s jejíž pomocí zvedly náklad jako peříčko a zanesly až do domu.

Tenař s Therou měly upravené lůžko ve výklenku západní stěny. Geda uložily i s prostěradlem na Ogionův slavník. Tenař zabalila nemocného do přikrývky a Mechovina zatím odmlula svá zařkávadla. Vřesinka s Therou zvědavě přihlížely.

„Teď ho necháme odpočívat," pravila Tenař a odvedla všechny ven.

Vřesinka se zvědavě zeptala: „Kdo je to?"

„A co dělal na útesu?" otázala se Mechovina.

„Vždyť ho přece znáš, Mechovino. Byl kdysi dávno Aihalovým žákem."

„Kdepak, drahoušku, Ogionovým učněm byl ten chlapec z Deseti Olší," zavrtěla hlavou čarodějka. „Ten, který je teď arcimágem na Roke. Je mu sice trochu podobný, ale není to on. Tenhle není žádný mág, dokonce ani obyčejný kouzelník."

Vřesinka zaujatě přeskakovala pohledem z jedné na druhou. Většinou věcí, o nichž lidé mluvili, moc nerozuměla, ale ráda jim naslouchala.

„Ale já ho znám, Mechovino. Je to Krahujec," řekla Tenař.

Když vyslovila Gedovo jméno, pocítila něhu a celým srdcem si uvědomila, že je to opravdu on a že jsou od první chvíle, co jej spatřila, nerozlučně spjati. Vzpomněla si na to světélko, které v podzemí zářilo jako hvězda... Stalo se to už velmi dávno.

„Znám ho dobře, Mechovino," usmála se. „Byl prvním mužem, kterého jsem kdy viděla," řekla.

Mechovina se ošívala a brblala. Nechtěla odporovat „Bílé Paní", ale přesvědčena nebyla. „Známe přece všechny ty triky, kouzla, přeměny a proměny," pravila. „Buď raději opatrná, drahoušku. Jak se sem dostal? Jaks ho našla? Viděl ho

vůbec někdo procházet městečkem?"

„Copak nikdo z vás nespátřil...?"

Její oči se na ni upřely. Tenar se pokoušela dokončit větu, ale nemohla. Její rty odmítly slovo „drak" vyslovit. Po usilovné námaze se jí podařilo vydechnout pouze: „Kalessin."

Thera na ni rychle pohlédla a náhle jako by od ní zavanula vlna horka. Pohnula rty, jako by si to jméno polohlasně opakovala, ale mlčela. Byla rozpálená jako v horečce.

„Samé podvody!" brblala pořád Mechovina. „Když teď náš mág odešel, začnou se tady objevovat nejrůznější podvodníci."

„S Krahujcem jsem přece plula na jeho lodi Bystrooče z Atuánu přes Havnor až do Gontu," řekla suše Tenar. „Vidělaš ho, když mě přivezl, Mechovino. Tehdy ještě nebyl arcimágem. Víš, že je to on. Nevidělaš jeho jizvy?"

Stařena se uklidnila a ztichla, aby nabrala sílu. Podívala se na Theru. „Viděla," řekla, „jenže -"

„Myslíš, že bych ho nepoznala?"

Mechovina zkrivila ústa, zamračila se, pozvedla paže a začala si mnout oba palce ukazováčky. „Ve světě se dějí špatné věci, drahoušku," řekla. „Nějaká bytost na sebe může vzít podobu člověka, ale duše je pryč - pozřena..."

„Gebbeth?"

Mechovina se při zvuku toho slova přikrčila a přikývla. „Říká se, že tenkrát, když se mág Krahujec vrátil k Ogionovi poprvé, pronásledoval ho jakýsi temný přízrak... Možná ho pronásleduje dosud. Možná..."

„Kalessin, který ho sem přinesl, ho oslovil jeho pravým jménem," řekla Tenar a hlas se jí zachvěl, protože se na tvrdohlavou čarodějkou rozzlobila. „A já to jméno znám."

Mechovina ztichla, ale její mlčení bylo výmluvnější než slova.

„Možná ten stín, který na něm leží, je smrt," řekla Tenar. „Možná umírá, nevím... Kdyby žil Ogion -"

Při vzpomínce na Ogiona jí opět vstoupily slzy do očí a pomyslela si, že Ged přišel pozdě. Spolkla slzy a šla pro třísky na podpal. Řekla Theře, aby přinesla v kotlíku vodu, a lehce se přitom dotkla jejího obličeje. Zhojená lesklá kůže na popáleninách byla na dotek horká, ale když děvčátku přiložila ruku na čelo, horečku nemělo. Tenar poklekla, aby rozdělala oheň. Někdo přece musel v této skvělé domácnosti udělat, co bylo třeba, a neděsit dítě pláčem. Ale drak byl pryč. Co je navštíví nyní, snad smrt...?

5

Uzdravování

Ležel jako mrtvý, ale mrtvý nebyl. Čím prošel? Kde byl? Tu noc mu Tenar ve světle ohně svlékla rozedrané špinavé a potem ztvrdlé šaty. Umyla ho a nahého jej uložila na lněné prostěradlo pod měkkou a tlustou přikrývkou z kozích chlupů. Býval to podsaditý a statný muž, ale teď byl jen kost a kůže, unavený a křehký. Dokonce i jizvy na rameni a levé tváři vypadaly menší. A vlasy měl šedé.

Už bylo dost truchlení, poručila si Tenar. Dost truchlení a dost žalu. Pro něj se rmoutit nebudu. Nepřinesl ho snad ke mně drak? Kdysi jsem ho chtěla zabít, vzpomínala. Teď ho vrátím životu, bude-li to možné. Pohlédla na něj bez lítosti, s výzvou v očích.

„Copak jsme nezachránili jeden druhého z Labyrintu, Gede?"

Neslyšel, nepohnul se, spal. Tenar zmáhala únava. Umyla se ve zbytku vody, kterou ohřála pro něj, vlezla na palandu vedle spící Thery a ponořila se do měkkého a teplého ticha. Spánek ji zanesl vysoko do větrného prostoru plného růží a zlata. Letěla... Její hlas volal: „Kalessine!" A jiný hlas jí odněkud ze světelného víru odpověděl...

Když se probudila, venku už cvrlikali ptáci. Posadila se na palandě. Hrbolatým sklem okénka v západní stěně již proudilo ranní světlo. Cítila v sobě něco nového, jakési semínko nebo jiskřičku, ale bylo to dosud příliš malé a nezřetelné, než aby o tom mohla přemýšlet.

Thera ještě spala. Tenar seděla vedle ní, okénkem se dívala na mraky a sluneční paprsky, myslela na svou dceru Jablůňku a snažila se představit si ji jako dítě. Jen letmo zachytila její obraz, malou rozesmátou holčičku s jemnými vlasy, pak vzpomínala na druhé dítě, jehož pravé jméno neznala. Protože si je vykresal Pazourek, pojmenovali je z legrace Jiskra. Jablůňka byla zdravé dítě, ale chlapec býval často nemocný. Narodil se předčasně a ve dvou měsících málem zemřel na záskrt. Chovala jej jako neopeřené ptáče, nikdy nevěděla, zda se dožije rána. Ale držel se, jiskérka nezhasla. Vyrosl v neposedného a čilého mládence. Na statku však mnoho práce nezastal, neměl dost trpělivosti se zvířaty, rostlinami ani lidmi. Mluvil, jen když něco potřeboval, nerozdával slova z radosti a lásky.

Ogion se u nich zastavil, když bylo Jablůňce třináct a Jiskrovi jedenáct, a pojmenoval Jablůňku v řece Kahedě. Když tenkrát kráčela zelenavou vodou, napůl ještě dítě a napůl již žena, byla tak překrásná... Ogion jí dal pravé jméno Hayhoe. Zůstal na statku U dubu ještě den nebo dva. Zeptal se Jiskry, zda se s ním nechce trochu projít po lese, ale chlapec jenom zavrtěl hlavou.

„Co bys chtěl dělat, kdyby sis mohl vybrat?" zeptal se mág, a Jiskra mu řekl to, co matce ani otci nikdy nepověděl, co se dozvěděli až tři roky poté, co mu dal Buk pravé jméno, když odešel z rodného domu a stal se námořníkem: „Šel bych na moře."

Vstoupil na obchodní loď, která plula z Valmouthu na Oraně a potom dál na jih na Havnor. Na statek se vracel jen zřídka a nikdy ne na dlouho, ačkoli po otcově smrti měl patřit jemu. Světlou pleť podědil po Tenar, ale vysokou postavu a úzkou tvář měl po Pazourkovi. Své pravé jméno rodičům neřekl, možná je neřekl nikomu. Tenar ho neviděla už tři roky a nevěděla, zda se doslechl o smrti otce. Vždyť i on sám mohl být mrtev, ale na to raději nemyslela. Ta jeho

jiskřička ho dozajista přenesla přes všechny rozbouřené vody.

A podobnou jiskřičku v sobě nyní cítila. Byla jako počátek něčeho nového. Neptala se, co by to mělo být. Na takové věci se člověk neptá, stejně jako na pravé jméno.

Rázně vstala a oblékla se. Přestože bylo časné ráno, venku již bylo teplo, a tak usedla s hrnkem mléka na práh a dívala se na zkracující se stín hory běžící nejprve až po hladině, než se vrcholek posunul na louku. Vál neutuchající vítr, jak bylo na skalním útesu otevřeném k oceánu obvyklé, ale voněl již po loukách a byl v něm sladký příslib horkého léta. I ten vzduch voní změnou, pomyslela si a vzpomněla si na radostný šepot umírajícího starce: „Všechno se změnilo...”

„Aihale!” zašeptala jeho pravé jméno, které dostala jako dar.

Z chlívku zaslechla mečení koz, které se už nemohly dočkat, až přijde Vřesinka. Pazourek, který kozy neměl rád, říkával, že koza všechno pokazí. Proto choval ovce. Ale Krahujec, když byl ještě chlapec, pásal kozy na druhé straně kopce...

Vešla do domu. Thera stála nad spícím mužem a pozorovala ho. Tenar ji objala, přestože Thera obvykle před doteky uhýbala, ale tentokrát se k Tenar dokonce trochu přitulila.

Ged spal hlubokým spánkem. Na jeho vyčerpaném obličejí viděly čtyři bílé jizvy.

„Je popálený?” zašeptala Thera.

Tenar hned neodpověděla. Nevěděla, jak k těm jizvám přišel. „Co je to?” zeptala se ho posměšně kdysi dávno v Sini maleb v Atuánu. „Ta jizva. Od draka?” A Ged vážně odpověděl: „Ne, od draka ne... To, co mám na tváři, je znamení jednoho z rodu Bezejmenných. Ale ten už Bezejmenný není, protože jsem jeho jméno nakonec našel...” Nic víc jí neřekl. Věděla však, co slovem „popálený” Thera míní, proto odpověděla: „Ano.”

Thera vypadala jako ptáče, když natočila hlavu na stranu, aby na spícího muže dobře viděla zdravým okem, a vytrvale jej pozorovala.

„Pojď se mnou, ptáčátko, potřebuje spánek a ty broskev. Určitě tam bude nějaká zralá.”

Sly se podívat, a Thera pak prohlížela místo, kam zasadila pecku. Rozladilo ji, že dosud nic nevyrostlo, ale mlčela.

„Musíš ji hodně zalévat,” řekla Tenar.

Dopoledne přišla tetka Mechovina, protože ji Tenar požádala, aby ji naučila plést košíky. Jako dítě se naučila, jak se učit, a na Gontu zjistila, že lidé rádi učí druhé. Učil ji Ogion a pak Skřivana a Pazourek, ale věděla, že na světě je pořád plno věcí, které neumí.

Vrbové proutí už bylo namočeno a muselo se oloupat. Seděly na zápraží s vědrem prutů a Tenar se zeptala: „Jak lze poznat, zeje člověk čaroděj?”

„Hlubina pozná hlubinu,” odpověděla Mechovina tajuplnou průpovídkou a dodala: „Samo se odhalí, co má být odhaleno.” A začala vyprávět příběh o mravenci, který našel na podlaze paláce tenoučký vlas a odnesl ho do mraveniště, kde zářil jako hvězda, protože to byl vlas velkého mága Brosta. Ale pouze ti, co byli uvnitř, mohli ten jas spatřit, obyčejným očím se mraveniště zvenčí zdálo temné jako dřív.

„Člověku tedy nezbyvá, než aby se moudrosti stále učil,” řekla Tenar.

„Někteří se s ní už narodí,” řekla Mechovina, „i když o tom sami nevědí, ale zárodek té moudrosti v nich září jako mágův vlas v podzemních chodbičkách mraveniště.”

„Takové lidi jsem už viděla.” Tenar rozdělila kůru nehtem a čistě proutek sloupala. „Jak ale poznat, že člověk není čaroděj?”

„Nezáří,” řekla Mechovina, „není v něm ta síla, drahoušku. Podívej. Protože mám oči v hlavě, vidím, že i ty máš oči, ne? Když budeš slepá, uvidím to. Kdybys měla jen jedno oko, jako ta malá, nebo kdybys měla tři, také bych to viděla, že? Ale kdybys oči, kterými vidím, neměla, nevěděla bych, zda vidíš, dokud bys mi to neřekla. Ale mám je. Vidím a vím to.” Dotkla se čela a zasmála se - znělo to, jako když slepice kvoká nad sneseným vajíčkem -, neboť ji potěšilo, že své myšlenky dokázala vyjádřit.

Tenar napadlo, že její čarodějnická hantýrka budí zdání tajemnosti především proto, že se Mechovina vyjadřuje tak neobratně. Nikdo ji neučil a lidé vlastně ani neposlouchali, co říká. Stačilo jim, když její blábolení a brblání bylo dostatečně tajemné. Byla to přece čarodějka.

„Rozumím ti,” řekla Tenar. „A když se na někoho tím svým okem podíváš, vidíš, jestli v sobě tu sílu má?”

„Teď nevím, jestli jsem ti to vysvětlila správně. Je to prostě jiné, než jak vidím tebe, drahoušku, tenhle proutek nebo horu. Prostě to vím. Víím, co je v tobě, a víím, co není v té prázdné chudince Vřesince. A víím také, co se skrývá v našem malém drahouškovi. Víím...” Ale došla jí slova, zabručela a odplivla si. „Každá čarodějka, která za něco stojí, přece pozná jinou čarodějkou!” řekla nakonec podrážděně. „Jo, to je to slovo. Poznáme se.”

„A čaroděj pozná, že jsi čarodějka, pozná tvou sílu...”

Ale Mechovina se ušklíbala a pavučina jejích hlubokých vrásek se ještě víc prohloubila. „Drahoušku,” řekla, „teď myslíš muže? Co s tím mají společného muži?”

„Ale Ogion -”

„Mistr Ogion byl hodný člověk,” řekla Mechovina upřímně.

Chvilí tiše loupaly proutky.

„Neporež si palec, drahoušku,” řekla Mechovina.

„Ogion se na mě nedíval jako na dívku. Učil mě jako svého žáka, stejně jako učil Krahujce. Naučil mě taky jazyku Stvoření, Mechovino. Všechno, na co jsem se ho zeptala, mi řekl.”

„Druhý takový jako on není a nebude.”

„Ale já byla nejspíš líná a nechtěla jsem se učit, opustila jsem ho. Myslela jsem si, že mi jeho knihy nemohou být k užítku. Chtěla jsem žít, chtěla jsem muže a děti, chtěla jsem svůj vlastní život...”

Rychle a čistě loupala proutky.

„A prožila jsem ho," dodala Tenar po chvíli.

„Ber proutky pravou rukou a odhazuj je levou," poradila jí čarodějka. „Kvůli mužským jsem se mnohokrát dostala do potíží, drahoušku, ale vdát se? Nikdy! Ne, ne. To není pro mě."

„Proč ne?" zajímala se Tenar.

Mechovinu to zmátlo. Řekla prostě: „No, který muž by se chtěl oženit s čarodějnici?" Chvíli si něco mumlala a brada se jí pohybovala jako kdyby žvýkala, než dodala: „A která čarodějka by klesla tak hluboko, aby si vzala muže?"

Dál loupaly větvičky.

„Co je na mužích špatného?" zeptala se opatrně Tenar.

„Na mužích nic, drahoušku," zachechtala se Mechovina. „Na jednom všechno!" Pak pokračovala tichým hlasem: „Ale vážně, drahoušku. Přemýšlela jsem o tom, často jsem o tom přemýšlela. Nejlepší to snad svedu vyjádřit takhle: Muž je jako ořechové jádro ukryté ve skořápce." Ohnula mokré prsty, jako by v nich držela ořech. „Ta skořápka je pořádně tvrdá a pevná. Je plná mužova těla a mužovy duše, a to je všechno. Uvnitř je jen on a nic jiného."

Tenar nad tím chvíli přemýšlela a potom se zeptala: „Ale když je ten muž čaroděj..."

„Tak uvnitř není nic než jeho síla. Tak se věci mají, drahoušku. A když ho síla opustí, je prázdný." Rozlouskla neviditelný ořech a odhodila skořápku. „Co vidíš? Nic. Nic z něho nezbylo."

„A co ženy, Mechovino, jak je to s ženami?"

„Ale drahoušku, to je něco úplně jiného! Nikdo neví, kde žena začíná a kde končí. Třeba já mám kořeny hlubší než tento ostrov, hlubší než moře a starší než počátek země. Sahají až někam do temnot." Zarudlé oči čarodějky zazářily podivným jasnem a její hlas zazněl jako hudební nástroj. „Až někam do temnot! Byla jsem dřív než měsíc na obloze. Nemohu ti ani říct, co vlastně jsem. A nikdo nemůže říct, co jsou ženy zač, v čem tkví jejich síla, která je hlubší než kořeny stromů a ostrovů, která je starší než měsíc a všechno stvoření. Kdo se odváží ptát se na temnotu? Kdo se bude ptát temnoty na její jméno?"

Tenar se narovnala v ramenou a palcem sloupala další proutek. „Já," řekla. „Žila jsem dost dlouho v temnotě."

Čas od času nahlížela Tenar do světnice, aby se ujistila, zda Krahujec ještě spí. Když se tentokrát posadila zpátky k Mechovině, nechtěla se již vracet k předchozímu rozhovoru, protože se stařena zatvářila mrzutě, a raději načila jiné přádeno: „Když jsem se dnes ráno probudila, ucítila jsem změnu, jako by vál nový vítr. Možná to bylo jenom počasím. Cítilas to taky?"

Mechovina odpovíděla: „Přes Záhoří vane hodně větrů, některé příznivé, jiné nepříznivé. Některé přinášejí mraky a jiné zase zprávy, ale ti, kdož nedovedou naslouchat nebo nenaslouchají, je neuslyší. Kdo jsem, abych všechno věděla? Jsem jenom stará žena, nemám znalosti mágů a nečtu v učených knihách. Všechno mé vědění pochází ze země, z tmavé země. Zpod nohou těch pyšných pánů a mágů, kteří se nenamáhají shlížet dolů. Co může taková stará čarodějka vědět?"

Byla by strašlivým nepřítelem, pomyslela si Tenar. Rozhodně však není jednoduché být její přítelkyní.

„Výrostla jsem mezi ženami," řekla Tenar a sáhla pro proutek, „mezi samými ženami... Tam daleko na východě, v Atuánu, mě už jako dítě vzali rodičům, aby ze mne na osamělém Místě v poušti vychovali kněžku. Nevím, jak se ten chrámový komplex ve skutečnosti jmenoval, říkali jsme tomu prostě Místo. Nic jiného jsem neznala. Hlíдалo nás několik vojáků, kteří však nesměli vstoupit dovnitř hradeb, a pokud jsme se my výjimečně dostaly ven, pak pouze ve skupině, všechny ženy a dívky najednou, a eunuši dávali pozor, aby nás žádní muži nespátřili."

„Kdože na vás dával pozor?"

„Eunuši," odpověděla Tenar a dodala na vysvětlenou: „Vykastrování muži."

Čarodějka na ni vytřeštila oči a pak si odplivla. „Fuj!" Rukou udělala znamení proti uhranutí a hned další na odvrácení všeho nečistého, potom si mlsně olízla rty. Začalo ji to zajímat.

„Jeden z eunuchů mi byl velmi blízký, víc než přítelkyně, téměř... jako matka. Víš, Mechovino, dokud jsem nedospěla, opravdového muže jsem nespátřila. Žila jsem jen mezi samými ženami a nevěděla jsem, co jsou muži zač, protože jsem neměla s čím srovnávat. Stejně jako muži, kteří žijí mezi samými muži, námořníci, vojáci nebo mágové na Roke - copak vědí, co jsme zač? Jak by mohli, když nikdy s žádnou ženou nepromluví?"

„Poslyš, drahoušku," začala Mechovina, „a jak jim to dělají? Jako beranům a kozlům, kastrovacím nožem?" Její zvědavost zvítězila nad veškerou opatrností a Mechovina se nemínila nechat odvést k jinému námětu.

Tenar toho však o způsobu, jakým byli eunuši o své mužství připraveni, mnoho nevěděla, navíc si uvědomila, že o tom ani nikdy nepřemýšlela. Když žila v Atuánu, eunuši tam zkrátka byli. A jeden z nich, Manan, ji něžně miloval - a ona jeho. Jenže musel zemřít, aby mohla uprchnout. Když potom přišla na Souostroví, kde žádní eunuši nebyli, už na ně nemyslela, zapomněla na ně, zmizeli v temnotách společně s Mananovým tělem.

„Myslím..." pokusila se uspokojit čarodějčinu touhu po podrobnostech, „že to dělají chlapcům, když jsou ještě docela malé děti..." Ale zmlkla.

Ruce přestaly pracovat.

„Děti jako... Thera," řekla po dlouhé odmlce. „Jak může někdo takhle ublížit dítěti? V Atuánu se děly všelijaké hrůzostrašné věci. Teprve tady mi začalo připadat, že konečně vystupuji z temných hlubin na denní světlo. Naučila jsem se mluvit lidskou řečí a říkat opravdová slova. Měla jsem svého muže, porodila mu děti a dobře jsem si žila. Všude kolem bylo jasné denní světlo. A přesto se i tady objevili lidé, kteří udělali dítěti tohle... Na louce u řeky, v níž Ogion pojmenoval mou dceru... Za bílého dne!" Vzlykla. „Kde najdu místo, kde bych mohla žít? Je vůbec někde na světě takové místo, Mechovino? Víš, jak to myslím..."

„Vím, vím," řekla stařena a vzdychla. Po chvíli dodala: „Na světě je už tak dost problémů, drahoušku, nemusíš je ani hledat, ani přivolávat." A když viděla, jak se Tenar třese ruka, upozornila ji: „Nepořež si prsty, drahoušku."

Ged přišel k sobě teprve příštího dne a Mechovině, která byla velice obratnou ošetřovatelkou, přestože na čistotu příliš nedbala, se konečně povedlo nakrmit ho několika lžicemi silného bylinného odvaru.

„Je hladový a žíznivý," řekla stranou Tenar. „Tam, kde byl, se moc nenajedl ani nenapil." A když svého pacienta opět prohlédla, poznamenala: „Myslím, že zašel až příliš daleko a zeslábl tak, že stěží může pít, i když právě to nejvíc potřebuje. Zнала jsem jednoho statného muže, který tak v několika dnech zemřel. Seschl se jako stín."

Ale přesto Geda dál trpělivě krmila odvarem z léčivých bylinek.

„Teď se uvidí," řekla dalšího dne, „jestli není moc pozdě." Mluvila bez lítosti, jako by jeho stav vychutnávala. Ten muž pro ni nic neznamenal a smrt byla alespoň událost. Snad by jej mohla zaopatřit na poslední cestě, když jí starého mága pohřbít nedovolili. „Ztrácí se. Zkusíme přidat koží mléko."

Ged spal, když mu Tenar mazala ruce hojivou masťou. Příliš pevně se držel železných dračích šupin, seděl si kůži na dlaních a prsty měl celé pořezané. I ve spánku pevně svíral pěsti, jako by se draka stále ještě držel. Musela mu je rozevřít násilím, aby mohla vymýt a ošetřit rány. Ged vykřikl, trhl sebou a začal mávat pažemi, jako by padal...

Otevřel oči.

„Tenar..."

Pohlédl na ni, ale ani trošičku se neusmál, nebyl v něm žádný cit, avšak již sama skutečnost, že právě tento muž ji poznal a vyslovil její jméno, pro ni znamenala nepředstavitelné zadostiučinění.

Sklonila se a políbila ho na tvář. „Lež tiše," řekla. „Nech mě, ať tě mohu ošetřit."

Poslechl. Brzy opět upadl do spánku, ale ruce měl již uvolněné.

Až večer, když usínala vedle Thery, si s překvapením uvědomila, že jej vlastně políbila poprvé. Zaskočilo ji to. Po všech těch letech...! Nikdy se nelíbali, ani v Hrobkách, ani později, když prchali horami a plavili se v Bystrooče na Havnor...

Ogion ji rovněž nikdy nepolíbil. Miloval ji jako svou dceru - a ona sama, vychovaná jako osamělá, nedotčená kněžka, doteky nevyhledávala, neboť nevěděla, že by je mohla hledat. Občas položila čelo nebo tvář na Ogionovu ruku, on ji snad jen jednou zlehka pohladil po vlasech.

Ale Ged nikdy neudělal ani to.

Jak to, že jsem si to nikdy neuvědomila? užasla.

Nevěděla. Cítila se provinile, ale pak ten zahanbující pocit zmizel, zatímco dotek jeho drsné a chladné tváře jí dosud ulpíval na rtech. Tento pocit byl mnohem důležitější.

Usnula. Zdálo se jí, že ji někdo volá: „Tenar, Tenar!" Odpověděla hlasem mořského ptáka, vznášela se v jasném slunci nad mořem, ale nevěděla, čím jménem vykřikla.

Krahujec nakonec tetku Mechovinu zklamal, neboť zůstal naživu. Po několika dnech prohlásila, že se jí ho podařilo zachránit, avšak i nadále ho léčila odvarem z kořínků a bylinek, do něhož přidávala koží mléko, a možná také i svou vlastní, dozajista čarodějnou vůni, a po kapkách mu navracela život, ačkoli nepřestávala hartusit.

Ged ji poznal a oslovoval ji jejím běžným jménem. A přestože Mechovina nemohla popřít, že vypadá jako muž jménem Krahujec, ráda by to udělala. Nelíbil se jí. Brblala, že s ním není něco v pořádku.

Protože si Tenar čarodějčina umu vážila, trápilo ji to. Ale sama podobné podezření neměla, naopak, naplňovala ji především radost z Gedovy přítomnosti, čisté štěstí plynoucí z toho, že je s ní a že se pomalu vrací do života. „Jen počkej, až bude zas ve své kůži," říkala Mechovině.

„Ve své kůži!" Mechovina napodobila rozlousknutí ořechu a odhodila neviditelnou skořápku.

Tenar se bála okamžiku, kdy se Ged zeptá na Ogiona, a doufala, že už o jeho smrti jako správný mág ví, jako to věděli čarodějové z přístavu a z Re Albi. Ale když k němu čtvrtého rána přistoupila, byl již vzhůru, podíval se na ni a pravil: „Tohle je Ogionův dům"

„Aihalův," řekla jakoby mimochodem. Dosud si na mágovo pravé jméno nezvykla a nevěděla, zda je Ged zná. Pokud ano, musel by je znát přímo od Ogiona.

Ged chvíli mlčel, než nevýrazně zašeptal: „Pak tedy zemřel."

„Před deseti dny," přiznala Tenar.

Ležel a hleděl do stropu, jako by se snažil vyřešit nějakou záhadu.

„Jak dlouho jsem tady?" zeptal se tak tiše, že se Tenar k němu musela hodně sklonit, aby mu rozuměla.

„Čtyři dny."

„To už tady v horách nebyl..." řekl. Zachvěl se jako při vzpomínce na nesnesitelnou bolest. Zavřel oči, zamračil se a zhluboka vzdychl.

Jak se pomalu zotavoval, Tenar si již zvykla na jeho podmračenou tvář, těžký dech a zaťaté pěsti. Vracela se mu síla, nikoli pohoda a zdraví.

Za slunného letního odpoledne seděl na zápraží domu. Delší cesty dosud nebyl schopen. Když se Tenar vracela ze zahrádky, důkladně si ho prohlédla. Byl pořád popelavý jako stín, ale nebylo to jen jeho šedivými vlasy, ale něčím, co měl v kůži a kostech. Nic víc na něm vlastně ani nebylo. V očích mu neplálo žádné světlo. A přesto to byl tentýž výrazný obličej s jestřábím nosem a jemnými ústy, který kdysi, poprvé, spatřila zářit jeho velkou mocí, obličej přitažlivého muže. Ano, povzdechla si, býval to hrdý a pohledný muž.

„Sluníčko ti prospěje," řekla a Ged přikývl, ale i v té záplavě letního slunce měl pěsti stále sevřené.

Byl tak tichý, až se obávala, jestli ho snad její přítomnost neobtěžuje. Koneckonců teď zastával úřad arcimága - pořád na to zapomínala, nemohl tedy být bezstarostný jako kdysi, před pětadvaceti lety, když se spolu plavili na Bystrooče napříč východním mořem.

„Kde je Bystroočka?" zeptala se náhle, sama překvapena, a hned si pomyslela, že to nebylo chytré. Po všech těch letech

si na tu loďku určitě už ani nevzpomene.

„Na Selidoru," odpověděl a obličej mu zahalil stín hlubokého utrpení.

Před dávnými časy a tak daleko jako odtud až na Selidor...

„Na nejvzdálenějším z ostrovů," řekla, ale neznělo to jako otázka.

„Kdesi v dáli na západě," řekl.

Po večeri si šla Thera ještě chvíli hrát ven, Tenar a Ged zůstali sedět u stolu.

Tenar se zeptala: „Tak Kalessin tě přinesl ze Selidoru?"

Když vyslovila to dračí jméno, cítila, jako by samo pohybovalo jejími rty a jako by její dech byl o něco teplejší.

Ged na ni upřeně pohlédl a přikývl. Uvědomila si, že se jí málokdy podívá přímo do očí.

„Letěli jsme nejprve ze Selidoru na Roke a potom teprve na Gont," upřesnil.

Neměla představu, jaká je to dálka. Snad tisíc mil? Na stěnách havnorského paláce viděla obrovské mapy, ale neuměla si představit, jaké vzdálenosti zobrazují. Tak daleko jako odtud až na Selidor... Ale lze vůbec let draka spočítat v milích?

Protože byli sami, oslovila ho jeho pravým jménem: „Gede, vím, žeš prožil velké nebezpečí a také mnoho bolesti.

Nechceš-li, nemusíš o tom mluvit, ale kdybych věděla víc..., mohla bych ti pomoci. Určitě pro tebe brzy pošlou z Roke loď, vždyť jsi arcimágem, a nebo rovnou draka! A zase budeš pryč a nikdy si nepromluvíme." Při řeči křečovitě svírala prsty, neboť se jí zdálo, že tón jejích slov zní falešně. Vtipkovala o drakovi jako žárlivá manželka!

Mrzutě hleděl do stolu jako rolník, který po těžkém dni na poli čelí drobné domácí vádě.

„Myslím, že z Roke nikoho nepošlou," řekl se značným úsilím a na chvíli se odmlčel. „Dej mi čas."

Domyslela si, že víc už jí neřekne, a tak rozhovor ukončila. „Ano, samozřejmě. Promiň." Vstala, aby sklídila ze stolu.

Ged, aniž pozvedl oči, pronesl velmi tiše: „To jediné teď mám." Potom také vstal, odnesl svůj talíř ke škopku a začal mýt nádoby.

Tenar uklízela zbytky jídla a udiveně ho sledovala. Pazourek za celý svůj život neumyl jediný talíř, to byla ženská práce.

Ale Ged i Ogion žili jako staří mládenci bez žen, vykonávali „ženskou práci", aniž by o tom přemýšleli. Byla by věčná škoda, pomyslela si, kdyby se začal bát, že při mytí nádobí přijde o svou důstojnost.

Z Roke zatím nikdo nepřiplul, ale stěží by to tak rychle dokázali, i kdyby jejich loď poháněl čarovitr. Jenže dny mýjely a žádné zprávy nepřicházely. Tenar se divila, že ve Škole svého Arcimága Geda vůbec nepostrádají. Možná jim zakázal, aby pro něj přijeli, nebo se tady schovává a nikdo neví, kde je.

Skutečnost, že se o Geda nezajímá nikdo ze zámku, Tenar nepřekvapila. Pán z Re Albi nevycházel s Ogionem nejlépe.

Ve městečku se povídalo, že ženy ze zámku ovládaly temné síly. Jedna z nich se provdala na sever a říkalo se, že ji manžel zaživa zazdil. Druhá se pokoušela očarovat dítě, které nosila pod srdcem, aby se z něj stala mocná bytost, a vskutku - sotva se narodilo, už mluvilo, ale nemělo žádné kosti. „Bylo jako kožený pytlík," prozradila lidem porodní bába. „Takový mluvící pytlík s očima, ale mluvil nějakým divným jazykem... A brzy zemřel."

Ať to byla pravda nebo ne, pán z Re Albi se lidem vyhýbal. Když Tenar přišla do Re Albi poprvé, vůbec ji na zámek nepozvali, přestože společně s mágem Krahujcem přinesla na Havnor Prsten Erreth-Akba. Avšak už tenkrát raději žila v malém domku tkalce Vějíře a zámeckou šlechtu vídala jen zřídka a pokaždé jen z dálky.

Od Mechoviny věděla, že na zámku Re Albi teď žádná paní není, že tam žije jen pán, už velice starý, se svým vnukem a mladý čaroděj Topol, který sem připlul z Roke.

Od Ogionova pohřbu Tenar čaroděje Topola ani koutkem oka nezahlédla, a ten měl přece jako správný mág vědět, že sem zavítal Arcimág celého Zeměmoří. Nebo se z nějakého důvodu držel zpátky. Neukázal se ani čaroděj z přístavu Gontu. A tak Tenar, která kdysi Gedovi pomohla zachránit Runu míru - ale koho to dnes zajímá? -, nevěděla, co si o tom všem má myslet, a nechápala, proč Geda i ji čarodějové přehlížejí. Byla to přece ona, kdo jim sdělil Ogionovo pravé jméno. Připadalo jí, že jsou jí dlužni přinejmenším zdvořilost.

Ale čarodějové si na zdvořilost nejspíš nepotrpí. Mají moc a sílu, proto jednají jen s těmi, kteří je také mají. Jakou sílu měla ona? Když byla mladičkou kněžkou, byla jen nádobou, kterou protékaly Temné síly země, využíly ji a zanechaly prázdnou. Později se jí Ogion pokusil předat své znalosti, ale odvrátila se od něj a žádného vědění se ani nedotkla. Jako manželka pak měla stejnou sílu jako ostatní ženy, ale i ten čas už minul. Nyní již neměla nic, vůbec nic.

Ale drak s ní přece mluvil a řekl jí své jméno!

„Kdo je drakopán, pověz?" ptala se kdysi Geda v Labyrintu, když s ním soupeřila a snažila se, aby nad ním její síla zvítězila, a on tehdy odpověděl: „Ten, s nímž draci mluví. Takový člověk je drakopán."

Ale byla žena - a drak s ní přesto mluvil. To byl ten nový pocit, který v sobě objevila tehdy ráno?

Několik dní po rozhovoru s Gedom okopávala zahrádku a pokoušela se zachránit cibule, které Ogion zasadil na jaře a které zarostly lebedou. Ged otevřel branku v plotě, který tam byl kvůli kozám, šel na druhý konec záhonu a pustil se do práce. Chvilí vytrhával plevel, pak se posadil a zadíval se na své dlaně.

„Dej jim čas, ať se zahojí," řekla Tenar mírně.

Přikývl. Popínavé fazole dosud kvetly a slabounce voněly. Ged seděl s rukama na kolenou a hleděl na sluncem ozářené kvítky.

„Než Aihal zemřel," začala Tenar, „řekl mi: ‚Všechno se změnilo...‘ Zpočátku jsem truchlila a oplakávala ho, ale nyní mě už žal tolik netrápí. Cítím, že se brzy něco změní, zdává se mi o tom."

„Ano," řekl. „Vláda zla skončila..."

Po dlouhé odmlce znovu tiše promluvil, aniž na ni pohlédl, ale jeho hlas konečně zněl zase tak uvolněně jako kdysi.

„Vzpomínáš si, Tenar, jak jsme poprvé přišli na Havnor?"

Mohla bych snad zapomenout? ozvalo se její srdce, ale raději mlčela, protože ho nechtěla přerušit.

„Bystroočka nás zavedla do přístavu s nábřežím z mramoru..., všude bylo plno lidí... A tys pozvedla ruku a ukázala jim

Prsten..."

A druhou rukou jsem se držela tebe, pomyslela si. Byla jsem vyděšená, kolem byly samé neznámé obličeje, hlasy a zvuky, barvy, věže a prapory, zlato a stříbro - a já znala jen tebe, nikoho jiného, na celém světě tebe jediného, jenž jsi kráčet vedle mne...

„Správcové nás vedli k patě Věže králů ulicemi zaplavenými lidmi. A my, jen my dva, jsme vystoupili po schodech nahoru... Pamatuješ?"

Přikývla. Pod rukama cítila vlhkou a drsnou prst.

„Otevřel jsem těžké, dlouho nepoužívané dveře. Pamatuješ?"

Zdálo se, že potřebuje její souhlas, aby se ujistil, že se to opravdu stalo, proto řekla: „Vstoupili jsme do rozlehlé síně, která mi svou výškou připomněla Místo, kde jsem byla vychovávána. A shora zářilo věžními okny světlo v podivných pruzích, které se křížily jako meče."

„A byl tam trůn," vzpomněl si Ged.

„Ano, zlatý a karmínový trůn. Ale byl stejně prázdný jako trůn v Atuánu."

„Už není," řekl. Napjatě a zamyšleně se na ni podíval nad zelenou cibulovou natí, ale přesto v jeho očích rozeznala nepatrná světélka radosti, když pokračoval: „Na Havnoru je král. Splnilo se, co bylo předpovězeno. Ztracená Vazná runa byla nalezena a zcelena - a svět se rovněž spojil do jednoho celku. Přišly dny míru."

Zmlkl a prohlížel si své zjizvené ruce.

„To Král mne vynesl z říše smrti do života. Arren z Enladu, Lebannen z písni, které dosud nejsou složeny. Přijal své pravé jméno Lebannen. Je Králem všech ostrovů."

„To je ta radost, o níž mluvil Ogion?" zeptala se Tenar.

Neodpověděl.

Král je opět na Havnoru, pomyslela si a vyřkla ta slova nahlas, aby je vychutnala: „Král je na Havnoru!"

Vzpomínala na to krásné město s širokými ulicemi, mramorovými věžemi, výstavnými domy se střechami pokrytými blýskavou mědí... V přístavu kotvily veliké lodě s bílými plachtami... Vzpomínala na nádherný trůnní sál, v němž se sluneční paprsky křížily jako meče, a v duchu viděla, jak z toho jasného kříže vzhází nový řád, který přináší mír...

„Vykonal jsi mnoho dobrého, drahý příteli," řekla.

Umlčel ji mírným gestem, pak se odvrátil, aby neviděla slzy, které se mu draly do očí. Tenar se rychle sklonila k práci a vykopávala plevel. Kořínky, který se přetrhl, vyhrabala rukama z drsné, temné půdy.

„Slinka utekla," ozval se od branky chraptivý Theřin hlásek.

Tenar se ohlédla. Děvčátko se dívalo přímo na ni, viděla jeho zdravou i popálenou část obličeje, zdravé i slepé oko.

Tenar uvažovala, zda jí má říct, že je na Havnoru král. Vstala a šla k brance.

„Hlídal jsem na pastvině Slinku," šeptala Thera, „ale utekla mi a je pryč, nemůžu ji najít."

Tolik slov najednou Thera dosud neřekla. Celá se třásla, jak běžela k domu a snažila se neplakat. Nemůžeme přece všichni plakat, řekla si Tenar.

„Krahujče!" obrátila se na Geda, „utekla nám koza."

Hned vstal a přistoupil k nim. „Podívej se ke studni," řekl a hleděl na Theru, jako by její hrozné jizvy neviděl. Bylo to prostě dítě, které hledalo zaběhlou kozu. „Možná se přidala k ostatním kozám u koryta -"

Ale Thera už odběhla.

„To je tvoje dcera?" zeptal se Ged.

Dosud se o děvčátku ani slovem nezmínil. Tenar napadlo, jak jsou ti muži divní.

„Thera není ani moje dcera, ani vnučka. Ale přesto je to moje dítě," řekla, ačkoli nechápala, co ji ponouklo dělat si z něj legraci.

Vyšla ze zahrádky a viděla přibíhat strakatou Slinku s Therou v patách.

„Hej!" vykřikl Ged a skočil koze do cesty.

Zvíře vběhlo Tenar přímo do náruče. Popadla provaz, jehož konec vlekla Slinka po zemi, a zatáhla. Koza se hned uklidnila a byla mírná jako beránek, jedním žlutým okem se dívala na Tenar a druhým na řádky cibule.

„Alou ven!" vykřikla Tenar a táhla ji od toho koziho ráje na kamenité pastviny, kam patřila.

Ged a Thera seděli vedle sebe na zemi a popadali dech. Ged zhluboka dýchal, protože se mu zatočila hlava.

Věř tomu, že koza všechno pokazí, vzpomněla si Tenar. „Vřesinka tě neměla nechat se Slinkou samotnou, vrabčáčku," řekla nahlas. „Nikdo ji neuhlídá. Až zase uteče, nedělej si starosti. Ať si ji honí Vřesinka sama, ano?"

Thera přikývla, ale dívala se na Geda. Zřídka na lidi hleděla tak zpřímá a mužům málokdy věnovala víc než krátký pohled. Geda však vytrvale pozorovala s hlavou nakloněnou jako ptáče, jako by ho od této chvíle začala považovat za svého hrdinu.

6

Hořké chvíle

Od svátku Slunovratu už uplynul měsíc, ale v Záhoří, které bylo otevřeno na západ, byly večery pořád ještě dlouhé. Thera celý den sbírala s tetkou Mechovinou léčivé rostliny a vrátila se tak unavená, zejí ani nechutnalo jíst. Tenar ji uložila na kavalec, posadila se k ní a zpívala jí venkovské ukolébavky. Kdykoli byla holčička unavená a nemohla spát, stočila se v posteli jako raněné zvířátko a napůl spící, napůl bdící snila o tajuplných věcech a žádný podnět zvenčí k ní nemohl proniknout. Tenar zjistila, že tomu zabráni, vezme-li ji do náruče a ukolébá zpěvem. A když jí došly písničky, které se zpívají dětem v Prostředním údolí, pobrukovala nekonečné kargadské litanie, které se naučila, když byla

kněžkou v atuánských Hrobkách, a uspávala Theru sladkými nápěvy určenými pro Bezejmenné bytosti a jejich prázdný Trůn... Necítila v těch zpěvech jinou moc než sílu prosté písně. Ráda zpívala ve svém mateřském jazyce, ale ukolébavky, které jí zpívala její matka, si nepamatovala. Thera konečně tvrdě usnula a Tenar ji opatrně přesunula ze svého klína na lůžko. Pak chvíli vyčkávala, aby se ujistila, zda se neprobudí. Rychle se rozhlédla, zda ji někdo nevidí, a s téměř provinilým pocitem přikryla svou štíhlou rukou popálenou část Theřina obličeje. Jizvy se pod její dlaní dočista ztratily a dívčina oblá tvář vypadala neporušeně a něžně. Jako by ten dotek mohl nahradit krutou skutečnost...

Když zvolna zvedla dlaň, popáleniny se znovu objevily. Tenar se nad tou nenapravitelnou křivdou, která se nikdy nezahojí, sevřelo srdce. Sklonila se a vtiskla na tu zjizvenou pokožku lehký polibek, pak tiše vstala a vyšla z domu. Slunce zapadalo do polštáře perleťové mlhy. Byla sama. Krahujec šel nejspíš k Ogionovu hrobu, kde poslední dobou trávil celé hodiny. Jako by se mu na tom tichém místě pod bukem vracela síla. Vydával se již na krátké toulky po lesních stezkách, kudy tak rád chodil starý mág. Nechutnalo mu však jíst a Tenar ho musela do jídla nutit. O její společnost viditelně nestál, vyhledával samotu. Thera by za ním šla kamkoli. Byla stejně tichá jako on a nepřekážela by mu, ale Ged neměl stání a vždy ji poslal domů. Kam chodil, Tenar nevěděla. Někdy se vracel pozdě, rovnou ulehl a spal. A často byl pryč dřív, než se probudila. Nechávala mu na stole chleba a sýr, aby si je mohl vzít s sebou. Zahlédl ho, jak se vrací po luční pěšině. Jak se jí zdála dlouhá, když po ní naposledy kráčela s Ogionem...! Ged jako by plul průzračným vzduchem, i když nohy unaveně vlekly trávou ohnutou větrem, kráčel jako loutka, uzavřený ve svém neměnném utrpení, tvrdý jako kámen.

„Mohl bys zůstat poblíž domu?“ zavolala na něho z dálky. „Thera právě usnula a já bych se chtěla trochu projít.“

„Ano, budu tady. Jen klidně běž,“ řekl Ged.

Tenar vykročila k útesům, kráčela pomalu a přemýšlela o mužích a jejich netečnosti k povinnostem, které řídí životy žen - že se nesmí nechat spící dítě o samotě, že svoboda jednoho člověka znamená nesvobodu druhého, pokud není dosaženo rovnováhy, která se však stále mění jako rovnováha těla pohybujícího se vpřed... Potom obrátila myšlenky k paletě měkkých barev oblohy. Došla k pískovcovým útesům, zastavila se a dlouze se zahleděla na slunce ponořené do hedvábně růžového oparu.

Poklekla a špičkami prstů přejela po dlouhém škrábací, který na římse zanechal Kalessinův ocas. Její prsty znovu a znovu ohmatávaly ten drsný šrám, jako by se s ním nechtěly rozloučit, zatímco Tenar zasněně zírala do snášejícího se soumraku.

Pak potichu vyslovila jedno slovo, jedno jméno. Tentokrát však z jejích úst nevyšel horký dech, jen jemné zasyčení, které jí lehce vyklouzlo ze rtů a rozplynulo se ve větru: „Kalessine...“

Vzhlédla k východu. Vrcholky hory Gontu nad lesy byly ozářeny rudým světlem, zatímco v údolí již ležel stín. Záře postupně slábla, a když tím směrem po chvíli pohlédla znovu, štíty již stačily potemnět a ponořit se do tmavé šedi. Čekala na první hvězdu, a teprve když mlhavě zablikala na večerní obloze, Tenar vstala a pomalu kráčela domů.

Najednou se zarazila. Tady přece nebyl její domov. Proč tady vlastně zůstávala, proč se nevrátila na svůj statek? Proč se starala o Ogionovy kozy, a ne o svá vlastní stáda? Aihl jí řekl, že má čekat, a tak čekala. Pak však drak přinesl nemocného Geda, ale ten už byl docela zdravý. Svou povinnost splnila. Už ji nepotřeboval. Nastal čas odejít. Přesto jen nerada myslela na to, že by se měla vrátit do úrodných nížin. Nechtělo se jí opustit skalnaté Záhoří, nemohla na to ani pomyslet, aniž by se jí sevřelo hrdlo. Jaký sen se jí to zdál, tehdy pod tím malým okénkem s nerovným sklem...? Byl o drakovi, který sem za ní přiletěl?

Dveře domu byly otevřené do večerního soumraku. Krahujec seděl uvnitř na nízké stoličce vedle vymeteného krbu, bez světla.

Sedával tam často. Tenar si říkala, že to nejspíš bývalo jeho oblíbené místo, když tu pobýval jako chlapec, stejně tak jako její, když byla Ogionovou žačkou ona.

Vzhlédl, když vešla, ale jeho pohled se nezastavil na vchodu, nýbrž ustrnul v tmavém rohu u dveří, kde stálo koště a Ogionova těžká hůl, vysoká jako člověk. Thera vedle ní postavila lískový prut a olšovou hůlku, které pro ně Tenar uřízla.

Tenar si pomyslela: Kde je jeho hůl, jeho čarodějnická hůl z tisového dřeva, kterou mu dal Ogion? A současně se podívala, proč na to až doposud nepomyslela.

Ve světnici byla tma, zdálo se jí, jako by na ni stěny padaly. Přála si, aby si s Gadem o něčem, o čemkoli povídali, ale nyní, když jej spatřila, zjistila, že si nemají co říci.

„Právě jsem se rozhodla,“ pronesla nakonec a položila na dubovou desku stolu talíře, „že je čas, abych se vydala zpátky na svůj statek.“

Mlčel. Možná přikývl, ale byla k němu obrácena zády.

Náhle se cítila unavená a chtělo se jí spát, ale Ged tam nehybně seděl a dosud nebyla taková tma, aby se mohla neviděna převléknout. Chtěla jej poprosit, aby šel na chvíli ven, když vtom si odkašlal a nejistě promluvil.

„Vezmeš si s sebou Ogionovy knihy? Mám na mysli Knihu run a ty dvě knihy Vědění.“

„Já? Proč já?“

„Bylas jeho posledním žákem.“

Přešla ke krbu a posadila se na Ogionovu trojnožku.

„Naučila jsem se sice číst a psát runy v hardštině, ale bezpochyby jsem toho většinu zapomněla. Něco málo si pamatuji i z dračí řeči, ale nikdy jsem toho neuměla tolik, abych se stala čarodějkou. Vdala jsem se, to přece víš. Přenechal by Ogion své moudré knihy manželce sedláka?“

Ged chvíli mlčel, potom polohlasně řekl: „Cožpak je nikomu neodkázal?“

„Samozřejmě tobě.“

Krahujec neodpověděl.

„Byl jsi jeho nejlepší učedník a jeho pýcha. Nikdy to neřekl, ale samozřejmě jsou ty knihy tvoje.“

„Co s nimi mám dělat?“

Snažila se v šeru rozeznat jeho obličej, ale západním oknem dovnitř pronikalo jen velice málo světla. Zarputilý, neklidný a nevysvětlitelný vztek v jeho hlase však vyprovokoval její vlastní hněv.

„To se mě ptáš ty, Arcimág Ged? Proč ze mě děláš většího blázna než jsem?“

Vstal a hlas se mu zachvěl: „Cožpak nevidíš, že je po všem...? Že je všechno pryč?“

Vytřeštila oči.

„Nemám už žádnou moc,“ pokračoval Ged. „Nemám už vůbec nic. Všechno jsem ze sebe vydal..., vyčerpal... Všechno, co jsem měl. Všechno skončilo. Je konec.“

Chtěla mu odporovat, ale nemohla.

„Jako když vyliješ kapku vody do písku,“ řekl. „A to jsem udělal. Stalo se to v Suché zemi. A nyní se nemám čeho napít. Avšak co znamená troška vody v nezměrné poušti? Tím ta poušť nezmizí. Pojd'! Takhle to na mě šeptalo zpoza té brány: Pojd', pojd'! Když jsem byl mlád, odešel jsem do Suché země poprvé. Tam jsem to potkal, stal jsem se tím, oženil se se svou smrtí. Dala mi život. Vodu... Vodu života. Byl jsem fontánou, pramenem, proudem, rozdával jsem, dokud jsem mohl. Ale všechny prameny jednou vyschnou. Nakonec mi zbyla jen troška vody, a tu jsem musel vylít do písku, do koryta Suché řeky mezi skalami v hluboké temnotě... A tak je to pryč. Je dokonáno.“

Věděla toho dost od Ogiona i od samotného Geda, aby pochopila, o jaké zemi mluví, a přestože hovořil v obrazech, neměl v úmyslu skrývat pravdu. Také věděla, že mu musí odporovat bez ohledu na to, zda to pravda skutečně je.

„Nedopřál sis dost času, Gede,“ řekla. „Návrat ze smrti je dlouhý - dokonce i na dračím hřbetě. Všechno chce svůj čas.“

Potřebuješ klid, ticho a odpočinek. Uzdravíš se.“

Dlouhou dobu mlčel. Doufala, že zvolila správná slova, která mu poskytla úlevu. Ale když nakonec promluvil, pochopila, že se jí to nepodařilo.

„Jako to děvčátko?“ zeptal se.

Jeho slova se do ní zabodla jako ostrý nůž. „Proč ses jí ujala,“ pokračoval tiše, „když dobře víš, že ji nemůžeš uzdravit? Umiš si přece představit, jaký bude mít život. Patří ještě do toho starého života, který my dva dobře známe, do doby temna, věku trosek a konce časů. Ujala ses jí asi tak, jako jsem se já odešel utkat se svým nepřítelem, protože to bylo to jediné, cos mohla udělat. Pokoušíme se začít žít v novém věku, přestože jsme toho v zápase se zlem tolik ztratili. Jenže ty máš aspoň tohle popálené děvčátko, kdežto já nemám vůbec nic.“

Z jeho tichého hlasu zaznělo zoufalství.

Tenar se zahleděla do tmavého kouta napravo ode dveří, kde stála mágova hůl, avšak ani v ní nebylo žádné světlo.

Tma byla všude, venku i uvnitř. Otevřenými dveřmi viděla několik slabých hvězd. Ráda by věděla, jak se jmenují.

Vstala a klopýtala ke dveřím. Mlha se již zvedla, ale všechny hvězdy dosud nevyšly. Jedna z nich, ta, kterou mohla vidět přímo z prahu domu, byla bílá letní hvězda, které na Atuánu říkali Tehanu. Ostatní neznala. Nevěděla, jak tuto hvězdu pojmenovali na Gontu, ani jaké je její pravé jméno, které nejspíš znají jen draci. Vzpomněla si, jak její matka šeptem říkala - Tehanu, Tehanu... Tenar, Tenar...

„Gede,“ obrátila se ve dveřích, „jaké to bylo u vás doma, když jsi byl malý?“

Přišel, postavil se vedle ní a také se zahleděl na hvězdy. „Moc si toho nepamatuji,“ řekl. „Matka mi brzy umřela. Měl jsem několik starších bratrů, ale moc se na ně nepamatuji. Otec byl kovářem. A sestra mé matky byla ve vesnici Deset Olší čarodějkou.“

„Byla to tetka Mechovina?“ zeptala se Tenar.

„Ne, byla mnohem mladší. A měla skutečnou kouzelnou sílu.“

„Jak se jmenovala?“

Mlčel. „Nevzpomínám si,“ řekl pak. „Učila mě jména. Jestřáb, stěhovavý sokol, orel, orlovec, krahujec...“

„Jak se jmenuje ta bílá hvězda?“

„Labutí srdce,“ řekl. „V Deseti Olších jí říkali Šíp.“

Ale nepojmenoval ji v jazyce Stvoření, pomyslela si Tenar, ani neřekl pravá jména, která ho naučila čarodějka.

„Co jsem říkal..., tam uvnitř..., nebyla pravda,“ pravil měkce. „Neměl jsem vůbec mluvit. Odpuť mi.“

„Když se mnou nechceš mluvit, nemám tady co dělat. Budu muset odejít.“ Obrátila se k němu. „Proč myslíš pořád jen na sebe? Běž na chvíli ven,“ řekla mu nazlobeně. „Chci jít spát.“

Zašeptal omluvu a odešel. Tenar zamířila do výklenku, vyklouzla z šatů a ulehla na palandu. Na tváři ucítila sladký a teplý dech spícího děvčátka.

„Umiš si přece představit, jaký bude mít život...“

Zlobila se na Geda i na sebe, že mu tak hloupě odporovala. Všechno to pramenilo z rozčarování. Přestože ji Skřivana tolikrát opakovala, že Theře není pomoci, Tenar doufala, že Ged děvčátko vyléčí... Postačí, přiloží-li svou ruku na její tvář a jizvy se hned zacelí, slepé oko prohlédne, zmrzačená paže doroste... a její život bude šťastný.

„Umiš si přece představit, jaký bude mít život...“

Lidé se od Thery odvracejí, tajně dělají znamení proti zlu a uhranutí, neboť jim nahání hrůzu. Nebo v nich vzbuzuje zvědavost a nezdravou lítost, nebo za ní pokřikují kletby... Zmrzačení k sobě přitahují zmrzačené... A nikdy nepozná náruč muže. Nikdo ji nepohládá..., kromě Tenar.

Ged má pravdu, děvčátko mělo zemřít, ano, raději mělo být mrtvé. Skřivana, Břečťanka i ona sama jsou jen staré hloupé ženy, které se pletou do cizích věcí, protože mají měkká srdce, a přece jsou tak kruté. Měly ji nechat odejít do Suché země. Ged má pravdu, vždycky měl pravdu. A všechno, co Tenar udělala, bylo špatně... Ale jací potom byli lidé, kteří Theru málem ubili k smrti a pak ji hodili do ohně?

Vlasy holčičky byly měkké, teplé a pěkně voněly. Schoulila se do tepla Tenařina náruči a snila své sny. Jaké asi? Nemůže být špatná. Zohavená ano, ale ne špatná. Ne, není ztracená... Tenař ji tiše objímala a myslila na svůj sen v ranním světle, na čistý jasný vzduch, na ta různá jména jedné hvězdy... Labutí srdce, Šíp, Tehanu.

Tenař vyčesávala z černé kozy jemnou spodní srst, kterou spřede a odnese tkalci, aby z ní udělal látku, „hedvábnou vlnu z Gontu“. Starou kozu už česali tisíckrát a měla to ráda, sama se s vervou opírala do drátěných zubů kartáče. Černé chlupy vytvářely měkké obláčky, které Tenař ukládala do pytle. Když skončila, poplácala zvíře po oblém boku a koza s mečením odběhla. Tenař se vrátila k domu a rozhlédla se, aby se ujistila, že si tam Thera dosud hraje.

Mechovina nedávno děvčátku ukázala, jak se pletou košíky z trávy, a přestože bylo neohrabané, znovu a znovu se o to pokoušelo. Jenže teď Thera seděla na louce a ruce jí zahálely. Pozorovala Krahujce.

Stál opodál zády k ní a sledoval poštolku na lovu. Pták slétl k zemi a tloukl křídly, aby vyplašil kořist. Ged pomalu zvedl pravou ruku a zdálo se, že mluví, avšak vítr jeho slova odvál. Poštolka se natočila po větru, krátce a ostře křikla, vzletla vzhůru a byla pryč.

Ged spustil paži, zůstal nehybně stát a smutně hleděl za ptákem.

„Jednou přiletěl v podobě stěhovavého sokola,“ vyprávěl kdysi Ogion, když seděli u krbu a starý mág hovořil o proměňování; tehdy se také zmínil o čaroději Bordgerovi, který se stal medvědem. „Usedl mi na předloktí a já ho zanesl sem dovnitř k ohni. Nemohl mluvit. Protože jsem ho znal, mohl jsem mu pomoci, aby se opět stal člověkem. Ale přesto v něm kus sokola už zůstal. Lidé mu říkali Krahujec, protože se k němu na zavolání slétali krahujci. Před tím, než dostal své jméno a než získal své znalosti a svou sílu, byl v něm krahujec i člověk, mág a ještě něco jiného, co neumím pojmenovat. A takoví jsme všichni.“

Dívka, která tam seděla na malé stoličce a hleděla do plamenů, v duchu viděla divokého krahujce i muže, k němuž se slétají ptáci a tloučou křídly, než se zachytí jeho ruky... A viděla v téže podobě i sebe samotnou..., volnou jako pták.

7

Myši

Jednoho odpoledne přišel do mágova domku nákupčí ovcí Handrle, který tehdy přinesl Tenař do Prostředního údolí Ogionův vzkaz.

„Budete prodávat kozy, když je teď Mistr Ogion po smrti?“ zeptal se zhurta.

„Asi budu,“ řekla nerozhodně Tenař a zamyslela se, jak by vlastně vedla hospodářství, kdyby zůstala v Re Albi. Ogiona, stejně jako každého jiného čaroděje, podporovali lidé, kterým pomáhal svým umem a znalostmi. Stačilo říci komukoli z Gontu a dostal vše, co potřeboval. Ogion si však ani nemusel o nic říkat, to spíš rozdával přebytek jídla, šatů, nářadí a domácích zvířat, zkrátka vše, co dostal nebo co jednoduše našel náprahu svého obydlí. „Co s tím mám dělat?“ ptával se užasle nad hejnem kvokajících slepic, nad štůčky látek či množstvím sklenic s nakládanou řepou. Ale Tenař měla své živobyty v Prostředním údolí. Když odtamtud tak náhle odešla, nepřemýšlela, jak dlouho zůstane pryč. Nevzala s sebou ani Pazourkův poklad, jenž sestával ze sedmi kousků slonoviny a několika mincí, stejně by jí ty peníze v městečku k ničemu nebyly. Možná by se jí hodily, kdyby kupovala pozemek a dobytek nebo jednala s nějakým obchodníkem z přístavu o nákupu kožešin či hedvábí z Lorbaner, ale nic z toho neměla v úmyslu. Pazourkův statek poskytoval dostatek jídla pro ni i pro Theru. Šest Ogionových koz a záhonky fazolí a cibule byly spíše pro radost než pro obživu. Žila z toho, co se ještě za mágova života nashromáždilo ve špižárně, a z velkorysosti tetky Mechoviny.

Zrovna včera jí čarodějka řekla: „Drahousku, moje kvočna, ta s páskem kolem krku, vyseděla kuřátka, přinesu ti dvě či tři, až začnou hrabat. Ogion by šije nevzal, tvrdil, že slepice jsou hloupá stvoření a nadělají mnoho povyku, ale co je to za dům, kde se u dveří nepopelí pár slípek?“

Do domku tetky Mechoviny měly slepice volný přístup, hřadovaly nad její postelí a obohacovaly již tak dost rozmanité pachy, jimiž byla ta kouřem ztmavlá světnička nasycena.

Tenař nyní odpověděla Handrlemu, muži s ostrým dravčím obličejem: „Je tu jedna strakatá roční koza, která dává výborné mléko.“

„Myslel jsem, že bych mohl koupit všechny,“ řekl. „Je jich tam nejmíň pět, že ano?“

„Šest. Jestli se na ně chcete podívat, jsou na pastvině.“

„Podívám se.“ Ale ani se nepohnul.

Tenař ho nepobízela.

„Viděla jste připlouvat tu velkou loď?“ zeptal se.

Z Ogionova domu byl výhled rovnou na moře, ze skalní římsy se daly uvidět Ozbrojené útesy v ústí zálivu a jen z několika málo míst v městečku bylo možno spatřit kotviště v přístavu Gontu. Pozorování lodí bylo v Re Albi oblíbenou zábavou. Na lavičce za kovárnou, kde byla nejlepší vyhlídka, sedělo za pěkného počasí vždy několik zvědavých starců, kteří pozorně sledovali všechny lodě, jako by to bylo představení uspořádané jen k jejich pobavení, přestože sami nejspíš nikdy nesešli ani těch patnáct mil cesty dolů do přístavu.

„Kovářův syn povídal, že připlula z Havnoru. Byl dole v Gontu nakupovat železo, vrátil se včera pozdě v noci. Ta bohatá loď je z Velkého přístavu v Havnoru, povídal.“

Handrle nejspíš mluvil jen proto, aby to nevypadalo, že přišel jenom kvůli kozám, a takhle prohnáně se asi dívá pořád, pomyslela si Tenař. Ale havnorský Velký přístav obchodoval s chudým a vzdáleným Gontem, který proslul jen svými

čaroději, piráty a látkami, pouze výjimečně. Proto ji jeho povídání o „bohaté lodi“ poplašilo, přestože nevěděla proč.
„Mladý kovář říkal, že na Havnoru je konečně král,“ pokračoval Handrle a poočku na ni hleděl.

„To by mohlo být dobré,“ řekla Tenar.

Handrle přikývl. „Král by mohl konečně zatočit se všemi těmi cizáckými lumpy.“

Tenar potěšené přikývla, přestože sama byla cizinkou.

„Ale kapitáni v našem přístavu z něj asi nebudou mít radost,“ dodal Handrle a myslel tím gontské piráty, kteří v posledních letech natolik ovládli okolní moře, že se mnohé staré námořní cesty vedoucí k Vnitřním ostrovům přestaly používat. Přestože na to dopláceli všichni gontští obchodníci, většina obyvatel viděla v pirátech hrdiny. Tenar tušila, že se i její syn nejspíš plaví na pirátské lodi, kde byl až dosud ve větším bezpečí než na lodi obchodní. Lepší žralok než sled, říkalo se na Gontu. Ale to se teď zřejmě změní.

„Někteří lidé nebudou spokojeni nikdy,“ řekla Tenar bezmyšlenkovitě, pak netrpělivě dodala: „Pojďte se podívat na ty kozy. Ani nevím, jestli je vůbec prodáme.“

Zavedla nákupčího na pastvinu. Nemohl za to, že jí tenkrát přinesl špatnou zprávu, ale nelíbily se jí jeho oči a v jeho společnosti se necítila dobře. Ogionovy kozy mu neprodá. Dokonce ani Slinku ne.

Když nákupčí odešel, aniž udělal obchod, zneklidněla. Řekla „prodáme“ namísto „prodám“, a to bylo hloupé, protože přece smlouval s ní a o Krahujcovi se ani slůvkem nezmiňoval.

Nevěděla, co si lidé v Re Albi o Gedovi myslí. Ogion byl nemluvný podivín, jehož se tak trochu báli, ale byl to jejich mág, člověk z jejich vesnice. Krahujcem by se mohli pyšnit, vždyť byl arcimágem, který kdysi v Záhoří žil a potom dokázal hotové zázraky, když ošálil draka z Devadesáti ostrovů a přinesl prsten Erreth-Akba. Jenže ho neznali, a on neznal je. Dosud do městečka ani nezašel, toulal se po lesní divočině. Zatím o tom nepřemýšlela, ale bylo možné, že se městečku záměrně vyhýbal stejně jako Thera.

Lidé o něm určitě mluvili. Re Albi bylo jen malé městečko, kde všichni všechno ví, ale klevety o činech čarodějů a mágů jim dozajista brzy dojdou, protože do toho moc nevidí. „To se nás netýká,“ slychala vesničany v Prostředním údolí, když se někdo až moc zapletl do fantazírování o čaroději Bukovi nebo o počasníkovi, který u něho byl na návštěvě.

„To se nás netýká, dělá to po svém, ne po našem.“ A pokud jde o mne, uvažovala, ani já nejsem zajímavé téma. Zase řeknou: „To se nás netýká.“

Tenar do městečka příliš často nechodila. Lidé se k ní nechovali ani přátelsky, ani nepřátelsky. Kdysi dávno žila v domku tkalce Vějíře-a byla schovankou starého mága, který přece poslal Handrleho, aby sem přišla, a to všechno bylo v pořádku. Jenže s sebou přivedla i děvčátko, na které není hezký pohled a s nímž by se za denního světla nikdo z nich neukázal, kdyby si mohl vybrat. Atak si lidé určitě říkají, co to vůbec může být za ženskou, která se učila u čaroděje? Sama je čarodějka, to je jisté, a navíc cizinka. Ale na druhé straně byla ženou bohatého sedláka z Prostředního údolí, jenže ten je už po smrti, zkrátka, kdo se má v té čarodějné čeládce vyznat. To se nás netýká...

Tenar však zapoměla, že je vdovou a že žije v malém domku o jedné světnici s mužem. A že takové věci zvědavým lidským zrakům neuniknou.

Geda potkala u plotu. „Povídá se, že z Havnoru připlula loď,“ řekla Tenar.

Zarazil se a chvíli se zdálo, že se dá na útěk jako myš před krahujcem, dokonce to okamžik vypadalo, jako by jeho nohy samy, nezávisle na vůli, chtěly běžet pryč, ale rychle se ovládl.

„Co to mělo znamenat, Gede?“ zeptala se.

„Nemohu,“ řekl. „Nechci se s nimi vidět.“

„S kým?“

„S jeho lidmi. S královými vyslanci.“

Obličej mu zešedl, až ho měl stejně popelavý jako v okamžiku, když ho přinesly do domku, a rozhlížel se, kam by se skryl. Jeho hrůza byla tak zřetelně čitelná a vypadal přitom natolik bezbranně, že Tenar okamžitě napadlo, že ho musí ochránit.

„Nemusíš se s nimi potkat. Jestli sem někdo přijde, pošlu ho pryč,“ slíbila. „Vrať se do domu, celý den jsi nic nejedl.“

„Byl tady nějaký muž,“ řekl.

„To byl Handrle, nakupuje kozy. I jeho jsem poslala pryč. Tak pojď!“

Šel poslušně za ní, a když vstoupili dovnitř, Tenar zavřela dveře.

„Nikdo ti přece neublíží, Gede. Proč by to dělal?“

Posadil se ke stolu a odevzdaně vrtěl hlavou. „Ne, ne.“

„Vědí, že jsi tady?“

„Nevím.“

„Čeho se bojíš?“ zeptala se přísně a snažila se potlačit netrpělivost, která se v ní vznášela.

Skryl obličej v dlaních, potom si prsty přešel přes spánky a čelo. „Byl jsem -“ Tupě se zahleděl do stolu. „Nejsem -“

To bylo všechno, co byl schopen říci.

„Už je dobře,“ zašeptala, „už je to dobré.“ Neodvážila se ho dotknout, aby ho neponížila projevem lítosti, ale současně se zlobila, jak se Ged chová. „Do toho, kde jsi, jim nic není,“ řekla. „Ani do toho, co uděláš, nikomu nic není. A jestli tu do něčeho budou strkat nos, tak po něm dostanou,“ dodala Skřivanino pořekadlo a náhle se jí zastesklo po té prosté a citlivé ženě.

„A navíc, ta loď s tebou nemusí mít nic společného,“ pokračovala po chvíli, během níž zavrhla na sto jiných vět. „Třeba pronásledují piráty - to by bylo to nejlepší, co by král mohl udělat... Našla jsem vzadu v komoře za všelijakým harampádím pár lahví vína, kdovíjak dlouho je tam Ogion schovával, a myslím, že by nám oběma kapka prospěla. A kus chleba se sýrem. Thera už jedla, než odešla s Vřesinkou chytat žáby. Na večeri budou žabí stehýnka, jestli děvčata

něco uloví..." Nepřestávala hovořit o obyčejných věcech, aby v místnosti nezavládlo ticho a Ged nemusel promluvit, dokud sám nebude chtít.

„To bych ráda věděla," řekla, když dávala na stůl dvě sklenice a láhev červeného vína, „odkud je a kdo je Ogionovi přinesl?"

„Bude lepší, když půjdu, Tenar," řekl Ged. „Odejdu, aspoň na čas. Dokud se nesmírím s tím, čím teď jsem."

„Kam chceš jít?"

„Do hor."

„Chceš se toulat jako Ogion?"

Vzpomněla si na jejich společné putování Atuanem a na to, jak se mu posmívala: „Žebrají mágové často?" Odpověděl otázkou: „Proč se ptáš?" A ona tenkrát pravila: „Vypadá to, že jsi zvyklý žebrot. Šlo ti to dobře." A Ged řekl: „Vlastně ano, když se na to díváš z této stránky, tak vlastně žebraám celý život. Víš, čarodějové nemívají velký majetek, vlastně nic víc než svou hůl a šaty, když se toulají světem. Většina lidí je ráda přijme a poskytne jim jídlo a přístřeší. A oni jim to nějak vracejí..."

Opatrně teď vyzvídala: „Chceš se živit jako počasník?" Nalila mu plnou sklenici.

Zavrtěl hlavou a upil vína, ale do očí se jí nepodíval. „Ne," řekl. „Nic takového."

Nevěřila mu. Chtělo se jí vykřiknout: Jak můžeš něco takového vůbec vyslovit! Copak jsi zapomněl všechno, cos věděl, co ses naučil od Ogiona, na Roke a na svých cestách? Nemohls přece zapomenout slova, jména a všechno své umění! Svou sílu sis přece zasloužil! Přemohla se však a jenom zašeptala: „Tomu nerozumím. Jak se to všechno..."

„Troška vody..." řekl a naklonil sklenku, jako by z ní chtěl odlít. Potom dodal: „Nechápu, proč mi pomohl nazpět.

Laskavost mládí je krutá... A tak jsem tady a musím se s tím vyrovnat, jinak nemohu... Jinak se nemohu vrátit."

Nevěděla přesně, co tím vším myslí a kam míří, ale slyšela v jeho slovech nádech sebelitosti, kterým ji dokázal pokaždé rozzlobit. Odměněně řekla: „Sem tě přinesl Kalessin. Třeba tě zas odnese."

V domě byla tma, protože dveře byly zavřené a světlo, které již halil soumrak, dovnitř padalo jen malým západním okénkem. Nemohla rozeznat výraz jeho tváře, neviděla ani, zda má otevřené či zavřené oči, zahlédla jen, že pozvedl sklenici a napil se.

„Tohle víno," řekl s náznakem úsměvu v hlase, „musel Ogionovi přinést buď nějaký hodně bohatý obchodník, nebo slavný pirát. Nepil jsem dosud nic, co by se mu vyrovnalo. Ani na Havnoru ne." Otáčel sklenici v ruce a prohlížel si ji.

„Zvolím si nějaké obyčejné jméno," řekl, „a vydám se přes hory do Armouthu a nebo až do země Východních lesů, odkud pocházím. Je čas sena, vždycky se najde práce."

Nevěděla, co má odpovědět. Vypadal křehce a nezdravě, a pokud by vůbec práci dostal, pak jen ze zlomyslnosti nebo z útrpnosti, ale stejně by nebyl schopen ji zastat.

„Cesty už nejsou tak bezpečné, jak bývaly," řekla zvolna Tenar. „V poslední době všude řádí zlodějské tlupy. Cizáctí lumpové, jak říká můj přítel Handrle. Není bezpečné, aby člověk cestoval sám."

„Ogion pořád chodil..." začal Ged, ale hned zmlkl, neboť si vzpomněl, že Ogion byl přece mágem.

„Dole na jihu," řekla Tenar, „je spousta stád ovcí a koz. Před Dlouhým tancem je ženou do kopců, kde se pasou až do prvního sněhu." Upila doušek vína. Chutnalo jako dračí dech. „Můžeš dělat pastýře, ale proč bys nemohl zůstat tady?"

„Ogionův dům je první místo, kde mne budou hledat."

„No a co se stane, když sem přijdou? Co od tebe budou chtít?"

„Abych byl znovu tím, kým jsem byl."

Bez naděje, s jakou ta slova pronesl, ji zamrazila.

Mlčela a vzpomínala, jaké to bylo, když byla Jedinou kněžkou v atuánských Hrobkách a měla moc..., a když pak měla všechno odhodit a stát se pouze obyčejnou Tenar... Ale nepomohlo jí to, aby porozuměla jeho utrpení a ponížení. Možná se tak mohou cítit pouze muži. Ženy jsou na stud a bolest zvyklé. Nebo měla pravdu tetka Mechovina, že když je jádro pryč, skořápka je prázdná...?

Ale rychle ty myšlenky zahнала, a protože ji ohnivé víno rozvázalo jazyk, začala vyprávět: „Víš, přemýšlela jsem o tom, jak mě Ogion učil všemu možnému, ale mně se nechtělo, protože mě to táhlo jinam, a tak jsem odešla a provdala se za svého sedláka... O svatebním dnu jsem si říkala, že... až se to dozví Ged, bude se zlobit!" Smála se.

„To ano," pravil.

Čekala.

Řekl: „Byl jsem zklamaný."

„Zlobil ses?" vyzvídala.

„Zlobil," odpověděl a nalil jí další sklenku. „Tehdy jsem uměl rozeznat člověka nadaného silou," řekl. „A tys v tom hrozném podzemním místě, v temnotě Labyrintu, doslova zářila..."

„Dobře, tak mi tedy řekni, ale upřímně, co jsem si měla se svým nadáním počít?"

„Využít je."

„Jak?"

„Jako mágové," řekl trochu bolestně.

„Magie je uměním čarodějů?"

„Co jiného by to mělo být?"

„A to je všechno?" zeptala se Tenar. „Když mě Ogion tady u toho krbu učil slova staré řeči, dokázala jsem je vyslovit stejně snadno a se stejným účinkem jako on. Jako bych tím jazykem mluvila již před -narozením. Ale to ostatní, runy, zařikávací a zaklínadla, mi nic neříkalo, jako by to bylo mrtvé a bez užitku. Připadala jsem si, jako bych se přestrojila za bojovníka s kopím, mečem, chocholem na přílbě a celou tou parádou, ale hrdinu by to ze mne stejně neudělalo. Byla bych to pořád já, jenomže v brnění... Jenom v jiných šatech, které by mi nepadly."

Napila se. Ged také usrl. Z toho jiskrného vína beznála létaly žhavé uhlíky.

„Tak jsem to všechno odhodila a oblékla si své vlastní šaty, možná trochu obyčejné, ale byly mé.“

„Co na to Ogion, žes ho chtěla opustit?“

„To, co obvykle.“

„Nikdy toho moc nenamluvil.“ V hlase se mu opět objevil náznak úsměvu a zdálo se, že chce ještě něco dodat, ale už neřekl nic.

Tenar po chvíli již mnohem klidněji pokračovala: „Přijal mne, protože mě přivedl ty. Nechtěl mít žádného jiného žáka, kromě tebe, a už vůbec by nevzal do učení dívku, kdybys ho o to nepožádal. Ale měl mě rád a já si ho vážila. Jenže to, co jsem chtěla, mi nemohl dát, a po tom, co mi dával sám, jsem netoužila. Věděl to. Když však den před svou smrtí uviděl Theru, choval se jinak. Říkáš, a Mechovina to tvrdí také, že mocný člověk pozná mocného. Nevím, co v Theře uviděl, ale řekl mi: „Uč ji!“ A také řekl...”

Ged čekal.

„Že se jí budou bát. A dodal: „Všechno ji nauč ty! Žádné Roke.“ Nevím, co tím myslel. Jak to mohu vědět? Kdybych od něj tenkrát neodešla, možná bych to dnes věděla a mohla ji všemu naučit. Čekala jsem, že mi to povíš ty, Gede.“

„Ale já to nevím,“ pronesl velice tichým hlasem. „Vidím na tom dítěti jen to, že mu bylo ublíženo...“ Jedním douškem dopil svoji sklenku a dodal: „Nemám nic, co bych jí mohl dát.“

Zaslechli klepnutí hole na zárubeň. Ged sebou trhl a vyděšeně se rozhlížel, kam by se schoval, Tenar však nebojácně přistoupila ke dveřím. Tetku Mechovinu však ucítila dříve, než je otevřela.

„V městečku jsou nějací cizinci,“ zašeptala dramaticky stařena. „Samí vznešení pánové z té velké havnorské lodi. Prý hledají arcimága.“

„Nechce je vidět,“ řekla Tenar tiše.

„Stěží jim ho mohu zapřít,“ řekla čarodějka a dychtivě se otázala: „Kde je?“

Krahujec otevřel dveře a vyšel na práh. „Tady jsem.“ Mechovina na něho beze slova hleděla.

„Vědí, že jsem tady?“

„Ode mne ne,“ řekla Mechovina.

„Jestli sem přijdou,“ radila Tenar, „jednoduše je pošleš pryč. Vždyť jsi Arcimág...“

Ale nikdo jí nevěnoval pozornost.

„U mě tě nikdo hledat nebude,“ řekla Mechovina. Jestli chceš, tak pojď se mnou.“

Krátce pohlédla na Tenar, a když váhavě přikývla, ihned vykročil za starou čarodějkou.

„Ale co jim mám říct?“ volala za nimi Tenar.

„Nic, drahoušku,“ řekla čarodějka. „Vůbec nic.“

Vřesinka a Thera se vítězoslavně vrátily od mokřin se sedmi žábami v sítce a Tenar měla plno práce se stahováním žabích stehýnek, která jim musela připravit k večeři. Právě končila, když zvenku zaslechla hlasy. Ohlédla se k otevřeným dveřím a uviděla venku stát několik mužů, jejichž klobouky se v měsíčním světle zaleskly zlatem.

„Paní Goho?“ otázal se zdvořilý hlas.

„Pojďte dál!“ řekla.

Vstoupilo pět vysokých mužů vznešeného vzhledu, kteří se sotva do malé místnosti s nízkým stropem vešli.

Podezřívavě se rozhlíželi kolem a Tenar si uměla představit, co vidí: Ženu s dlouhým ostrým nožem v ruce, na stole prkénko s hromádkou nahých žabích stehýnek a vedle krvavé zbytky mrtvých žab..., zmračené dítě vykukující ze stínu za dveřmi... a vysokou hubenou dívku sedící na palandě pod oknem, s rukama zabláčenýma a s mokrou sukní, z níž stoupá pach mokřin...

Muži si jeden po druhém začali okázale odkašlávat. Vřesinka, která na ně dosud zírala s otevřenými ústy, také zakašlala, a sotva na ni pohlédli, skryla obličej v sukni a odhalila nohy až ke stehnům.

„Jste paní Goha?“ zeptal se jeden z mužů.

„Tak se jmenuji,“ odpověděla Tenar.

„Přicházíme z Havnoru,“ řekl zdvořile muž. Jsme vyslanci našeho budoucího Krále.“ Stál bokem ke světlu, proto mu dost dobře neviděla do tváře. „Hledáme Arcimága Krahujce z Gontu. Král Lebannen bude začátkem podzimu korunován a rád by měl svého přítele u sebe, aby mu, bude-li tak laskav, osobně vložil korunu na hlavu.“

Muž hovořil hladce a obřadně, jako by stál před urozenou dámou v nějakém přepychovém paláci. Měl kožené kalhoty ke kolenům a lněnou košili pokrytou prachem cesty, ale látka byla na první pohled jemná a kolem krku byla vyšita zlatou nití.

„Není tady,“ řekla Tenar.

Několik malých umouněných kluků z městečka nakouklo dveřmi a pak s křikem uteklo.

„Možná bys nám mohla říci, paní Goho, kde ho nalezneme,“ pravil muž takovým tónem, jako by nepochyboval, že mu Tenar vyhoví. „Nemohu.“

Hleděla na ně a strach, který z nich zpočátku měla, jenž se v ní možná zasekl dráčky jako odezva na Krahujcovu paniku, pomalu ustoupil. Byla přece v Ogionově domě, a Ogion se nikdy nebál vysoce postavených lidí.

„Po takové dlouhé cestě musíte být unavení,“ řekla. „Neposadíte se? Mohu vám nabídnout víno?“

Tenar sklídila ze stolu, žabí stehýnka odložila do chladné komory, zbytky, které Vřesinka odnese prasatům tkalce Vějře, hodila do starého škopku. Umyla si ruce, potom v čisté vodě opláchla sklenice, z nichž pili s Krahujcem. Ve skřini byla ještě jedna sklenice a dva hliněné pohárky. Postavila je na stůl a nalila návštěvníkům vína. Významně se na sebe podívali a neposadili se. Mohli se vymluvit na nedostatek židlí, avšak pravidla pohostinnosti je přesto zavazovala, aby přijali, co jim bylo nabídnuto. Připili jí na zdraví.

„To je něco!“ zvolal jeden z cizinců.

„Pravé andrádské,“ řekl jiný muž a nevěřícně vypouklil oči, „druhá sklizeň.“

Třetí zavrtěl hlavou a pravil vážně: „Andrádské - Dračí rok.“

Čtvrtý přikývl a uctivě upil.

Pátý pozvedl svůj hliněný pohárek k Tenar a řekl: „Poctilas nás královským vínem, paní.“

„To bylo Ogionovo víno,“ řekla, „a toto je dům mága Ogiona, jenž je nyní Aihalem. Je vám to známo, pánové?“

„Zajisté, paní. Právě sem nás vyslal náš Král, jakmile se zvěst o smrti Arcimágova učitele donesla na Havnor a Roke, neboť nepochyboval o tom, že ho zde nalezneme. Z Roke odnesl Arcimága drak. Od té chvíle o něm nemáme žádné zprávy. Králi však leží jeho osud na srdci, a proto vás zdvořile žádám, paní, abyste nám sdělila, zda sem Arcimág Krahujec přišel.“

„Nemohu vám to říci,“ odpověděla Tenar, ale pochopila, že cizinci poznali, že je to jen výmluva. Vzpchopila se a hrdě vztyčila hlavu: „Znamená to, pánové, že vám to neřeknu. Domnívám se, že bude-li chtít Arcimág přijít, dostaví se sám. Jistě ho nebudete hledat proti jeho vůli.“

Nejstarší z mužů řekl: „Naší vůli je Králova vůle.“

Vysoký cizinec pravil poněkud mírněji: „Jsme pouze vyslanci. Co je mezi Králem všech ostrovů a Arcimágem, vědí jen oni dva. Naším úkolem je pouze doručit zprávu a získat odpověď.“

„Bude-li to možné, postarám se, aby ho vaše zpráva zastihla.“

„A dostaneme odpověď?“ dožadoval se nejstarší z mužů.

Protože Tenar mlčela, vysoký cizinec pravil: „Zdržíme se několik dní na zámku pána z Re Albi, který nám nabídl pohostinství, sotvaže zvěděl o našem příjezdu.“

Tenar měla pocit, jako by se jí kolem hrdla stahovala smyčka, ačkoli nevěděla proč. Možná to způsobil Krahujec, který na ni přenesl svůj strach. V rozrušení se skryla za vzhled prosté hospodyně, ale uvěřili jí? Její proměna byla mnohem jemnější než mágova změna podoby.

Pokynula hlavou směrem k zámku a řekla: „Tam bude mít panstvo daleko větší pohodlí. Žijeme tu prostě, jak vidíte, stejně jako žil starý mág.“

„A pijete andrádské víno,“ řekl pohledný muž s bystrými očima a vševědoucně se pousmál.

Tenar dál hrála svou úlohu a opět je pozdravila úklonou. Cizinci se s ní rozloučili a odcházeli, ale Tenar nepochybovala, že pokud dosud nevěděli, že je Tenar s Prstenem, brzy se to dozví a dovtipí se, že by je mohla k Arcimágovi dovést.

Když byli pryč, oddechla si. Vřesinka konečně zavřela ústa a odběhla se podívat na pastvu za kozami. Thera vylezla z tmavého kouta za dveřmi, kde se před cizinci schovávala za koštětem, Ogionovou holí, Tenařiným olšovým prutem a svým lískovým proutkem. Byla zase celá napjatá, hleděla do země a popálenou tvář skláněla k rameni.

Tenar k ní přistoupila, poklekla a vzala ji do náruče. „Ty moje ptáček, neboj se, neublíží ti. Nejsou nebezpeční.“

Děvčátko se však na Tenar ani nepodívalo a leželo v jejím objetí jako kus dřeva.

„Když budeš chtít, už je sem příště nepustím.“

Po chvíli se holčička zavrtěla a řekla sípavým hláskem: „Co udělají Krahujcovi?“

„Nic,“ řekla Tenar. „Neublíží mu. Přišli, aby mu vzdali poctu.“

Začínala však chápat, co Gedovi jejich příchod způsobí. Bude muset zapřít svou ztrátu a zatajit svůj žal... A donutí ho hrát roli, které již není schopen.

Thera se vymanila z objetí, přinesla si koště a pečlivě vymetla stopy po návštěvnicích z Havnoru přes práh a ven ze dveří.

Tenar ji pozorovala a zrálo v ní rozhodnutí. Přistoupila k polici s Ogionovými knihami, vzala poloprázdnou skleničku inkoustu a chvíli hledala mezi husími brky, než našla jeden dobrý. Nikde však nebyl ani kousek papíru nebo pergamenu. Se zaťatými zuby, neboť nerada ničila něco tak vzácného, jako jsou knihy, odtrhla z prázdné stránky na konci Knihy run úzký proužek. Usedla ke stolu, namočila špičku brku a začala psát, ale jen ztěžka kladla slova na papír. Od té doby, co naposled seděla u tohoto stolu a Ogion ji učil runy, uběhlo mnoho času. Psala:

Jdi za Potůčkem na statek U dubu v Prostředním údolí.

Řekni, že tě posílá Goha, aby ses staral o zahradu a ovce.

Thera mezitím dokončila zametání a napjatě ji sledovala.

Nakonec Tenar připsala ještě jedno slovo:

Dnes.

„Kde je Vřesinka?“ zeptala se Thery a nadvakrát útržek papíru složila. „Chci, aby tohle odnesla tetce Mechovině.“ Ráda by tam šla sama, aby Krahujce aspoň uviděla, ale neodvážila se, protože ji mohli sledovat a jít za ní.

„Já tam půjdu,“ zašeptala Thera.

Tenar na ni ostře pohlédla.

„Ale půjdeš sama, Thero, nemohu jít s tebou. A budeš muset projít městečkem...“

Děvčátko přikývlo.

„Předej to pouze jemu!“

Thera opět přikývla.

Vložila jí papírek do kapsy, objala ji a políbila. Theřina strnulost se rázem rozplynula jako dým. Tenar za ní hleděla večerním soumrakem a říkala si, že letí jako pták nebo drak... Jako bezstarostné dítě.

Thera se brzy vrátila se vzkazem od Krahujce. „Řekl, že dnes v noci odejde.“

Tenar se ulevilo, že přijal její návrh a že se vyhne vyslancům, kterých se bál. Nejprve nakrmila Theru a Vřesinku žabími stehýnkami, a když pasačka odešla domů, uložila holčičku na lůžko a zaspívala jí, pak zhasla lampu a sedla si potmě ke stolu. Bolelo ji u srdce, neboť Ged odešel. Byl tak slabý, zmatený a nejistý... A tolik potřeboval přátele, jenže právě ona ho poslala pryč od všech, kteří jeho přáteli byli. Odešel. A ona zde musí zůstat, aby jeho pronásledovatele zadržela. Musí zjistit, jak dlouho zůstanou na Gontu a kdy se vrátí zpět na Havnor.

Všechn ten Gedův strach a její vlastní chování k cizincům se začalo zdát nerozumné. Možná nemusel odejít, možná se mohl schovat v domku u Mechoviny, což bylo poslední místo v celém Země-moří, kde by ho král hledal. Bylo by mnohem lepší, kdyby tam vyčkal, než vyslanci odejdou. Pak by se mohl vrátit sem, do Ogionova domu, kam patří. A všechno by bylo jako dřív, mohla by se o něj starat, dokud by se mu nevrátila síla. Byl by jí milým společníkem...

Ve dveřích na pozadí hvězdné oblohy se objevil stín. „Sssst! Jsi vzhůru?“ Do světnice vešla tetka Mechovina. „Už je pryč,“ řekla spiklenecky a zvesela. „Šel starou lesní cestou. Prý si to zítra namíří dolů do Prostředního údolí.“

„To je dobře,“ řekla Tenar.

Mechovina, v této chvíli kurážnější než obvykle, se nepozvána posadila. „Dala jsem mu na cestu bochník chleba a kus sýra.“

„Děkuji ti, Mechovino. To jsi hodná.“

„Chci ti něco říct, drahoušku, aniž bych se pouštěla do přemýšlení o něčem, o čem nic nevím.“ Ve tmě zněl její hlas zpěvavě jako při zařikávání a čarování. „Vím, žeš patřila mezi mocné lidi, a když na to pomyslím, zamyká mi to ústa. Ale přesto jsou věci, které ses nemohla dozvědět, i když ses učila runy a starou řeč a všechno ostatní, cos poznala v cizích zemích.“

„Je to tak, Mechovino.“

„Tak poslouchej. Vzpomínáš, že jsme mluvily o tom, jak pozná čarodějka čarodějku a silný rozezná sílu? A já ti tehdy o tom, který je teď pryč, řekla, že už není žádný mág, ať byl, co byl, a tys tomu pořád nechtěla uvěřit. Ale teď už víš, že jsem měla pravdu, že?“

„Ano, vím.“

„Tak vidíš. Měla.“

„Sám mi to řekl.“

„On ani nelže, ani netvrdí, že je něco, co není, to se musí uznat. Ani nezkouší jezdit s vozem bez vola. Ale řeknu přímo, že jsem ráda, že je pryč, protože by to nedělalo dobrotu, když je s ním teď všechno jinak. Nevydrželo by to.“

Tenar vůbec netušila, o čem Mechovina mluví. „Nevím, proč se tak bojí,“ řekla. „A jestli něco vím, tak tomu nerozumím. Proč se tolik stydí? Myslí si, že měl raději umřít. Ale pokud jsem o životě něco pochopila, tak nejdůležitější ze všeho je mít práci a být schopen ji dělat. V tom je radost, sláva a všechno ostatní. A když nemůžeš pracovat, nebo když ti tu práci vezmou, tak k čemu je to dobré? Člověk musí něco mít...“

Mechovina poslouchala a přikyvovala, jako by to byla moudrá slova, a po krátké odmlce pravila: „Je to zvláštní, když se dospělý muž chová jako patnáctiletý kluk, že?“

Tenar už málem řekla - O čem to mluvíš, Mechovino? -, ale něco jí v tom zabránilo. A vzpomněla si, jak se Ged vracíval z toulek po horách a jak čekala, zda už jde... A jak ráda naslouchala jeho hlasu... Rychle se podívala na čarodějku, která se jí jevila jen jako beztvářý černý stín na Ogionově trojnožce před vyhaslým krbem.

„Tak proto,“ řekla. „Tak proto mě nikdy...?“

A po dost dlouhém tichu dodala: „Jestlipak na to čarodějové mají... kouzlo?“

„Jistě, jistě, drahoušku,“ řekla Mechovina. „Sami se očarují. Říká se, že svou moc získají teprve pak, až složí přísahu, která je vlastně něco jako manželství obrácené naruby. Mně to ale taky zní divně, spíš jako ujednání s prastarými a hodně temnými silami. Starý mág mi řekl, že nic takového nedělají. I když jsem znala některé staré čarodějky, které něco podobného zkoušely, ale ničeho tím nedosáhly.“

„Ty, které mne vychovaly, to dělaly. Skládaly slib, že zůstanou nedotčené.“

„Ó ano, žily bez mužů, tos mi řekla, pouze mezi těmi, kteří už k ničemu nejsou, protože jim - šmik! Hrůza hrůzoucí!“

„Ale proč... Proč na to nikdy ani nepomysleli“

Stará čarodějka se hlasitě zasmála. „Protože to je v jejich moci, drahoušku. Nepomyslíš na to, nemůžeš! A oni taky ne, jakmile jsou jednou začarovaní. Jak by mohli? Vzdali by se své síly? To by nikdy neudělali. Nemůžeš získat víc, než kolik dáš. To platí o všem, a každý čaroděj to ví daleko líp než kdokoli jiný. Ale pro muže je to nesnadná věc, nebýt mužem, i když dokáže pohnout sluncem na obloze. A tak si to rovnou vymaže z hlavy kouzlem závazku. Tak to je. Dokonce i v téhle špatné době, kterou teď prožíváme, jsem ještě neslyšela o čaroději, který by takový závazek porušil a snažil se použít svou moc pro tělesnou žádost. I ti nejhorší by se toho báli. Samozřejmě, někteří si umí vyvolat představy, ale tím se jenom ohlupují. A pak je tu pár bezvýznamných čarodějů, správkařů a podobně, kteří užívají kouzla k omámení venkovanek, ale jak do toho vidím, tahle kouzla nemají žádný význam. Je to tak, že jedna sílají stejně velká jako ta druhá a každá se projevuje jinak. Tak to vidím já.“

Tenar chvíli přemýšlela, pak řekla: „Sami sebe odloučí od lidí.“

„Jistě. Čaroděj to musí udělat.“

„Ale tys to neudělala.“

„Já? Já jsem jen stará čarodějka, drahoušku.“

„Jak stará?“

Asi minutu bylo ticho, než se ve tmě ozval přidušený smích. „Dost stará, abych se vyhnula problémům.“

„Ale říkalas, že nežiješ v celibátu.“

„Co to je, drahoušku?"

„Nežiješ jako čarodějové."

„To ne, to ne! Na mně toho sice nebylo nikdy moc k dívání, ale věděla jsem, jak se mám podívat já na ně... Žádné čáry, drahoušku, však víš, jak to myslím. Když se na chlapa správně podíváš, za den či dva přijde, jako že vrána kráká. Tak tomu vždycky bylo a bude, drahoušku... Obvykle hned spustili: „Potřebuji pro psa masť na prašivinu, potřebuji čaj pro nemocnou babičku..." Ale já věděla, co doopravdy potřebuji, a když se mi líbili, mohli to dostat. Ale vždycky z lásky, jenom z lásky. Možná že některé čarodějky nedělají čest svému řemeslu, ale já taková nejsem. Své umění dělám za peníze, ale potěšení dávám z lásky. No, ne že by to vždycky bylo potěšení... Hodně dlouho jsem byla zblázněná do jednoho místního chlapíka, celé roky. Byl moc pěkný, ale měl tvrdé, chladné srdce. Už je dlouho mrtvý. Byl to otec Handreho, však ho znáš. Byla jsem po něm tak posedlá, že jsem zkusila kdejaké kouzlo, ale všechno nadarmo. Vřipě se krve nedořežeš... A sem, do Re Albi, jsem utekla ještě jako děvče, protože jsem měla potíže s jedním mladíkem z přístavu. Ale nemohu o tom mluvit, jeho otec byl známý boháč. Nechtěl, aby se jeho syn zapletl s obyčejnou dívkou. Byla jsem pro ně jen špinavá coura, a kdybych neutekla, utopili by mě jako kočku. Ale měla jsem toho mládence ráda, dodnes i po těch letech vidím jeho svalnaté tělo a velké tmavé oči..."

Dlouho tiše seděly ve tmě.

„Když jsi měla muže, Mechovino, musela ses vzdát své kouzelné moci?"

„Ani kousku," řekla spokojeně čarodějka.

„Ale říkalas, že člověk nic nedostane, dokud něco nedá. Je to tedy jiné u mužů a u žen?"

„A co není, drahoušku?"

„Připadá mi, že si většinu rozdílů jenom vymýšlíme, abychom si mohly stěžovat. Nevím, proč by měla být jiná magie pro čaroděje a jiná pro čarodějku. Pokud ovšem již sama ta síla není jiná."

„Muž rozdává, drahoušku. Žena si to bere."

Tenar mlčela, ale nespokojeně se zavrtěla.

„Zdá se, že ve srovnání s nimi máme jen docela malou sílu," řekla Mechovina. „Ale je hluboká a hluboce zakořeněná. Jako staré ostružinové houští. Kdežto síla čaroděje vypadá jako jedle, velká, vysoká a vznešená, ale v bouři se vyvrátí. Ostružiny hned tak něco nezničí." Krátce se uchechtla, spokojená se svým přirovnáním. „Takže jak jsem řekla, byl nejvyšší čas, že se vydal na cestu, aby si lidé ve městě nezačali vykládat."

„O čem vykládat?"

„Ty jsi ctnostná žena, drahoušku, a ctnost je pravým bohatstvím ženy."

„Pravým bohatstvím ženy..." opakovala bezmyšlenkovitě Tenar. „Její pokladem, hodnotou... Jedině ve ctnosti je její cena..."! Už nevydržela sedět, vstala a protáhla si záda. „Draci si pro své poklady staví opevněné hrady, zalezou do nich a nehnou se od těch pokladů ani na krok - a sami se stanou pokladem, který střeží... Ber, ber a nikdy nedávej!"

„Poznáš cenu dobré pověsti," řekla suše Mechovina, „až ji ztratíš. Není to sice všechno, ale je nenahraditelná."

„Vzdala by ses svého čarování, aby si tě lidé začali vážit, Mechovino?"

„Nevím," odpověděla po chvíli zamyšleně Mechovina. „Nevím, protože nevím jak. Možná mám jen jeden dar, ten druhý ne."

Tenar k ní přistoupila a uchopila ji za ruce. Stará čarodějka, překvapená jejím gestem, vstala a trochu se odtáhla, ale Tenar se k ní naklonila a políbila ji na tvář.

Mechovina pak ostýchavě pohlédla Tenar po vlasech. Bylo to jen jedno jediné pohlazení, jako to dělával Ogion. Potom zamumlala, že už musí domů, ale mezi dveřmi se ještě zeptala: „Nebo chceš, abych zůstala s tebou, když se tu potulují ti cizinci?"

„Jen běž," řekla Tenar. „Já jsem na cizince zvyklá."

Když konečně usnula, zdálo se jí znovu o těch rozlehlých větrných a světelných proudech, ale tentokrát bylo to světlo jiné, rudé, oranžové, jantarové a plné kouře, jako by sám vzduch hořel. Letěla ve větru a byla větrem, závanem větru, volnou silou, která se osvobodila. Ale tentokrát ji nikdo nezavolal.

Ráno si umyla vlasy, pak usedla na práh a usušila šije na sluníčku. Nebyla plavá jako většina obyvatel Kargadu, jen pleť měla světlou. Vlasy měla stále ještě tmavé, pouze sem tam protkané nitkou stříbra. Rozhodla se, že tento den věnuje úklidu a praní. Ged byl pryč a její pověst zůstala nedotčena.

Thera se probudila, přišla k ní a pozorovala ji, jak si kartáčuje vlasy. Tenar si všimla, že se chvěje napětím.

„Co se děje, ptáčátko?"

„Z hlavy ti létá oheň," řekla holčička vzrušeně, ale Tenar nepoznala, zda má strach a nebo radost. „Přes celé nebe!"

„To jsou jen jiskry z mých vlasů," řekla opatrně Tenar.

Thera se zasmála. Bylo to poprvé, kdy ji Tenar viděla smát se. Thera napřáhla obě ruce, zdravou i popálenou, jako by se chtěla dotknout jiskérek praskajících v Tenařiných vlasech. „Ohýnky! Létající ohýnky!" smála se.

Tenar se najednou zamyslela nad tím, jak vlastně Thera vidí svět, a uvědomila si, že o tom nic neví a ani vědět nemůže. Co může vidět jediným okem? Vzpomněla si na Ogionovo varování - Budou se jí bát... Ale ona se děvčátka nebála.

Přitlačila na kartáč a Thera se opět rozjásaně zasmála.

Pustila se do praní povlečení, ubrusů a svých a Theřiných šatů. Potom, když se přesvědčila, že všechny kozy jsou v ohradě, rozložila prádlo na louce a zatížila je kameny, aby je neodnesl divoký vítr.

Na svůj věk byla Thera pořád ještě hubená a drobná, ale v několika posledních měsících vyrostla, protože začala běhat na čerstvém vzduchu a měla větší chuť k jídlu. Šaty, které dostala po nejmladší Skřivanině dcerce, jí už byly malé, potřebovala nové.

Tenar poprosila Vřesinku, aby dala na Thera pozor, a vydala se do městečka navštívit tkalce Vějíře. Napadlo ji, že se ho

zeptá, zda by neměl výměnou za zbytky, které mu posílá pro prasata, nějaký kousek látky, z něhož by mohla holčičce ušít šaty. Těšila se, že starého Vějíře zase uvidí. Ogionova smrt a Gedova nemoc jí nedovolily zaskočit do Re Albi a navštívit lidi, které tam znala a měla ráda. V jejím prostém životě, který si vybrala, nebylo místo pro krále, mocné síly, magii a dobrodružné cestování, nýbrž pro obyčejné lidi, kteří dělají obyčejné věci, zakládají rodiny, vychovávají děti a pracují. Myslela na to s jistou pomstychtivostí, jako kdyby to říkala Gedovi, který už byl nejspíš v polovině cesty do Prostředního údolí. Představila si ho, jak kráčí údolíčkem, v němž spaly s Therou, jak jde tiše a sám, vyhublý muž s popelavě šedými vlasy, v kapse kus chleba od čarodějky a v srdci náklad trápení.

„Nejvyšší čas, abys na to přišel," říkala mu v myšlenkách. „Nejvyšší čas, abys přišel na to, že ses na Roke nenaučil zdaleka všechno!"

A jak mu tak pomyslně kázala, vzpomněla si na muže, kteří tehdy v horách stáli na stezce, a bezděčně vyhrkla: „Dávej pozor, Gede!" Bála se o něj, protože s sebou neměl ani hůl. Ale nebyl to ten velký vousáč, který na ni promluvil, jehož si teď vybavila, nýbrž mladík s koženou hučkou na hlavě, který tak upřeně zíral na Theru.

Zvedla oči z prашné cesty a uviděla přístavek vedle Vějířova domku, v němž bydlela, když ještě žila v městečku. A vyděsila se, protože za roh zrovna zahýbal muž s koženým kloboukem, právě ten, na něhož myslela, ale naštěstí ji neviděl. Rozhodla se, že ho bude sledovat, aniž k tomu měla nějaký důvod. Doběhla k nároží a hleděla za ním, jak bezstarostně kráčí vzhůru ulicí. Zajímalo ji, kam má naměřeno, a brzy zjistila, že jde na panství pána z Re Albi. Oddechla si, když se na rozcestí vydal do kopce, nikoli starou cestou, po níž putoval Ged, do lesů. Uklidnilo ji to a vrátila se k domku starého Vějíře.

Tkadlec byl spíš samotář a navíc se před Tenar, kterou dlouho neviděl, trochu ostýchal. Byl už skoro slepý, ale měl učnici, která zastala většinu tkaní. Vějíř měl z Tenařiny návštěvy radost. Seděl ve svém starém vyřezávaném křesle pod ohromným malovaným vějířem, rodinným pokladem, podle něhož dostal jméno. Říkalo se, že jeho děd kdysi pomohl jednomu pirátovi, jenž ho pak obdaroval tímto vějířem, který od té doby visel na zdi. A tak si Tenar zase jednou po letech mohla prohlédnout miniaturní postavičky v nádherných pestrobarevných róbách a věže, domy a mosty Velkého přístavu v Havnoru, které jí připadaly důvěrně známé. Vějíř byla nejvzácnější věc v městečku a lidé se na něj často chodili dívat.

Tenar vějíř nahlas obdivovala, nejen aby starce potěšila, ale protože byl opravdu překrásný.

Tkadlec řekl: „Nevidělaš na svých cestách po světě moc jiných věcí, které by se mu vyrovnaly, že ne?"

„Ne, neviděla, ani nic podobného. A v Prostředním údolí už vůbec ne," odpověděla.

„Ukázal jsem ti někdy jeho druhou stranu?"

„Druhou stranu?" podivila se.

Tkadlec trval na tom, že musí vějíř sundat ze stěny, a starostlivě ji radil, jak to má udělat. Položila mu předmět do rukou, slepě na něj zamžoural, napůl vějíř zavřel a zase otevřel, aby vyzkoušel, zda se žebra správně skládají, pak jej zavřel úplně a podal jí ho.

„Teď ho pomalu otevři," řekl.

Na záhybech zažloutlého hedvábí byli namalovaní červení, modří a zelení draci poletující mezi mraky a vrcholky hor v podobných skupinkách jako lidé na druhé straně.

„Podrž vějíř proti světlu," řekl starý Vějíř.

Udělala to a oba obrazy se prostoupily do jediného, mraky a hory se staly věžemi města, lidé dostali křídla a draci lidské tváře.

„Chtěl jsem to ukázat starému mágovi," řekl Vějíř posmutněle, „ale nikdy jsem se k tomu nedostal."

Tenar ještě jednou zvedla vějíř ke světlu, pak ho pověsila zpátky na zeď. Draci se skryli v temnotě a lidé se procházeli po ulicích města jako dřív.

Potom se šla s Vějířem podívat na jeho vykrmené vepře a povídali si o klobásách, které z nich v zimě řezník nadělá, a o Vřesince, která prasatům nosí pomyje. Tenar poprosila o kousek látky na šaty pro Theru. Tkadlec jí ochotně odměřil pořádný kus jemného plátna, zatímco mladá zakaboněná učnice pravidelně klapala stavem.

Cestou domů Tenar napadlo, že tkaní by mohlo být pro Theru vhodnou obživou. Práce to byla sice nudná, ale řemeslo to bylo počestné. O tkadlenách se říkalo, že jsou ostýchavé, protože pořád sedí u stavu a nedostanou se mezi lidi, přesto si jejich šikovných rukou lidé vážili. Kdyby se Thera stala tkadlenou, sedávala by zavřená doma a málokdo by tak měl možnost spatřit její obličej. Jen jestli by dokázala svou zmračenou rukou protahovat člunek tkalcovskou osnovou...

Ale bylo to správné, aby se celý život ukrývala?

Jenže co s ní měla Tenar dělat?

Přinutila se myslet na hezké šaty, které děvčátku ušije. Oděv, který dostala od Skřivany, byl z hrubé a obyčejné látky, kdežto plátno, které dostala od Vějíře, bylo hebké jako hedvábí. Část může obarvit na žluto nebo mořenou na červenou, bílou zástěrku ozdobí volánky...

Měla se však Thera celý život schovávat ve tmě, aniž by měla komu ukázat sukni s volánky?

A ještě pořád zbude dost látky na košilku, a bude-li stříhat opatrně, i na druhou zástěrku...

„Thero!" volala Tenar, když přicházela k Ogionovu domu.

Thera s Vřesinkou byly určité někde na pastvině. Zavolala ještě jednou, protože chtěla Theře ukázat látku a povědět jí o šatech. Od studny přiběhla Vřesinka a na provaze táhla Slinku.

„Kde je Thera?"

„S tebou," odpověděla Vřesinka tak přesvědčivě, až se Tenar po děvčátku ohlédla, než si uvědomila, že Vřesinka nemá o Theře sebemenší ponětí.

„Kdes ji nechala?"

Vřesinka dosud Tenar nezklamala. Zdálo se, že chápe, že na Theru musí dávat pozor a že ji nesmí spouštět z očí stejně jako kozy. Ale možná to chápala spíš Thera a sama se držela Vřesinčiných sukní. Protože Tenar nedostala z Vřesinky rozumnou odpověď, začala holčičku volat a hledat, ale marně.

Hned první den Theře vysvětlila, že nesmí chodit na útes ani na příkré stráně dole pod domem, protože jedním okem nedokáže přesně odhadnout vzdálenost. Thera dosud vždy poslechla. Ale děti rády zapomínají. Možná se dostala na okraj útesu, aniž by si to uvědomila. A nebo šla jenom navštívit Mechovinu, ano, tak to bude, byla u ní včera večer docela sama, a tak tam šla znovu...

Ale nebyla tam a Mechovina holčičku vůbec neviděla.

„Najdu ji, já ji najdu, drahoušku," ujišťovala čarodějka Tenar, ale místo toho, aby se ji vydala hledat, jak Tenar doufala, začala si Mechovina utahovat vzpurný drdůlek a připravovat se na kouzlo vyhledávání.

Tenar tedy běžela zpátky k Ogionovu domku a celou cestu Theru volala. Zašla i na stráně pod domem a doufala, že holčičku uvidí, jak si hraje někde mezi balvany, ale ani tam nebyla. Tenar se z pohledu na širé a temné moře zatočila hlava a píchlo ji u srdce.

Vydala se přes louku kolem Aihalova hrobu a po lesní stezce, volala a křičela, ale Thera se neozývala. Když se vracela zpět, zahlédla poštolku, která se střemhlav spustila dolů, zaútočila, pak vzlétla s nějakým drobným živočichem ve spárech a odletěla k lesu. Krmí mladé, pomyslela si Tenar a živě si začala představovat všemožná neštěstí. Spěchala, aby se podívala do studny. Prošla kolem prádla, které už na trávě uschlo, musí je do večera sesbírat. Ale nejprve musí důkladně prohledat dům a louky kolem domu. Je to všechno její chyba, protože to ona si vymyslela, že z Thery bude tkadlena, aby si jí lidé pro její práci vážili, přestože Ogion přece řekl, aby ji sama všemu naučila... Věděla přece, že zlo, které bylo na děvčátku spácháno, se nedá napravit, jen zmírnit. Dostala to dítě na starost, ale neochránila je, ztratila je, ztratila ten velký dar...

Zašla do domu, nahlédla do výklenku a pod palandu. Napila se vody, protože měla ústa vyprahlá jako poušť. Vtom se ve stínu za dveřmi pohnula jedna z holí a Tenar se zazdalo, jako by řekla: „Tady jsem!"

Děvčátko leželo v tmavém koutě stočené do klubíčka, hlavičku si tisklo na prsa a objímalo se pažemi, zdravé oko mělo zavřené.

„Ptáčku, ty můj vrabčáčku, co se stalo? Co ti kdo udělal, ty můj plamínku?" Tenar objala to malé tělíčko ztuhlé jako kámen a konej šila je v náručí. „Jak jsi mě mohla tak vylekat? Proč ses schovala? Měla jsem o tebe velký strach."

Plakala a její slzy stékaly děvčátku do vlásků.

„Thero, neschovávej se přede mnou, Thero!"

Křečovitá ztuhlost rukou a nohou se pomalu uvolnila, Thera se zachvěla a zoufale se k Tenar přitiskla. Neplakala. Thera nikdy neplakala, jako by všechny její slzy už byly navždy vypáleny. Pouze tiše sténala a vzlykala, a dlouho trvalo, než se uklidnila.

„Pověz mi, co se stalo," zašeptala Tenar.

Holčička odpovíděla slabým hláskem: „Přišel sem."

„Kdo sem přišel?"

Thera se mlčky opět roztřásla.

„Muž v takovém tom koženém klobouku?" napověděla Tenar tiše.

Thera přikývla.

„Ten, kterého jsme tehdy viděly v horách cestou sem? Byli tam čtyři muži - vzpomínáš si, jak jsem se na ně zlobila, až jsem celá zrudla? Byl to jeden z nich?"

Ale ihned si vzpomněla, že Thera tenkrát sklonila hlavu, aby schovala svou popálenou tvář, jak to před cizími lidmi dělala, a proto ho nemohla vidět.

„Znáš ho, Thero?"

„Ano," špitla.

„Z tábora u řeky, kdes žila?"

Holčička přikývla.

Tenar ji pevněji objala. „Přišel až sem?" Cítila, jak v ní roste bezmezný vztek, jak hoří plamenem a hrozí výbuchem. „Ha!" vydechla a v tu chvíli si vzpomněla na Kalessina.

Ale člověk není drak, musí svůj oheň uhasit a dítě uklidnit.

„Viděl tě?"

„Schovala jsem se."

Tenar pohládila Theru po vlasech a řekla: „Nikdy na tebe už ani nesáhne, Thero, věř mi. Už nikdy se tě nedotkne ani konečkem prstu. A kdyby sem zase přišel, budu s tebou a vyřídím to s ním, rozumíš, vrabčáčku? Nemusíš se ho bát, ty můj poklade. Chce, aby ses ho bála, abychom se ho obě bály, a pase se na našem strachu. Ale my mu dáme co proto! Donutíme ho, aby měl takový strach, že bude hryzat své vlastní kosti -" Zarazila se a pokusila se zažertovat: „Ach, neposlouchej mě, to se jen tak vztekám. Zrudla jsem konečně jako žena z Gontu? Nebo rovnou jako drak?"

Thera zvedla hlavu a zvědavě na ni pohlédla: „Ano. Jsi červený drak."

Představa, že ten muž přišel až do Ogionova domu, jako by se chtěl podívat na to, co způsobil, a možná chtěl Theře ještě víc ublížit, způsobila Tenar fyzickou nevolnost, ale postupně se ovládla a spálila tu představu ve svém hněvu.

„Kručí mi v bříšku," řekla Thera.

Tenar také zjistila, že má hlad. Postavila Theru na zem, omyla ji tvář, pak připravila chléb se sýrem a zbytek dušených fazolí od včerejšího oběda, nakrájela cibuli a taky kousek klobásy. Pořádně se najedly.

Když uklidily nádoby, Tenar řekla: „A od této chvíle, Thero, jedna druhou nespustíme z očí, ano? A měly bychom spolu

zajít za Mechovinou, protože chystala hledači kouzlo, ale ještě neví, že už jsem tě našla."

Thera se zarazila, pohlédla ke dveřím a odstoupila od nich.

„Taky musíme na louce posbírat prádlo. Uděláme to, až se budeme vracet. Potom ti ukáži látku, kterou jsem přinesla od tkalce Vějíře. Ušiji ti nové červené šaty."

Jenže Thera se nahrbila a nechtěla jít.

„Jestliže se před ním schováme, Thero, bude si myslet, že je silnější než my. Ale my se ho nebojíme. Pojd' se mnou."

Avšak ve dveřích jako by byla nějaká zábrana, kterou Thera nebyla schopna překonat. Bránila se, skrývala tvář, chvěla se a zdálo se kruté donutit ji, aby překročila práh a opustila úkryt, ale Tenar neměla slitování.

„Pojd'!" řekla přísně. A děvčátko nakonec šlo.

Kráčely přes louku k domku tetky Mechoviny a Thera se křečovitě držela Tenařiny ruky. Mechovina nebyla ani trochu překvapená, zeje vidí, ale hleděla na ně ostražitě a s odstupem. Přistrčila Theru ke kurníku, ať se podívá na kuřátka a dvě si vybere, a odvedla Tenar kousek stranou.

„Našla jsem ji doma," řekla Tenar. „Byla tam sama a schovávala se."

„To by měla," pronesla ponuře Mechovina.

„Proč?"

„Jsou tu jisté bytosti," varovala ji čarodějka polohlasem, sice ne zlověstně, ale jakoby neochotně.

„Bytosti? Jsou to darebáci!" odsekla Tenar.

Mechovina na ni pohlédla a odtáhla se. „Tak poslyš, drahoušku, jsi rozpálená, jako by ti hořela hlava... Vyřkla jsem zaříkávadlo, abych to dítě našla, ale nepovedlo se. Vydalo se svou vlastní cestou a ještě nevím, jestli už dorazilo na konec. Bojím se. Hledala jsem malou holčičku, ale viděla jsem v mracích nad horami létat ohromné bytosti. A ty teď máš kolem hlavy oheň, jako by ti hořely vlasy... Co se nepovedlo, co je špatně?"

„Nevidělas muže v kožené hučce?" zeptala se Tenar. „Vypadá mladě. Vestu má na rameni roztrženou. Nevíš, kde je?"

Mechovina přikývla. „V zámku si ho najali na sena."

„Řekla jsem ti, že Thera..." Tenar se ohlédla. „Dřív žila s jednou ženou a dvěma muži. Je to jeden z nich."

„Myslíš jeden z těch -"

„Ano."

Mechovina zkameněla jako socha. „Nerozumím tomu," řekla po chvíli. „Myslela jsem, že toho vím dost. Ale nevím nic."

Proč by... Snad by se nepřišel na ni podívat!"

„Jestliže je jejím otcem, možná si pro ni přišel."

„Přišel si pro Theru?"

„Dítě je jeho majetkem." Tenar mluvila tiše, ale vyrovnaně, a dívala se k vrcholům hory Gontu. „Myslím si však, že tento muž není jejím otcem, přestože přišel oznámit mé přítelkyni Skřivane, že se dítě zranilo."

Mechovina byla dosud vystrašená vlastními čarami a vidinami a polekalo ji, že s ní Tenar mluví tak příkře. Cítila přítomnost odporného zla. Zničeně zavrtěla hlavou. „Nerozumím tomu," opakovala. „Myslela jsem, že toho vím dost. Proč by se vracel zpět?"

„Aby nás děsil," řekla Tenar. „Už ji nenechám samotnou. Chci tě však poprosit, Mechovino, jestli by zítra ráno nemohla na hodinku nebo dvě k tobě. Chci jít na zámek."

„Samozřejmě, drahoušku. Mohu ji očarovat schovávacím kouzlem, ale... tam nahoře jsou také ti královi muži..."

„Nu a co? Ať vidí, jak žijí obyčejní lidé," řekla Tenar zprudka a Mechovina od ní ustoupila, jako by Tenar sršela jiskrami jako oheň ve větru.

9

Ztracená slova

Na polovině rozlehlé panské louky ještě ležely ostré ranní stíny, ale na drahé půlce se už pracovalo. Tři ženy tam odebíraly trávu, kterou kosili shrbený starší muž a vytáhlý mládenec. Tenar prošla mezi kupkami a zeptala se jedné z žen, zda neví o muži v kožené hučce.

„To je ten chlapík zezdola z Valmouthu?" řekla žena. „Nevím, kam se poděl."

Ostatní k nim přistoupili, rádi, že si mohou udělat přestávku, avšak nikdo nevěděl, proč nekosi s nimi.

„Takový člověk nikde dlouho nevydrží," řekl shrbený sekáč mrzutě. „Byl to lenoch. Znáte ho, paní?"

„Ne že bych si to přála," odpověděla Tenar. „Slídlil kolem našeho domu a vystrašil mi dítě. Ani nevím, jak se ten chlap jmenuje."

„Říká si Šíkula," zapojil se do hovoru mládenec, „ale na práci zrovna moc šikovný není."

Ostatní mlčeli a hleděli jinam. Poznali v ní cizinku, která žije v domku zesnulého mága. Patřili k lidem pána z Re Albi a byli nedůvěřiví nejen ke všem obyvatelům městečka, ale i ke všemu, co nějak souviselo s Ogionem. Muž začal brousit kosu, pak se otočil a pokynul ostatním, aby se vrátili k práci.

Tenar se vydala po svahu alejí královských ořešáků k cestě, kde najednou uviděla stát nějakého muže. Lekla se, až jí poskočilo srdce, ale statečně vykročila, aby se s ním setkala.

Byl to čaroděj Topol, mág zámeckého pána. Namyšleně stál ve stínu stromu a opíral se o svou dlouhou, stříbrem kovanou borovou hůl. Když k němu Tenar dorazila, promluvil k ní jako k prosté ženě: „Sháníš práci?"

„Ne."

„Můj pán potřebuje pomocníky. Tohle horké počasí dlouho nevydrží a seno se musí dostat pod střechu."

Tenar zdvořile odpověděla: „Bezpochyby svým uměním dokážeš déšť odvrátit."

Ale mág musel vědět, že mluví s onou ženou, které umírající Ogion sdělil své pravé jméno, proto Tenar jeho slova chápala jako urážku či varování. Chtěla se ho zeptat, zda neví, kde by našla Šikulu, ale místo toho řekla: „Přišla jsem varovat vaše lidi, že jeden muž, kterého jste najali na sena, je zloděj. Utekl z naší vesnice. Není to dobrý člověk a je lepší nemít ho na dohled. Ale řekli mi, že už odešel.“

Chladně upírala oči na Topola, dokud pohrdavě neodpověděl: „O tom nic nevím.“

Když tehdy přišel k Ogionovu hrobu, zdálo se jí, že je to mladý pohledný muž, avšak nyní zjistila, že už tak mladě nevypadá. Jako by se sesychal a uvadal. Jeho pohled a hlas vyjadřovaly neskrývané opovržení, a proto Tenar opět odpověděla jako prostá žena: „To chápu, prosím za prominutí.“ Nechtěla se s ním dostat do křížku. Otočila se a vykročila k městečku.

Topol ji zastavil: „Počkej!“

Čekala.

„Pomlouvát je jednoduché a ženský jazyk je mnohdy horší než tlupa zlodějů. Přišlas sem dělat zlou krev, roztrušuješ pomluvy a lži - dračí semínka, která rozsévá každá čarodějnice. Myslela sis, že to nepoznám? Sotva jsem spatřil toho ohavného spratka, který sek tobě lepší, hned jsem věděl, jak se to stalo a proč, ale ten muž měl dokončit, co začal. Bylas na mne drzá už jednou, teď jsi však zašla příliš daleko. Varuji tě, ženo! Nedovolím, abys vkročila na toto panství! A jestli můj zákaz překročíš a odvážíš-li se ještě jednou na mne promluvit, poštvu na tebe psy a vyženu tě z Re Albi a ze Záhoří. Rozumělas?“

„Ne,“ řekla Tenar. „Mužům jako ty jsem nikdy nerozuměla.“

Otočila se a vykročila dolů po cestě.

Jakási síla se jí dotkla a proběhla jí páteří, až se jí zježily vlasy. Rychle se ohlédla a uviděla, jak čaroděj zvedá hůl, kolem níž se vytváří černý mrak sršící blesky. Topol právě otevíral ústa, aby ji promluvil, aby ji nejspíš proklel, a v tu samou chvíli si pomyslela: Protože Ged ztratil svou moc, myslela jsem, že ji ztratili všichni... Ale spletla jsem se!

Vtom se ozval přátelský hlas: „Hleďme, hleďme, koho to tu máme?“

Z trešňového sadu na druhé straně cesty přicházeli dva muži z Havnoru a s dobromyslně zdvořilým výrazem se dívali z Tenar na Topola, jako by jim bylo líto, že museli mágovi zabránit začarovat postarší vdovu, ale nic jiného jim prostě nezbývalo.

„Vždyť je to paní Goha!“ zvolal muž v košili s vyšívaným límcem a uklonil se.

Druhý králův vyslanec, ten s jiskrným pohledem, ji také s úsměvem pozdravil. „Paní Goha nosí své jméno hrdě jako Král. Žije na Gontu a snad proto se jí více zamlouvá její gontské jméno, ale protože známe její činy, žádám o svolení - prokažte mi tu čest, paní, a dovolte mi nazývat vás Tenar, neboť po Elfarran jste jedinou, která nosila Prsten.“ Poklekl najedno koleno tak lehce, jako by to byla ta nejpřirozenější věc na světě, rychle uchopil Tenařinu ruku a čelem se dotkl jejího zápěstí. Poté vstal a usmál se milým spikleneckým úsměvem.

„Ach,“ pravila Tenar, kterou to potěšilo právě tak jako zneklidnilo, „děkuji vám.“

Čaroděj bez hnutí zíral. Kletbu nevyslovil a hůl, kolem níž bylo stejně jako v jeho očích pořád ještě černo, nechal klesnout.

Tenar netušila, jak dlouho věděl, že ona je Tenar s Prstenem. Ale nezáleželo na tom, neboť více, než ji nenáviděl, ji už nenávidět nemohl. V jeho očích ji nemohlo nic omilostnit, neboť byla ženou. A pak si se zamrazením v zádech připomněla, že ví, co se kdysi stalo Theře, a schvaluje to!

„Pánové,“ řekla Tenar a snažila se ovládnout hlas, „krále, jehož jménem mluvíte a jednáte, by vše jiné - než čestné a hrdé jednání - zneuctilo. Ráda bych vám ve vašem úkolu pomohla, avšak jsem vůči svému příteli vázána slibem mlčení na tak dlouho, dokud mne tohoto závazku nezproští. Jsem si však jista, pánové, že vám dá vědět sám, až přijde čas. Jen vás prosím, dopřejte mu jej.“

„Zajisté, paní,“ pravil první vyslanec.

Druhý se připojil: „Bude mít tolik času, kolik bude chtít. Vaše důvěra, má paní, nás zavazuje ze všeho nejvíc.“

Rozloučili se a Tenar se konečně vydala na zpáteční cestu. Dosud se nemohla vzpamatovat z čarodějova projevu nenávisti, a postupně ji zaplavil pocit obrovské úlevy, že královi vyslanci přišli včas a zachránili ji. Byla jim nesmírně vděčná, ale hrdost jí zabránila, aby to dala najevo. Z havnorské Věže králů se konečně začne po všech ostrovech šířit spravedlnost a řád, neboť na trůn již brzy usedne král. A nejcennějším drahokamem v jeho koruně bude Runa míru. Líbilo se jí, jak před ní ten mladý vyslanec poklekl jako před královnou. Ohlédla se. Oba vyslanci kráčeli s čarodějem Topolem k zámku. Zdálo se, že s ním přátelsky rozmlouvají, jako by nic nezpозorovali. Ozval se v ní záchvěv nedůvěry. Samozřejmě, jsou to dvořané, které nějaké provinční problémy nezajímají, a Topol je přece čarodějem jejich hostitele. Přesto si říkala, že s ním hovoří až příliš srdečně.

Havnorští vyslanci zůstali na zámku Re Albi několik dní. Snad doufali, že si to arcimág rozmyslí a přijde za nimi, ale nehledali ho, ani nenaléhali na Tenar, aby jim řekla, kde je. Když konečně odešli, Tenar přemýšlela, co bude dělat dál. Neměla důvod zůstat v Ogionově domku, zvláště když ona i Thera měly v Re Albi dva nepřátele - Topola a Šikulu. Obávala se, že je nenechají na pokoji.

Bylo však těžké odejít, neboť cítila, že opustí-li Záhoří, bude to, jako by navždy opouštěla Ogiona, kterého sice už ztratila, avšak připadalo jí, když se starala o jeho dům a zahradu, jako by tu byl stále s ní. Především si říkala, že doma se jí už určitě nebude zdát o létání v povětrí. Od chvíle, kdy do Záhoří přiletěl Kalessin, byla opět Tenar. V Prostředním údolí bude zase jen Gohou. Proto pod nejrůznějšími záminkami oddalovala odchod jak jen mohla.

„Mám se těch darebáků bát a utíkat před nimi?“ uvažovala. „Na to právě čekají. Chtějí mě přinutit, abych tancovala, jak oni pískají?“ Pak si našla další důvod: „Ještě musím dodělat sýry.“

Theru nespouštěla z očí, a dny utíkaly.

Občas přišla Mechovina a vždycky měla co vyprávět. Tenar se jí vyptávala na čaroděje Topola, ale neřekla jí nic víc, než že ji postrašil. Mechovina se sice zámku vyhýbala, ale přesto byla zvědavá, co se tam děje, a využila každé příležitosti, aby si promluvila s tamními lidmi, protože ji mnozí chodili žádat o pomoc. Topola neměl nikdo rád, a přestože z něho měli strach, ochotně ho pomlouvali a v těch řečech se dalo najít zrníčko pravdy.

Mechovina sama tvrdila, že před třemi lety, než sem Topol přišel, byl vnuk starého pána z Re Albi zdravý jako řípa, i když byl trochu stydlivý a bázlivý. Pak zemřela jeho matka a starý pán poslal na Roke pro čaroděje. „Proč to, když Mistr Ogion byl ani ne míli daleko? A všichni na zámku jsou stejně čarodějové.“

A tak sem přišel Topol. Ogiona jen pozdravil a pak už si ho nevšímal. Přebýval na zámku a téměř se z něho nevzdaloval. Od té doby bylo vidět pánova vnuka stále méně a říkalo se, že ve dne v noci leží v posteli, scvrkává se a vypadá jako nemocné dítě. „Ale starý pán, kterému je snad sto let nebo ještě víc,“ povídala Mechovina, pro kterou čísla nic neznamena, „starý pán jen vzkvétá a je plný mízy. A jeden ze sluhů, protože přímo na zámku smí sloužit jen muži, mi prozradil, že si starý pán najal čaroděje, aby mohl žít věčně. A ten čaroděj ho teď krmit životem jeho vnuka.“

„No tohle,“ užasla Tenar. „To je ale ošklivá historka, Mechovino. Cožpak se o tom v městečku neví?“

Mechovina pokrčila rameny a Tenar jako by slyšela místní pořekadlo: „To se nás netýká.“ Skutky mocných nemohou být souzeny bezmocnými. A v lidech byla navíc hluboce zakořeněná slepá oddanost a poslušnost. Starý pán z Re Albi byl jejich pán a nikomu cizímu do toho, co dělá, nic nebylo. Dokonce i stará čarodějka to cítila stejně.

„Je to nebezpečné,“ řekla nakonec Mechovina, „taková záležitost nemůže skončit dobře.“ Ale neřekla, že je to špatné. Po muži jménem Šikula jako by se zem slehla. Tenar přesto chtěla mít jistotu, že skutečně ze Záhoří odešel, a vyptávala se na něj v městečku. Lidé jí odpovídali neochotně a vyhýbavě, nechťeli s ní mít nic společného. „To se nás netýká...“ Jen starý Vějíř se k Tenar choval přátelsky, ale to mohlo být také tím, že byl téměř slepý a Theru neviděl.

Kamkoli teď Tenar šla, brala holčičku s sebou. Theře se to líbilo. Točila se kolem Tenar jako každé dítě kolem své matky, ráda ji pomáhala nebo si poblíž přebírala kolíbku, pletla košíky z trávy a hrála si s párem figurek vyřezaných z kostí, které Tenar našla v pytlíku mezi Ogionovými věcmi. Jedna představovala nějaké zvíře, snad psa nebo ovci, a ta druhá člověka, muže nebo ženu. Tenar si myslela, že v nich není žádná moc a že nejsou nebezpečné, a také Mechovina řekla, že to jsou jen hračky. V Theřiných představách však kouzelné byly a vydržela si s nimi hrát celé hodiny. Stavěla figurkám domečky, pyramidy z kamínků a chýše z bláta a slámy. Také se učila příst. Popálenou rukou točila vřetenem a zdravou soukala nit.

„Všechno ji nauč ty,“ řekl přece Ogion. Ale co ji mám učit, dumala Tenar. Vařit a příst? Potom se v ní ozvala hospodyně Goha: „A není to snad opravdové umění, potřebné a vznešené? Je moudrost jen ve slovech?“

Přesto na to neustále myslela, a jednoho dne, když seděly ve stínu broskvoně, řekla: „Je načase, vrabčáčku, abych tě začala učit pravá jména věcí. Naučím tě jazyk, v němž mají všechny věci svá opravdová jména. V té řeči jsou skutky a slova jedno. Tímto jazykem promluvil Segoy, když z hlubin vyzvedl ostrovy, a dodnes jím mluví draci.“

Děvčátko tiše poslouchalo.

Tenar zvedla kamínek. „V té staré řeči,“ pravila, „je kamínek tolk.“

Thera po ní to slůvko opakovala, ne však nahlas, jen pomocí rtů.

„Ach ne, ještě ne,“ řekla Tenar mrzutě a kamínek odhodila. „Na tohle učení ještě není správný čas. Možná až budeš mít své pravé jméno. Ale třeba je vhodný čas na příběhy, tak poslouchej. Povím ti, co se vypráví nejen na Vnitřních ostrovech, ale dokonce až v Kargadu. Jeden takový příběh, jak se čaroděj proměnil v medvěda, už znáš -ten jsem slyšela od svého učitele Aihala Nemluvného. A teď ti povím jiný, který mi kdysi vyprávěla tetička Skřivana. Je to příběh o Andaurovi a Avadovi. Před dávnými časy a tak daleko jako odtud až na Selidor, žil byl dřevorubec jménem Andaur, který chodil sám po horách. Jednoho dne porazil v hlubokém lese ohromný dub. Jak strom padal, promluvil k němu lidským hlasem...“

Atak Tenar vyprávěla, Thera napjatě poslouchala a odpoledne jim příjemně uběhlo.

V noci však nemohla Tenar usnout. Neklidně ležela vedle spící holčičky a v hlavě se jí rojily myšlenky jedna za druhou. Zavřela jsem branku...? Bolí mě ruce od česání vlny, nebo mám zánět kloubů...? Potom se vylekala, protože se jí zdálo, že před domem slyší hlasy. Proč si nepořídím psa? pomyslela si. Je to hloupé, nemít psa, když tady žijeme samy. Ale tohle je přece Ogionův dům! Nikdo nám tu neublíží. Jenže Ogion je mrtvý... A nikdo nám nepřijde na pomoc. Krahujec utekl. Vždyť už to ani není Krahujec, jen jeho stín. Mrtvý muž, jehož donutili žít. Ani já nemám sílu, není ve mně nic dobrého. Vyřknu-li slova Stvoření, jsou v mých ústech mrtvá a bez významu. Jsem už stará a hloupá. Všechno dělám špatně. Čeho se dotknu, rozpadne se v prach a popel. Jen oheň mě může očistit, oheň mě pozře jako...

Posadila se na palandě a rozkřikla se ve své mateřštině: „Ať ta kletba okamžitě zmizí!“ A pravou rukou udělala směrem k zavřeným dveřím znamení. Pak vyskočila, doširoka dveře otevřela a řekla do temné noci: „Přišel jsi pozdě, Topole. Byla jsem pozřená už dávno. Starej se o svůj dům!“

Venku bylo ticho, nic se neozvalo. Ucítila jen slabý zápach spáleniny - připáleného hadru nebo sežehlých vlasů.

Zabouchla dveře, zapřela je Ogionovou holí a běžela se podívat na Theru. Holčička tvrdě spala, ale Tenar tu noc oka nezamhouřila.

Ráno šla s Therou do městečka, aby Vějířovi nabídla přízi, kterou upředly. Byla to jen záminka, aby se na chvíli dostaly z domu mezi lidi. Stařec přízi vzal a pak si chvíli povídali pod tím velkým malovaným vějířem. Učednice se jako obvykle mračila a zachmuřeně bouchala stavem.

Cestou od Vějíře si Tenar všimla, že za rohem chaloupky, v níž kdysi bydlela, někdo stojí. Kolem ní začalo něco ťukat jako prudká přeháňka a cosi ji štíplo do krku. Byly to oblázky. Thera se vyděšeně zastavila a zmateně se rozhlížela. Za rohem chaloupky se schovávalo několik výrostků, pokřikovali na sebe a smáli se.

„Jdeme,“ řekla Tenar klidně, a přesto se při chůzi roztrásla. Snažila se, aby to Thera nepoznala, protože tomu, co se

dělo, nemohla rozumět.

Chvění bylo stále silnější.

Jakmile vstoupily do domu, Tenar okamžitě poznala, že tam někdo byl. Ucítila spáleninu. Přikrývka na posteli byla rozházená. Snažila se myslet, ale pochopila, že je očarovaná. Čekala to, ale tentokrát byla ta kletba mnohem silnější. Nepřestávala se třást a myšlenky se jí rozbíhaly na všechny strany. Poprvé to poznala, když vyslovila pravé jméno kamene. A právě to bylo vrženo nazpět.

Hleděla do šeredné tváře zla... Odvážila se promluvit, ale zjistila, že ztratila řeč.

Ve své mateřštině si pomyslela: Nemohu myslet v hardštině. Nesmím.

Ale mohla myslet v kargadštině. Připadalo jí, jako by žádala dívku Arhu, již byla před dávnou dobou v Atuánu, aby vystoupila z temnot a myslela za ni. Aby jí pomohla, tak jako včera v noci, když odvrátila čarodějovu kletbu a vrhla ji zpět. Arha toho nevěděla zdaleka tolik jako Tenar nebo Goha, uměla však užívat kletby, čekat a žít mlčky v temnotě. Jenže mlčet bylo těžké. Nejraději by se hlasitě rozplakala nebo se rozběhla za Mechovinou a vypověděla jí, co se stalo. Musela co nejrychleji odejít a nemohla se s ní ani rozloučit.

Snažila se vysvětlit Vřesince, co má dělat, a podařilo se jí vykoktat několik hardských slov: „Kozy jsou teď tvoje...”

Vřesinka nic nepochopila. „To jsou Ogionovy kozy!” zasmála se.

„Tak se o ně starej,” pokusila se říci Tenar, ale přemohla ji hrozná nevolnost a pojednou se slyšela, jak hystericky vykřikuje: „Ty bláznivé a hloupé děvčisko!”

Vřesinka se zarazila a přestala se smát. Tenar si zakryla ústa dlaní, vzala Vřesinku za ruku a odvedla ji do komory, několikrát ukázala na zrající sýry a zase na Vřesinku, až dívka zmateně přikývla a opět se zasmála, protože Tenar se chovala tak podivně.

Tenar zamávala na Theru, aby šla do domu. Zápach spáleniny tam byl tak silný, že se Thera až přikrčila. Tenar vytáhla jejich kožené brašny, pláště a boty na cestu. Do jedné brašny uložila své a Theřiny šaty, trochu jídla a láhev s vodou. Do druhé poskládala látku od Vějíře a Theřiny nejmilejší hračky, kostěné figurky, peřička, malý hlavolam, který dostala od Mechoviny, a pytlík s oříšky a rozinkami.

Chtěla holčičce povědět, aby šla zalít mladičkou broskvoň, ale neodvážila se otevřít ústa. Zavedla ji tedy ke stromu a ukázala jí, co má udělat. Thera dovlekla konev a opatrně zalila strom i malý výhonek, který vyrostl z její pecky.

Potom se mlčky pustily do uklízení domu. Když Tenar domyla nádobí, všimla si tří velkých Ogionových knih na polici. Arha je také viděla, ale nic pro ni neznamenal, protože to byl jen do kůže zabalený papír. Ale Tenar na ně upřeně hleděla a samým úsilím, jak se správně rozhodnout, se mračila a kousala se do prstu. Byly těžké, ale odnést je musí. Nemohou zůstat v tomto znesvěceném domě, do něhož vstoupila nenávisť. Patřily Ogionovi, Gedovi i jí. Bylo v nich veškeré vědění.

Vysypala z pytle přízi, kterou chtěla vzít s sebou, a zabalila do něj knihy. Vršek pytle stáhla řemenem.

„Musíme jít, Therru,” promluvila kargadsky a napadlo ji, že udělala dobře, když děvčátko pojmenovala ve své mateřštině.

Thera beze slova vzala brašnu s hračkami a šla za Tenar. Vzaly z kouta své hole, překročily práh a vydaly se na cestu. Dveře domku nechaly doširoka otevřené mořskému větru.

Tenar se instinktivně vyhnula stezce v horách, po níž přišly, a vydala se zkratkou přes příkré pastviny k vozové cestě, která v ostrých serpentínách klesala k přístavu Gontu. Věděla, že kdyby potkala Topola, byla by ztracená.

Předpokládala, že na ni čeká v horách, proto by tato polní cesta mohla být bezpečná.

Po dlouhé době začala konečně uvažovat, a nejprve ji napadlo, že vybrala správnou cestu, protože její vracela nejen hardská slova, ale i pravá slova. Sehnula se, zvedla kámen, podržela jej v ruce a v duchu řekla - tolk. Pak kámen vložila do kapsy. Pohlédla vzhůru na vysokou oblohu s letícími oblaky a pomyslela si: Kalessin. A mysl měla stejně čistou jako vzduch.

Konečně Tenar s děvčátkem dorazily na úzkou travnatou mýtinu, zastíněnou vysokými výběžky skal, a když skály obešly, uviděly před sebou tmavomodrý záliv, do něhož kolem Ozbrojených útesů právě vplouvala nádherná loď s bílými plachtami. Té předchozí lodi se Tenar bála, ale této již ne, naopak, z nějakého neznámého důvodu v ní vzbuzovala důvěru. Nejraději by její rozběhla vstříc, ale musela držet krok s Therou.

Loď lehce křižovala zálivem, jako by měla v plachtách čarovítr, a nesla se jako hrdá labuť. Byla v přístavu dřív, než Tenar s Therou došly do poloviny příští dlouhé zatáčky.

Velká města připadala Tenar vždycky velmi podivná. Kdysi s Gedom navštívila Havnor, největší město Zeměmoří, a pak ji zavezl na Gont, ale v přístavu se tenkrát nezastavili a rovnou se vydali do hor za Ogionem. Jediná města, která dobře znala, bylo malé Re Albi a potom Valmouth, v němž žila její dcera. Byl to ospalý, sluncem prozářený přístav, který obchodoval s Andrádami, a lidé tam nemluví o ničem jiném než o sušených rybách.

Když vešly na předměstí Gontu, bylo slunce ještě hodně vysoko nad západním horizontem. Thera si nestěžovala, přestože ušla tak dlouhou cestu a byla jistě velmi unavená. Tenar byla vyčerpaná, protože minulou noc prožila tolik strachu a vůbec nespala. Navíc nesla těžké Ogionovy knihy, které musela v půli cesty přeložit do brašny na jídlo a nějaké šaty do pytle, ale na váze jim to neubralo.

V městské bráně, kterou tvořil pár kamenných draků, stál strážný. Thera před ním skryla popálenou tvář na rameni a zmračenou ruku zasunula pod zástěrku.

„Ke komu jdete, paní?” zeptal se strážný a pokukoval po děvčátku.

Tenar nevěděla, co má říci. Zapomněla, že městské brány hlídají strážní. Neměla peníze a v přístavu neznala jedinou duši, kromě toho čaroděje, jak si vzpomněla, který přišel pochovat Ogiona, ale stejně nevěděla, jak se jmenuje. Zůstala

stát s otevřenými ústy jako Vřesinka.

„No tak běžte, běžte," odbyl je strážný znuděně a odvrátil se.

Ráda by se ho zeptala na pobřežní cestu do Valmouthu, ale neodvažovala se znovu vzbudit jeho pozornost, aby ho nenapadlo, že je tulačka, čarodějnice nebo prostě ženština, která nemá ve městě co dělat. Rychle prošly mezi draky, Thera trochu vzhledla, aby se na ně podívala, a už kráčely po kočících hlavách ulice. Tenar se zdálo, že přístav je přeplněný vším, nač si jen člověk vzpomene, a udiveně a zmateně si prohlížela vysoké kamenné domy, nejrůznější povozy a dobytek, tržiště a krámky. Všude byly davy lidí, kterých jako by neustále přibývalo. Thera se křečovitě držela Tenar za ruku, hrbila se a schovávala obličej v pramenech vlasů.

Tenar pochopila, že zde zůstat nemohou a že musí co nejrychleji vyrazit na jih. Doufala, že se ještě do soumraku utáboří někde v lesích. Potřebovala se vyptat na cestu, proto si vyhlédla tlustou obchodnici v široké bílé zástěře, která zrovna zavírala okenice krámu. Červený obličej té ženy vypadal dost přívětivě, ale zatímco Tenar sbírala odvalu, aby ji oslovila, Thera jí stiskla ruku, aby ji varovala. Tenar otočila hlavu a uviděla, že se k nim blíží muž v kožené hučce. V téže chvíli je uviděl i on a zastavil se.

„Jdeme, honem!" řekla Tenar a prošla přímo kolem toho muže. Když ho minula, přidala do kroku a spěchala strmou ulicí dolů k přístavišti, Theru vlekla za sebou. Na vodě se již zrcadlily paprsky zapadajícího slunce. Thera těžce popadala dech jako tehdy, když se léčila z popálenin.

Vysoké stožáry lodí se pohupovaly proti rudnoucímu nebi. Přímou u kamenného mola, za galérou s vesly, kotvila velká loď se staženými plachtami.

Tenar se ohlédl. Ten muž je sledoval! Nespěchal, ale stále se přibližoval.

Tenar vběhla na molo, ale Thera zakopla a upadla. Tenar ji zvedla do náruče a holčička se k ní prudce přitiskla. Tenar vykročila, ale nohy se jí pod tím nákladem roztrásky. Dovrávorala k dřevěné lávce vedoucí na palubu velké lodi a položila ruku na zábradlí.

„Co si přejete, paní?" oslovil ji holohlavý námořník, který se znenadání objevil na druhém konci lávky.

„Je -je tato loď z Havnoru?"

„Samozřejmě, z králova města."

„Pusťte mě na palubu!"

„No, to nejde," řekl námořník a pohlédl na muže, který se zastavil vedle Tenar.

„Nemusíš utíkat," řekl Šikula. „Nic ti neudělám. Ty tomu nerozumíš. Já jsem přece pro tu malou přivedl pomoc. Bylo mi opravdu líto, co se jí stalo. Pomůžu ti s ní." Natáhl ruce, jako by se chtěl Thery dotknout.

Tenar nebyla schopna pohybu. Slíbila Theře, že na ni Šikula už nikdy nesáhne ani konečkem prstu, a teď viděla, jak se holčička zachvěla, když se jeho ruka dotkla její paže.

„Co si přeješ?" zeptal se další námořník, který se znenadání objevil na palubě. Byl to mladý muž, který vypadal téměř jako Tenarův syn.

Šikula začal o překot vysvětlovat: „Vzala mi mé děcko. Mou neteř. Je moje. Očarovala ji a utekla s ní, vidíte -"

Tenar najednou nemohla promluvit, jako by znovu ztratila řeč. Ten mladý námořník měl hubený přísný obličej a jasné oči. Byl Jiskrovi hodně podobný. Úpěnlivě na něj hleděla a konečně se jí podařilo vyslovit: „Pusťte mne na palubu. Prosím!"

Mladý muž jí podal ruku a pomohl jí vstoupit na loď. „Počkej tady," řekl Šikulovi.

Sotva Tenar přešla lávku, vypověděly jí nohy službu. Upustila zavazadla a zhroutila se na palubu havnorské lodi, ale děvčátko k sobě nepřestávala tisknout.

„Ať mi ji nevezme... Ať mi ji nevezme, jenom to ne... Jenom to ne!"

10

Delfín

Tenar křečovitě svírala děvčátko v náručí. Teprve až za hodnou chvíli začala vnímat, o čem muži na palubě mluví, a pochopila, co se vlastně stalo a kdo je ten mladík, který jí tolik připomínal jejího syna. Ale dosud samým vyčerpáním a úlekem nebyla schopná rozumně uvažovat.

Mladík stál u lodního pažení, zabraný do rozhovoru se šedovlasým mužem, jenž byl zřejmě kapitánem lodi, a občas pohlédl na Tenar, která se choulila s Therou v náručí u kotevního vrátku. Holčička spala, únava nastrádaná za celičský den byla silnější než strach. Tenar jemně uložila Theru na palubu, podložila jí hlavu její koženou brašnou a přikryla ji pláštěm. Pak pomalu vstala, upravila si sukni a přihladila vlasy.

„Jsem Tenar z Atuánu," řekla mladíkovi, když k ní přistoupil. „Myslím, že vy jste král."

Byl velmi mladý, mladší než její syn Jiskra, stěží mu mohlo být dvacet let. V jeho pohledu však byla zkušenost zralého muže, který již prošel nejméně jednou ohněm.

„Jsem Lebannen z Enladu, má paní," řekl mladík a naznačil úklonu.

Tenar ho rychle uchopila za ruce a pohlédla mu do očí. „Přede mnou ne!"

Překvapeně se zasmál, podržel její ruce ve svých a upřímně řekl: „Jak jste se dozvěděla, že vás hledám? Šla jste přece za mnou, když ten muž -"

„Ne, to ne. Utíkala jsem před ním, chtěla jsem se dostat domů, nic víc."

„Na Atuán?"

„Nikoli, na můj statek v Prostředním údolí zde na Gontu." Usmála se, avšak z očí jí prýštily slzy. Nyní už mohla plakat, proto se slzám nebránila.

„Kde je to vaše Prostřední údolí?" zeptal se.

„Jihovýchodně za mysem," odpověděla. „Naším přístavem je Valmouth."

„Dopravíme vás tam," řekl a bylo vidět, že ho těší, že pro ni může něco udělat.

Znovu se usmála, osušila si oči a souhlasně přikývla.

„Potřebujete sklenku vína, vydatné jídlo a odpočinek," řekl Lebannen. „A lůžko pro vaše dítě."

Kapitán, který diskrétně naslouchal v povzdálí, neprodleně vydal příslušné rozkazy. Holohlavý námořník, kterého si Tenar pamatovala, se sklonil k Theře, ale Tenar se mu postavila do cesty. Nechtěla, aby se jí dotkl.

„Ponesu ji sama," řekla napjatě, přestože už pochopila, že je to hodný člověk.

„Jsou tam schody, paní," řekl námořník. „Odnesu ji."

„Dovolte to mně," řekl mladý král a pohledem ji požádal o svolení. Potom poklekl, zvedl spící holčičku a odnesl ji k průlezu v palubě.

Tenar za ním sestoupila do malé kajuty a pozorovala ho, jak Theru opatrně a něžně pokládá na lůžko a balí ji do pláště. Pak spolu odešli do větší kajuty na zádi lodi a tam Lebannen Tenar vybidl, aby usedla k dubovému stolu pod velkým oknem s vyhlídkou na záliv. Plavčík přinesl podnos s poháry z těžkého skla a král do nich nalil červené víno.

Tenar upila a pravila: „Je velmi dobré, ale není to Dračí rok."

Pohlédla na ni zvědavým chlapeckým pohledem. „To není andrádské víno. Je z Enladu," řekl překvapeně.

„Je velmi dobré," ujistila ho a znovu se napila.

Nabídl jí křehké pečivo a jantarově žluté sladké hrozny. Jídlo a pití ji osvěžilo, přímo cítila, jak ji víno rozechřívá a dodává jí nové naděje.

„Velmi jsem se bála," řekla na omluvu svého chování. „Včera, vlastně dnes ráno..., mne očaroval... zaklínadlem." Na chvíli se jí zdálo, že znovu ztratila řeč. „Odešla ode mne slova... a také rozum. A když jsme prchaly, potkaly jsme toho muže, který -" Zoufale se podívala na mladého krále, jenž ji trpělivě naslouchal. „Je to jeden z těch, kteří tu holčičku zmrazčili. Ano, takové věci se stávají, můj pane, dokonce i malým dětem. Pořád nás sleduje, aby se jí zmocnil a-"

Zmlkla, upila vína a dlouho vychutnávala jeho lahodnou chuť.

„A tak jsem se dostala do přístavu a na vaši loď."

Rozhlédla se po kajutě, pohlédla na vyřezávané trámy a stříbrný podnos na leštěném stole, nakonec spočinula pohledem na úzké, nehybné tváři mladého muže. Měl tmavé vlasy a bronzově narudlou pleť. Jeho šat z jemné látky byl prostý a bez ozdob. Netížil ho žádný řetěz, prsteny či jiné odznaky moci. Říkala si však, že přesně tak má král vypadat.

„Je mi líto, že jsem tomu muži dovolil odejít, ale mohu ho nechat vypátrat," řekl. „Kdo vás očaroval?"

„Jeden... mág." Tenar nedokázala vyslovit jeho jméno, bála se na ně jen pomyslet. Nejraději by na všechno zapomněla.

Nemyslela na pomstu a již v sobě necítila nenávist.

Lebannen na ni dál nenaléhal. „Budete na vašem statku v bezpečí?"

„Doufám. Kdybych nebyla tak unavená a zmatená, kdybych rozumně uvažovala, věděla bych hned, že se toho muže, který si říká Šíkula, nemusím obávat. Co by nám mohl udělat? Na ulicích bylo tolik lidí. Neměla jsem před ním utíkat. Ale dostala jsem strach. Holčička je tak malá a bojí se ho. Musím ji naučit nebát se..."

Znovu se jí začaly mást myšlenky. Nebyla schopna si uvědomit, zda nevědomky nemluvila kargadsky. Král si o ní určitě pomyslí, že je stará bláznivá ženská. Poočku na něj pohlédla. Mladík upřeně hleděl do klidného a jasného plamene skleněné lampy zavěšené nad stolem. Na tak mladého muže měl ve tváři příliš smutný výraz.

„Připlul jste za arcimágem," řekla Tenar. „Za Krahujcem."

„Za Gedom," pravil a mírně se usmál. „Také jeho oslovuji pravým jménem. My tři si budeme navždy říkat našimi pravými jmény."

„Ged byl ve velkém nebezpečí, teprve nedávno vstal z lůžka. Kdyby ho někdo ohrožoval, nemůže se... bránit." Tenar se nedokázala vyjádřit jasněji. „Věděl jste to?"

Lebannen odpověděl: „Řekl mi, že svou sílu mága ztratil. Vydal ji na čin, kterým zachránil nejen mne, ale nás všechny. Je to neuvěřitelné. Sám jsem tomu nemohl uvěřit."

„Já také ne. Ale je to tak..." Tenar se zamyslela. „Chce být sám, dokud se mu nezhojí všechny rány," řekla nakonec opatrně.

„Putovali jsme společně temnotou Suché země," řekl Lebannen. „Společně jsme zemřeli, společně jsme překročili hory, přes něž vede jediná cesta zpět... Hory Bolesti. Ty ostré kameny... Takové rány se dlouho hojí."

Mladík se zahleděl na své ruce. Tenar si vzpomněla na Gedovy zjizvené dlaně zaťaté v pěsti. Svíral je, aby se jeho rány znovu neotevřely. A sama teď sevřela kámen, který si tam na té příkré polní cestě vložila do kapsy.

„Proč se přede mnou schovává?" zeptal se smutně mladý král. „Tolik jsem doufal, že ho uvidím. Jestliže si to však nepřeje, nemohu na něj naléhat."

Tenar si vzpomněla na ohleduplnou zdvořilost vznešených havnorských vyslanců a rázem si mladíka pro jeho upřímný zármutek zamilovala.

„Jistě za vámi přijde sám," utěšovala jej. „Jen mu dopřejte čas. Strašlivě se zranil... Přišel o všechno. Ale když mluvil o vás, zářil pýchou!"

„Pýchou?" zeptal se Lebannen zaraženě.

„Ano, pochopitelně. Kdo by na vás měl být pyšný, když ne on?"

„Celou tu dobu jsem si myslel, že... Byl tak trpělivý," řekl Lebannen a smutně se pousmál, protože nedokázal přesně vyjádřit, co cítí.

„Nyní mu právě trpělivost schází," řekla Tenar. „Je na sebe příliš přísný, až to odporuje zdravému rozumu. Myslím, že jediné, co pro něj můžeme udělat, je nechat hojit jeho vlastní cestou, kterou si zvolil, dokud nezjistí, že nemůže dál..."

Náhle pocítila, že ona sama už dál nemůže. „Potřebuji si asi odpočinout," řekla.

Král okamžitě vstal. „Paní Tenar, pravila jste, že jste na útěku před jedním nepřítelem narazila na druhého... Já se vydal hledat jednoho přítele - a našel jsem jiného.“

Usmála se nad jeho přívětivostí a pomyslela si, že je to určitě hodný člověk.

Na lodi již bylo živo, když Tenar procitla. Slyšela skřípění a praskání namáhaného dřeva, dusot nohou na palubě, pleskání plachet a výkřiky námořníků. Thera se dlouho nemohla probudit, byla skleslá a snad měla i horečku, jenže Tenar nemohla poznat, je-li opravdu nemocná, neboť Thera vždy celá jen hořela. Tenar si nyní vyčítala, že se vydala na tak dlouhou pěší cestu s křehkou holčičkou, a snažila se ji rozveselit. Vysvětlila jí, že na lodi, na níž plují, je opravdový král, a že jsou nyní v králově kajutě. Ta loď je zaveze domů, kde na ně bude čekat tetička Skřivana a snad i Krahujec.

Ale nepodařilo se jí vzbudit Theřin zájem. Holčička zůstávala netečná a tichá.

Tenar si na její útlé paži povšimla podivné rudé skvrny, která vypadala jako čtyři hrubé prsty, jako by ji někdo stiskl tak silně, že jí způsobil modřinu. Šíkula se jí však sotva dotkl. Tenar se sevřelo hrdlo. Slib, který Theře dala, že na ni ten ničema už nikdy ani nesáhne, proti své vůli nedodržela. Co zmožila sama proti hrubému násilí?

Sklonila se a to znamení na Theřině paži políbila.

„Tak ráda bych ti došla ty červené šatičky,“ řekla. „Králi by ses v nich jistě líbila. Ale ani on si na lodi neobléká svůj nejlepší oděv.“

Thera seděla na okraji lůžka, hlavu skloněnou, a neodpověděla. Tenar jí vykartáčovala vlasy. Konečně jí dorostly natolik, že v té černé hřívě mohla skrýt své popáleniny.

„Nemáš hlad, ptáček? Včera večer jsi nic nejedla. Spalas, takže ani nevíš, jak chutná královo pečivo a hrozny.“

Opět neodpověděla, když ji však Tenar vyzvala, aby s ní šla na palubu, poslechla. Hlavu skláněla k rameni, nepodívala se ani na bílé plachty vzduté ranním větrem a blyštivou hladinu, ani se neohlédla na horu Gont, která se majestátně tyčila k nebi nad hustými lesy a příkrými útesy.

Nevzhlédla, ani když na ni promluvil sám Lebannen.

Tenar k ní poklekla a napomenula ji: „Thero, když tě osloví sám Král všech ostrovů, musíš odpovědět.“

Dívanka mlčela.

Lebannen na ni hleděl s nevyzpytatelným výrazem. Možná to byla zdvořilá maska, pod níž se ukrývalo zděšení. Ale pohled jeho tmavých očí byl pevný. Zlehka se dotkl Theřiny paže a řekl: „Určitě tě překvapilo, že ses probudila na moři.“

Vrátily se do kajuty a Thera poslušně snědla trochu ovoce. Pak se schoulila na lůžku a Tenar se vrátila na palubu.

Loď právě proplouvala mezi vysokými stěnami Ozbrojených útesů a zdálo se, že o ně každým okamžikem zavadí ráhny.

Jako vlaštovčí hnízda byly nahoře na skalách přilepeny pevnůstky, z nichž shlíželi lučištníci střežící vjezd do přístavu.

Námořníci na ně vesele křičeli: „Cestu pro krále!“ A shora se snesla radostná odpověď: „Ať žije král!“

Lebannen stál na můstku vedle kapitána a štíhlého starce v neposkvřněném šedém plášti. Takový plášť měli právo nosit jen mágové z Roke. Podobný plášť měl na sobě i Ged toho dne, když tenkrát společně s Tenar, která nesla prsten Erreth-Akba, připluli do Havnoru. Jenže Gedův plášť byl obnošený a rozedraný, neboť byl jeho jedinou příkrývkou ve studeném podzemí atuánských Hrobek a na cestě horami. Tenar na to vzpomínala, zatímco hleděla na vodní tříšť za lodí.

Když minuli útesy a otočili se přidí k východu, přistoupili všichni tři muži k ní. Lebannen pravil: „Má paní, toto je Mistr Vetroklíč z Roke.“

Mág se uklonil a zvědavě na ni pohlédl bystrými šedými očima. Tenar si pomyslela, že to je muž, který vždy ví, odkud vane vítr.

„Teď se nemusím bát, že se pokazí počasí,“ řekla.

„Za dne, jako je tento, jsem jen obyčejný cestující,“ řekl mág. „Kromě toho, když loď vede takový zkušený námořník jako kapitán Serrathen, není počasíka zapotřebí.“

Jak jsou zdvořilí, pomyslela si Tenar a pohlédla na mladého krále, který se odměřeně usmíval. Rázem si připadala jako nemotorná mladá dívka, ale už se mužů nebála, pouze se podívovala, jak snadno se žena přizpůsobí jejich pohledu na svět.

„Plavba na Valmouth nám zabere většinu dne,“ pravil kapitán. „S čerstvým větrem v plachtách dorazíme do přístavu nejpozději odpoledne.“

Tenar byla stále ještě unavená z vypětí předchozího dne, a proto přivítala, když jí holohlavý námořník upravil měkké sedadlo ze slaměné rohože, z něhož mohla pozorovat namodralé pobřeží ostrova, kolem něhož proplouvali. Když si trochu odpočinula, sestoupila do kajuty a vynesla Thera na sluníčko. Posadila šiji na klín a podala jí brašnu s hračkami, ale děvčátko se o ně nezajímalo, chvílemi spalo a chvílemi neúčastně mžouralo před sebe.

Přistoupil k nim starý bezzubý námořník a něco před Thera položil. „To je pro malou,“ řekl drsným hlasem a podstoupil, ale ohlížel se, zda se holčičce jeho dar líbí.

Thera se však malého balíčku ani nedotkla, a tak jej rozbalila Tenar. Uvnitř byl nádherný delfín vyřezaný z kosti, velký jako její prst.

„Podívej, Thero! Tomu se bude mezi tvými hračkami líbit.“

Thera přidala delfína k ostatním hračkám, dárci však musela poděkovat Tenar. Thera na něj ani nepohlédla, ani nepromluvila. Po chvíli špitla, že se chce vrátit do kajuty.

Tenar ji zavedla dolů a pozorovala ji, jak si smutně hraje se svými figurkami. Jak lehce se Šikulovi podařilo vymazat ten rok, během něhož jsem se snažila vrátit jí šťastné dětství, pomyslela si hněvivě Tenar. Proč to udělal? Jaký to mělo smysl? Stačil jediný dotek a všechno je pryč...

Vrátila se na palubu a přistoupila ke králi a mágovi. Slunce se už sklánělo k západu a loď jako by plula záplavou světla.

Připomněla si sen, v němž létala s draky v povětrí.

Král ji oslovil: „Paní Tenar, nedám vám pro našeho přítele žádný vzkaz. Nechci vás zatěžovat, ani zasahovat do jeho svobody. Do měsíce mám být korunován. Mé srdce si přeje, aby mi korunu vložil na hlavu on, neboť díky jemu jsem získal své království. To on ze mne učinil krále. Nezapomenu na to.“

„Vím, že na to budete pamatovat,“ řekla Tenar. Přes formálnost, s jakou ta slova pronesl, vytušila jeho čisté úmysly, ale i jeho zranitelnost. Srdce se jí sevřelo. Ten mladý muž si myslel, že už ví, co to je bolest, ale bude se s ní potýkat znovu a znovu, po celý život.

„Chcete-li, ráda mu váš vzkaz předám,“ řekla. „Nijak mne to nezatíží. Avšak bude-li jej chtít vyslechnout, to záleží jen na něm.“

Mistr Vetroklíč se zasmál. „Takový byl vždy! Všechno dělal podle vlastního rozumu.“

„Znáte ho dlouho?“

„Děle než vy, má paní. Naučil jsem ho všemu, co jsem uměl,“ odpověděl mág. „Přišel do Školy na Roke jako chlapec s doporučením od Ogiona. Můj starý přítel se v tom dopise zmiňoval o velké síle, kterou ten hoch má, a skutečně ji měl. Když jsem ho vzal poprvé na loď, abych ho učil hovořit s větrem, hned vyvolal smrt. Už tehdy jsem viděl, co nás čeká. Říkal jsem si, že se buď utopí, ještě než mu bude šestnáct, nebo se stane naším nejmladším arcimágem. Ale možná si jen namlouvám, že jsem si to tehdy myslel.“

„Je tedy dosud arcimágem?“ zeptala se Tenar, ale odpovědi jí bylo dlouhé ticho.

Konečně mág velmi opatrně pravil: „Na Roke nyní žádný arcimág není.“

Neodvážila se zeptat, co to znamená.

„Domnívám se,“ řekl král, „že ten, kdo zcelil Runu míru, může kdykoli zasedat v každém poradním sboru, nemyslíte, Mistře?“

Po další dlouhé odmlce a viditelném váhání mág odpověděl: „Zjistě.“

Král chvíli čekal, ale když mág nic víc nedodal, nadechl se, jako by chtěl vyprávět dlouhý příběh, a pravil: „Když jsme se spolu vrátili na Roke na dračím hřbetě...“

V Tenařině mysli se ozvalo dračí jméno jako úder gongu: Kalessin.

„Drak mě tam zanechal, ale jeho odnesl pryč. Mistr Dveňník, strážce dveří Velkého domu rokeského, tehdy řekl: ‚Má po práci. Jede domů.‘ Ale ještě před tím na břehu Selidoru mi Ged přikázal, abych tam ponechal jeho hůl, neboť ji už nebude potřebovat. Proto se Mistři z Roke rozhodli vybrat nového arcimága. Přizvali mne do své Rady, abych doplnil jejich počet, neboť umění Thoriona Povolávače se obrátilo proti němu a dosud nebyl schopen logické úvahy. Viděl jsem ho, když jsme byli v Suché zemi. Můj přítel s ním mluvil, a nebýt toho, že mu ukázal, kudy vede cesta zpět do života, Thorion by se nikdy nevrátil...“

Mladý muž pevně sevřel okraj lodního pažení. Zatímco hovořil, upřeně hleděl na moře.

„Doplnil jsem tedy počet Mistrů, kteří se sešli, aby vybrali nového arcimága, na potřebných devět členů Rady. Jsou to moudří muži a mají veliké znalosti, a to nejen v magii,“ řekl a pohlédl na Tenar. „Užívají svých různorodých vědomostí, aby svá rozhodnutí zvažili ze všech stran. Ale tentokrát...“

„Je to tak,“ vložil se do královny promluvy Mistr Vetroklíč, když viděl, že si Lebannen netroufá Mistry z Roke kritizovat.

„Neshodli jsme se na ničem. Arcimág nebyl mrtev a byl i nadále viditelně drakopánem. Mistr Proměňář, který se v té době ještě pořádně nevzpamatoval ze své předchozí ptačí podoby, věřil, že se vrátí, a prosil nás, abychom na něj počkali... A ke všemu Mistr Skladebník vůbec nepromluvil. Pochází z Kargadu, má paní, jako vy.“ Upřeně ji pozoroval, jako by i na její tváři zkoumal, odkud se přiženou mraky. „A tak jsme se ocitli v koncích. Když nás Mistr Dveňník vyzval, abychom oznámili jména mágů, z nichž budeme vybírat arcimága, bylo ticho... a nerozhodně jsme se dívali jeden na druhého.“

„Já hleděl do země,“ poznamenal Lebannen.

„A tak jsme se nakonec všichni obrátili na Mistra Jmenovače, který zná všechna jména. Ale on zas hleděl na Mistra Skladebníka, který tam mezi svými stromy seděl jako pařez. Setkali jsme se totiž pozdě večer v Imanentním háji, jehož kořeny jsou hlubší než ostrovy. Padla již tma, ani hvězdy nesvítily, nebe nad korunami bylo zamračené. Nakonec Skladebník přece jen promluvil, avšak ne ve staré řeči, ani v hardštině, nýbrž kargadsky. Tu řeč znal jen Mistr Jmenovač, který nám musel přeložit Skladebníkova slova, jež zněla: Hleďte ženu z Gontu.“

Tenar se otázala: „Nic víc neřekl?“

„Ani slovo. Když jsme na něj naléhali, nedokázal odpovědět, neboť zachytil pouze vizi... Vidí obrysy věcí a jejich skladbu, což nelze vyjádřit slovy. Ani on nevěděl, co si o tom má myslet.“

Mistr Vetroklíč se na chvíli odmlčel, než pokračoval: „Měli jsme tedy plout na Gont, ale nevěděli jsme proč, ani jakou ženu máme hledat. Měla nás zřejmě zavést k našemu arcimágovi. A proto, má paní, padlo také vaše jméno, neboť o jiné ženě z Gontu, která by se stýkala s mágy, jsme nikdy neslyšeli. Pak někdo řekl: Jenže paní Tenar nás zavede k Ogionovi, který už titul arcimága jednou odmítl a jistě jej nepřijme ani teď, když už je starý a nemocný.‘ Doufali jsme však, že nás zavedete také ke Krahujcovi.“

„A pak začalo pršet,“ řekl Lebannen a pousmál se. „Bál jsem se, že už nikdy neuslyším padat déšť. Měl jsem z toho velkou radost.“

„Všech devět nás bylo mokřých,“ řekl Vetroklíč, „ale jen jeden šťastný.“

Tenar se zasmála. Nemohla si pomoci, ale ten muž se jí líbil, přestože vycítila jeho ostražitost. Avšak v Lebannenově přítomnosti byl i on velmi otevřený.

„Ta vaše ‚žena z Gontu‘ nejsem já, protože vás ke Krahujcovi nezavedu.“

„Domníval jsem se, že to nemůžete být vy, má paní,“ řekl mág zřetelně. Mistr Skladebník zná vaše jméno a nebylo důvodu, proč by je nevyslovil. Rokeská rada mne tedy pověřila, abych se vás zeptal, zda víte o nějaké jiné ženě na

tomto ostrově, která může být tou, kterou hledáme. Nezmínil se o nějaké Mistr Ogion? Říká se, že zde znal každou duši. Kéž by byl dosud naživu a mohl nás vést!"

Tenar si hned vzpomněla na starou rybářku z Ogionova příběhu, ale ta žena už musela být dávno po smrti, přestože draci prý žijí dlouho.

Po chvíli pronesla: „Ne, žádnou takovou ženu neznám."

Vycítila mágovo rozčarování a nespokojenost, jako by poznal, že před ním něco tají. Tenar sama nechápala, proč o rybářce pomlčela.

„Zeměmoří tedy nemá arcimága," řekla. „Ale zato má konečně krále."

„V něhož vkládáme všechny své naděje a důvěru," řekl mág nadšeně.

Lebannen, který pozorně naslouchal, se usmál.

„V minulých letech," pravila váhavě Tenar, „bylo na světě hodně bída a zla. A také jsem slyšela, jak čarodějové a čarodějky hovoří o tom, že se jejich moc ztrácí."

Mistr Větroklíč jí vysvětlil: „Tu zkázu působil Cob, kterého Arcimág Ged a náš mladý král zahubili v Suché zemi. Ještě dlouho potrvá, než se svět napraví a všechno bude jako dřív."

„Zajímalo by mne," vyzvíдалa Tenar, „zda by tomu nemohlo být i tak, že se svět sám od sebe změnil, a proto někdo takový jako Cob mohl získat tak velkou moc. Možná že díky té veliké změně, která nastává nebo už nastala, máme znovu v Zeměmoří krále - a možná jsme potřebovali krále víc než arcimága."

Větroklíč se na ni podíval, jako by spatřil vzdálený bouřkový mrak. Dokonce pozvedl pravici jakoby v náznak zaklínadla utišujícího vítr, ale rychleji nechal klesnout. Usmál se. „Nebojte se, má paní," řekl. „Roke a umění magie přetrvá. Náš poklad je dobře strážěn!"

„Povězte o tom Kalessinovi," řekla Tenar dotčeně.

Když uslyšel drakovo jméno, Větroklíč vytřeštil na Tenar oči, ale přesto nepřikládal jejím slovům význam. Nebyl zvyklý naslouchat ženám, přinejmenším od té doby, co se pustil matčiných sukni.

„Kalessin opravdu přiletěl na Roke," řekl Lebannen. „A to se o Škole říká, že je před draky naprosto bezpečná. Ale nezpůsobilo to žádné Gedovo zaklínadlo, neboť tehdy už neměl čarovnou moc... Nedomnívám se však, Mistře Větroklíči, že se paní Tenar bojí o sebe."

Tenar se zasmála, neboť ji potěšilo, že jí naslouchá alespoň mladý král. „Mé obavy jsou docela obyčejné."

V tu chvíli plavčík dřepící v závratné výšce na špičce stěžně zvolal: „Město na obzoru!"

A za okamžik všichni uviděli břidlicové střechy, stužky modrého kouře a záblesky zapadajícího slunce na skleněných oknech přístavu Valmouthu. Loď zamířila na klidnou hladinu zálivu.

„Mám loď vést, nebo ji povedete slovem vy, Mistře?" zeptal se kapitán.

Větroklíč odpověděl: „Veďte ji vy, kapitáne. Obávám se, že bych jim příliš načechral plachty!" A ukázal na tucty rybářských bárek zaplňujících přístav.

Mág odešel s kapitánem ke kormidlu na zád. Králova loď se pomalu proplétala kupředu a z každého člunu, který míjeli, je lidé halasně zdravili.

Tenar se rozhlížela na všechny strany, ale žádné jiné velké plavidlo neviděla. „Můj syn je námořník," řekla Lebannenovi. „Napadlo mne, jestli tu není jeho loď."

„Na jaké lodi slouží?"

„Přede dvěma lety byl třetím důstojníkem na obchodní lodi jménem Racek z Eskelu, ale mohl už změnit kapitána. Je to neklidný mladík." Usmála se. „Když jsem vás poprvé uviděla, velmi jste mi ho připomněl."

Tenar nyní měla výjimečnou příležitost promluvit s králem o samotě, ale najednou nevěděla, jak přesně vyjádřit myšlenky, které se jí honily hlavou. „Chtěla jsem vám říct, ale nevěděla jsem jak... Nevím, kdo je ta žena z Gontu, kterou hledáte, ale nemohlo by tomu být také tak, že tady dosud není, že zde teprve bude...?"

Mladý král se samým soustředěním až zamračil, jako by se snažil porozumět cizímu jazyku. A pak tiše pravil: „Snad ano."

Z maličké bárky na ně křikla rybářka: „Odkud?" A plavčík z lanoví zavolal: „Z Havnoru!"

„Jak se jmenuje tato loď?" zeptala se Tenar. „Můj syn se určitě bude zajímat, na jaké lodi jsem plula."

„Její jméno zní Delfín" odpověděl Lebannen a usmál se.

Tenar se náhle zastesklo. Jak ráda by měla svého syna u sebe...!

„Musím jít pro malou," řekla.

„Jak se dostanete domů?"

„Pěšky. Je to jen kousek cesty údolím." Ukázala směrem do vnitrozemí, kde mezi kopci leželo Prostřední údolí zalité sluncem. „Na břehu tamté řeky stojí vesnice Dubí a můj statek je hned za ní. Je to moc pěkný kout vašeho království."

„Ale budete tam v bezpečí?"

„Ach, jistě. Dnes v noci zůstanu tady ve Valmouthu u dcery. A ve vesnici se mohu na všechny spolehnout. Nebudu tam sama."

Na okamžik si pohlédli do očí, ale žádný z nich nevyslovil jméno, na které oba mysleli.

„Vrátíte se sem ještě někdy?" zeptala se. „Ať už budete hledat onu ženu..., nebo jeho?"

„Jestliže Rada znovu navrhne, abychom se vydali po jeho stopách, nedovolím to," řekl Lebannen. Neuvedomil si, kolik jí toho posledními dvěma slovy sdělil. „Ale může nás sem přivést hledání nového arcimága nebo oné ženy, o níž mluvil Mistr Skladebník, a možná se podíváme i za vámi."

„Ráda vás na statku U dubu přivítám," řekla Tenar.

„Přijdu," slíbil král trochu váhavě, „budu-li moci."

Doma

Když se po Valmouthu rozkřiklo, že do přístavu připlula loď z Havnoru s mladým králem na palubě, všichni hned běželi na hráz. Jako poslední se přiběhl starý pěvec Relli, který si přinesl harfu, a protože nové písně ještě nebyly složeny, tak alespoň baladou O skutcích Morredových připomněl ty prastaré, neboť lidé věřili, že král Zeměmoří je dozajista Morredovým dědicem. Potom se na palubě objevil v doprovodu mága z Roke sám Král všech ostrovů, mladý a vysoký a krásný, a vedle něj stála žena s holčičkou, které sice vypadaly jako žebráčky, ale s nimiž jednal, jako by byly z královského rodu.

„Možná je to jeho matka," řekla Světluška a natahovala krk, aby taky něco uviděla. „Ale proč není nastrojená?"

Její přítelkyně Jablůňka jí náhle stiskla paži a vykřikla: „To je přece maminka!"

„Čí maminka?" divila se Světluška.

Jablůňka pyšně odpověděla: „Moje. A vedle ní stojí Thera."

Jablůňka čekala mezi ostatními na břehu a nesnažila se protlačit dopředu, ani když lodní důstojník sestoupil po lávce a pozval starého Relliho na palubu, aby králi zahrál. Viděla pak krále přijímat hold od předních obyvatel Valmouthu a slyšela Relliho zpěv. Ale loď se brzy chystala vyplout zpět na Havnor, aby byla na širém moři, než se setmí. Jako poslední na břeh vystoupily Thera a Tenar. Král je na rozloučenou obřadně objal a dav vydechl údivem.

Když sestupovaly z lávky, slunce již zapadalo do zářící mlhy na obzoru a na hladině zálivu načrtlo dlouhou zlatou stopu. Tenar vlekla těžkou brašnu a pytel. Thera kráčela se skloněnou hlavou, obličej skrývala v pramenech vlasů.

Námořníci hned za nimi vytáhli lávku, kapitán vydal povely a Delfin se vydal na další pout'

Jablůňka se prodrala davem a zavolala na Tenar: „Mami!" Objaly se a políbily. Jablůňka zvedla Theru do náruče a řekla:

„Tys ale vyrostla! Vždyť je tě dvakrát tolik! Tak honem pojďte, jdeme domů."

Jablůňčin manžel byl obchodník a vlastnil hezký a pohodlný dům. Dcera se před matkou náhle trochu ostýchala a zamyšleně, téměř opatrně po ní pokukovala. Nakonec řekla: „Viš, mami, nikdy jsem se nad tím, žes přinesla na Havnor Prsten, příliš nezamýšlela. Připadalo mi, jako by se to stalo před tisíci lety, jak se o tom zpívá ve starých písních. Ale to jsi byla opravdu ty, že?"

„Byla to jedna dívka z Atuánu," řekla Tenar. „Taky mi připadá, že se to stalo před tisíci lety, ale teď jsem tak unavená, že bych prospala dalších tisíc."

Jablůňka zvedla lampu. „Tak rychle do postele." Ale ve dveřích se ještě otočila: „Bodejť bys nebyla unavená, když se líbáš s králem!"

Tenar s Therou se u Jablůňky zdržely několik dnů, ale pak už byl nejvyšší čas vrátit se na statek. Jablůňka šla s nimi, kráčely po břehu klidně plynoucí Kahedy. Ve vzduchu již začínal být cítit podzim. Slunce sice ještě páliło, ale vítr byl studený. Listí na stromech bylo povadlé a zaprášené, pole už byla většinou sklizena.

Jablůňka pochválila Theru, že zesílila, a Tenar jí odpověděla: „Kdybys ji tak viděla v Záhoří, než -" Zmlkla. Rozhodla se, že dceři nebude přidělovat starosti.

„Co se stalo?" vyzyvala Jablůňka tak rozhodně, zejí Tenar přec jen pošeptala: „Potkaly jsme jednoho z nich."

Thera šla pár kroků před nimi, na sobě měla šaty, z nichž už vyrostla, a při kraji cesty sbírala borůvky.

„Kterého - jejího otce?" zeptala se Jablůňka s obavami. „Skrívana si myslí, že její otec je ten starší, který se jmenuje Rošťák. Potkaly jsme toho mladšího, co přišel ke Skřivane pro pomoc. Jmenuje se Šíkula. Potloukal se kolem nás, ale král ho poslal pryč. Teď už snad bude klid."

„Musel Theru vyděsit," řekla trochu zachmuřeně Jablůňka. Tenar přikývla.

„Proč jste vlastně šly do Gontu?"

„Šíkula pracoval pro pána z Re Albi. Jeho čaroděj... mě neměl rád." Snažila se připomenout si čarodějovo jméno, ale vybavovala si jen kargadské slovo pro strom, tuaho, avšak nevěděla, jaký je to strom. „A dál?"

„Nejlepší, co jsme mohly udělat, bylo vydat se domů." „Proč tě ten čaroděj neměl rád?" „Nevím, možná proto, že čarodějové nemají rádi ženy." „To je stará písnička," řekla Jablůňka. „Ale zpívá se pořád."

„Tím hůř... Tady v okolí se Theřini rodiče neukázali. Ale jestli se tu potloukají, nejsem zrovna moc ráda, že budete na statku samy."

Tenar dceřina starostlivost potěšila, přesto netrpělivě řekla: „Budeme naprosto v pořádku."

„Měla by sis pořídit aspoň psa."

„Myslela jsem na to. Zeptám se Skřivany, jestli někdo nemá štěně."

„Štěně ne, mami. Potřebuješ psa!"

„Ale takového, aby si s ním mohla Thera hrát," trvala Tenar na svém.

„Ano, a když přijdou zloději, bude si hrát i s nimi," zasmála se Jablůňka.

Do vesnice přišly za poledne. Skřivana je přivítala bouřlivým objetím a vřelými polibky. Pozdravit je přišel nejen Skřivanin málomluvný manžel, ale i další vesničané. Tenar byla ráda, zeje zase doma.

Skřivana se svými dvěma nejmladšími dětmi doprovodily Tenar s divenkou a Jablůňku na statek U dubu. Děti Theru dobře znaly a byly na ni zvyklé, i když se po dlouhém odloučení zpočátku trochu styděly. Avšak Thera byla stále netečná jako za starých špatných časů.

„Je unavená z cesty, ale brzy se vzpamatuje," řekla Tenar Skřivane.

Jenže Jablůňka ji nenechala vyváznout tak lehce. „Jeden z nich se tam objevil a vyděsil nejen Theru, ale i maminku," řekla.

Pak společně se Skřivanou pomaloučku polehoučku vydolovaly z Tenar celou tu historii, zatímco dávaly do pořádku dlouho nevětraný dům. Zašly také na zahrádku a postavily na zeleninovou polévku k večeři. Tenar se o čarodějově zaklínadle zmínila jen nerada, zdráhala se obšírněji mluvit i o Šikulovi, ale o králi vyprávěla s radostí a podrobně.

„A když se pak objevil král, Šikula jako by se před ním přikrčil a utekl. Mladý král je tolik podobný našemu Jiskrovi -“ „Světluška si zas myslela, že jsi králova matka,“ řekla Jablůňka. „Představ si, tetičko Skříváno, že jsme viděly, jak maminka krále políbila. Čekala jsem, že se bude líbat i s mágem, ale nic z toho nebylo.“

Skřívana se ozvala z komory: „To je nápad - líbat mága! Kde máš mouku, Goho?“

„Vždyť ji máš rovnou před očima, přece v tom soudku. To byl mág z Roke, který hledá nového arcimága.“

„Tady?“ divila se Skřívana.

„Proč ne?“ řekla Jablůňka. „Ten poslední byl také z Gontu, ne? Ale dlouho nehledali, vždyť hned vypluli zpět na Havnor.“

„Mág mi vlastně řekl, že hledá nějakou ženu z Gontu,“ vysvětlila jim Tenar.

„Čaroděj hledal ženu? To je tedy něco nového,“ řekla Skřívana. „Ta mouka je v pořádku. Upeču pár placek, chcete?“ Vtom se rozlétly dveře a vstoupili další hosté.

„Zázvorko, jak ráda tě vidím!“ zvolala Tenar. „Jak se daří Potůčkovi? Co je nového? Proдали jste jehňata?“

K večeři se jich nakonec posadilo devět. V tlumeném světle ve známém prostředí začala Thera pomalu zvedat hlavu a dokonce promluvila i na ostatní děti. Něco ji však stále nutilo k ostražitosti a nepřestávala pozorovat okno.

Když se začalo smrákat, odešla Skřívana s dětmi domů a Jablůňka uspala Theru písničkami. Zázvorka s Tenar umývaly nádobí, a teprve tehdy se Tenar odvážíla zeptat na Geda. Dokud byly poblíž Skřívana s Jablůňkou, nechtěla se ptát, aby nemusela nic vysvětlovat. Neřekla jim, že byl v Záhoří.

„Přišel sem před měsícem na výpomoc nějaký muž se vzkazem ode mne?“

„Ach, úplně jsem zapomněla!“ zvolala Zázvorka. „Máš na mysli Jestřába, toho s jizvami na obličeji?“

„Ano,“ řekla Tenar. „To je určitě Jestřáb.“

„Tak ten hnal Svěrákovy ovce do hor nad Lissu, asi až k Horkým pramenům. Přišel sem a řekl, žeš ho poslala, ale nebyla tu pro něj práce, protože Potůček a já jsme se starali o ovce a Doušek se Sestřinkou, když sklídili obilí, nám pomáhali, pokud bylo třeba, a tak jsem si lámala hlavu, co s tím čeleďiněm, ale Potůček mu řekl: ‚Běž a zeptej se u statkáře Svěráka, jestli nepotřebuje pastýře na horské pastviny. Jeho šafář je zrovna nahoře u Kahedananu.‘ A tak tam Jestřáb šel, hned dostal práci a druhý den byl zase pryč, ale do zimy se vrátí, až pozene stádo dolů. Je s kozami někde nahoře na stráních nad Lissu. Doufám, že nemáš nic proti tomu, že jsme ho nedrželi tady dole, Goho, ale pravda je, že jsme pro něj opravdu práci neměli. Je to příjemný chlapík, ten Jestřáb, říkal, že tam za horami, odkud pochází, z nějakého místa nad Armouthem, už kozy pásli, ale s ovci že zkušenosti nemá, že by chtěl raději ke kozám, s těmi že to umí.“

„To umí,“ řekla Tenar. Ulevilo se jí, ale byla také zklamaná. Byla ráda, že je Ged v pořádku a v bezpečí, ale mrzelo ji, že ho ani nespátřila.

Hlavně že jsem doma, řekla si. Možná je to lepší, že tady není, že mi nic nebude připomínat Re Albi. Tohle je můj domov, tento kamenný dům s malými okénky, za nimiž se v měsíčním světle rozkládají tmavé duby...

Dlouho nemohla usnout. Jablůňka spala s Therou v dětské světničce, Tenar ležela sama v ložnici v manželské posteli. Nakonec přece jen usnula, a když se probudila, nepamatovala si, že by se jí zdál nějaký sen.

Po několika dnech na statku si už na léto strávené v Záhoří ani nevzpomněla. Jako by se to všechno stalo již hodně dávno kdesi daleko. Zázvorka sice tvrdila, že na statku není žádná práce, ale Tenar měla přesto pořád co dělat. Během žní se pracovalo především na polích a o dům se nikdo nestaral. Vstávala tedy za rozbřesku a do západu slunce se nezastavila. Když jí zbyla chvilka, sedla si ke stolu a šila pro Theru šaty.

„Ty jsi ale hezoučká!“ zvolala samou radostí, když konečně dívčenko oblékla do červené sukénky s bílou zástěrkou. Thera jen odvrátila tvář.

„Jsi opravdu hezká,“ řekla Tenar jiným tónem. „Dobře mě poslouchej, Thero. Máš sice jizvy, protože se ti přihodilo neštěstí. Ale lidé nevidí jenom popáleniny, vidí také, jaká doopravdy jsi. Jsi hodná a máš dobré srdce, a proto jsi hezká. Umíš tolik věcí a opravdu ti to moc sluší.“

Dívčenko pozorně naslouchala, avšak její tvar zůstala bez výrazu, pak se svými drobnými prstíky dotkla Tenařiných rukou. „Jsou to moc krásné šaty,“ řekla tiše.

Když Tenar osaměla, do očí jí vstoupily slzy výčitek. Ušila There slíbené šaty, ale to nestačilo. Pokusila se jí naznačit pravdu, ale všechna ta slova jí na jazyk přinesla láska. Dívčenko věděla lépe než ona, že pravda je úplně jiná.

Přišel den rovnodennosti, podzimní slunce zahálila mlha a listí dubů se začalo barvit. Když Tenar drhla díže na mléko, vzpomněla si, že právě dnes je v Havnoru korunován mladý král. Představila si vznešené dámy a pány v pestrobarevných šatech, tak jak je viděla na malovaném vějíři v Re Albi. Ale král bude oděn pouze bíle. Vystoupí na Věž meče po stejných schodech, po nichž kdysi stoupala ona s Gedom... Na hlavu mu vloží Morredovu korunu a za zvuku trub usedne na trůn, který byl tolik let prázdný. A pak pohlédne na své poddané očima, které poznaly bolest i strach...

„Vládni nám dobře a dlouho,“ zašeptala Tenar. A pomyslela si, že tu korunu mu měl na hlavu vložit Ged. Měl tam přece jenom jít.

Ale Ged zatím pásal někde vysoko v horách stáda bohatého statkáře. Protože podzim byl mírný a teplý, nepoženou stáda dolů dřív, než nahoře na vrcholcích napadne sníh.

Cestou do vesnice šla Tenar kolem Břečťančiny chalupy na konci Mlýnské uličky. Protože se v Re Albi spřátelila s Mechovinou, napadlo ji, že by měla lépe poznat i čarodějkou z Dubí. Jen kdyby se jí podařilo prolomit Břečťančinu podezřívavost a žárlivost. Tenar se po Mechovině stýskalo, přestože tady měla Skřivanu. Mechovina dala oběma, jí i

Therě, něco důležitého, co potřebovaly. Doufala, že v Břečťance najde náhradu, jenže ta vůbec neměla v úmyslu vzdát se své nechuti k Tenar a mlčky jí dávala všemožnými způsoby najevo, že jí jakékoli pokusy o navázání přátelství nejsou dvakrát po chuti. Tenar to brzy pochopila, ale kdykoli Břečťanku potkala, mluvila s ní zdvořile a uctivě. Uvědomila si, že se k Břečťance chovala příliš dlouho pohrdavě a že by to měla nějak odčinit. Čarodějka s tím očividně souhlasila, ale přijímala tento Tenařin dluh s nesmiřitelným hněvem.

Asi v polovině podzimu přišel do údolí kouzelník Buk, jehož povolal bohatý sedlák, aby mu vyléčil pakostnici. Buk cestou obcházel všechny vesnice a jako obvykle se zastavil i na statku U dubu, aby prohlédl Theru a promluvil s Tenar. Požádal, aby mu vyprávěla o posledních Ogionových chvílích. Na čaroděje ho kdysi vyučil Ogionův žák a Buk starého mága oddaně obdivoval. Tenar mu všechno po pravdě vylíčila.

„Arcimág... přišel?“ zeptal se opatrně.

„Ano,“ řekla Tenar.

Buk byl dobromyslný obtuloultý čtyřicátník s hladkou tváří a laskavým pohledem. Z jeho výrazu Tenar nic nevyčetla. Mlčel.

„Ale přišel až po Ogionově smrti,“ řekla. „A dlouho se nezdržel.“ A rychle dodala: „Už není arcimágem. Věděl jste to?“ Buk přikývl.

„A o tom, že vybírají nového arcimága, jste slyšel?“

Kouzelník zavrtěl hlavou. „Nedávno připlula loď z Enladu a celá posádka nemluvila o ničem jiném než o korunovaci. Zdá se, že všechna znamení byla příznivá. Kdyby se dala dobrá vůle našich mágů zpeněžit, byl by náš mladý král boháč... A zřejmě už začal vládnout, neboť před mým odchodem z Valmouthu jsem se dozvěděl, že se v přístavu Gontu mají sejít všichni šlechtici, obchodníci a starostové, aby za správce oblastí vybrali zasloužilé a spolehlivé muže, kteří jako královi úředníci musí vykonávat jeho vůli a dodržovat zákony. Umíte si asi představit, jak tuto zprávu přijal ochránce pirátů Heno, který dosud podplácel většinu zdejších správců. Ale nepochodil, protože se mu všichni postavili, když teď mají za sebou krále. Všechny staré správce propustili a jmenovali patnáct nových, samé důstojné muže. Heno bouřil a vyhrožoval, ale nic mu to nepomohlo. Všechno je teď jinak. Kéž by se toho dožil Mistr Ogion.“

„Dožil se,“ řekla Tenar. „Když umíral, usmál se a řekl: Všechno se změnilo...“

Buk přikývl. „Ano. Všechno se změnilo.“ A po chvíli dodal: „Malé se daří docela dobře.“

„Ano, docela..., ale někdy si myslím, že by to mohlo být lepší.“

„Paní Goho,“ pravil čaroděj, „i kdyby o ni pečovali ti nejlepší kouzelníci a mágové a i kdyby použili ty nejzáračnější léčivé síly, nemohla by na tom být lépe. Udělala jste víc, než bylo možné. Dokázala jste zázrak.“

Jeho upřímná chvála Tenar dojala, ale přesto se nemohla zbavit zármutku. „Pořád je to málo,“ řekla. „Neumím ji vyléčit. Bojím se, co sní bude...“

Nit, kterou předla, se přetrhla.

„Bojíte se o ni?“ zeptal se Buk.

„Thera má také strach, a tím k sobě přitahuje zlé lidi. Bojím se, protože -“ Ale nemohla najít ta správná slova. „Bude-li žít ve strachu, bude škodit sobě i druhým,“ řekla posléze.

Kouzelník se zamyslel. „Pokud má nadání, a já si myslím, že má, mohla by se začít učit na čarodějkou. Při tomhle řemesle nebude nikomu její vzhled vadit... Snad.“ Odkášlal si. „Některé čarodějky vykonávají velmi zásluhnou práci.“

Tenar navázala nit a vyzkoušela její pevnost. „Ogion mi nařídil, abych ji učila sama. Nevím, co měl na mysli, když mne varoval před Roke.“

Ale Buk si s tím hned věděl rady. „Škola na Roke není pro dívky vhodná, natož pro takovou dívku, jako je Thera. Domnívám se, že i Ogion si přál, aby se stala čarodějkou.“ Znovu se zamyslel. Potěšilo ho, že Ogion byl téhož názoru. „Za rok za dva, až zesílí a povyroste, by se jí mohla ujmout Břečťanka a trochu by ji mohla začít učit. Ale ne dřív, než bude mít své pravé jméno.“

Tenar se ten nápad nelíbil. Nic Bukovi neřekla, aby se ho nedotkla;

„Břečťanka je sice tvrdohlavá osoba,“ pravil, „ale své řemeslo ovládá a děláje počestně, což se o všech čarodějkách říct nedá. Slabé a vetché jako babské kouzlo, však to znáte. Ale některé čarodějky mají opravdovou léčivou sílu - a léčitelství je pro ženu to nejvhodnější a nejpřirozenější zaměstnání. Malou by to mohlo zajímat, když sama prošla takovým trápením.“

Jeho laskavost je upřímná, říkala si Tenar, jenže... Poděkovala tedy Bukovi a slíbila, že si to rozmyslí.

Koncem měsíce se vesničané z Prostředního údolí sešli, aby jmenovali své vlastní správce a smířili úředníky a splnili tak královy rozkazy, které jim přinesli radní z přístavu Gontu. Všichni si oddechli, že nastanou lepší časy, protože na cestách bylo mnoho pobudů a zlodějů. Lidé toužili po pořádku a bezpečí. Proslýchalo se však také, že boháč Heno začal verboval všechny lumpy z širokého okolí, aby chodili krajem, znepřijemňovali královým správcům život a napravovali jim hlavy. Většina lidí si však řekla: „Jen ať to zkusí!“ A doma pak krále chválili, že slušný člověk už bude moci v noci klidně spát.

Skřivana přinesla tyto horké novinky na statek U dubu, ale Tenar jim nevěnovala pozornost. Tvrdě pracovala.

Rozhodla se, že se nenechá zastrašit Šikulou ani jinými darebáky. Theru už tolik nehlídala, aby v ní nevzbuzovala pocit, že je čeho se bát. Dívka se musela naučit samostatnosti, nemohla vyrůstat zavřená ve světnici nebo se pořád držet Tenar za sukně.

Therina ustrašenost se postupně rozplynula, zase už pobíhala kolem statku a po loukách a dokonce si sama troufla i do vesnice. Tenar se sice musela přemáhat, aby ji stále nenabádala k opatrnosti, ale dokázala to. Thera se musela sama přesvědčit, že jí na statku ani ve vesnici nikdo neublíží, a Tenar se to snažila nezpochybňovat. Co by se za tak krásných podzimních dní mohlo mému ptáčátku přihodit? Vždyť kolem je tolik hodných lidí, Zázvorka s Potůčkem hned

za kopcem, v dolní chalupě Sestřínka s Douškem a ve vesnici celá velká Skřivanina rodina. Přesto se rozhodla dát na Jablůňčinu radu a hledala psa, který by se jí líbil. Nejraději by chtěla velkého šedého gontského ovčáka s dlouhou srstí a chytrými očima, ale přesně takový zatím nebyl kmání. Čas od času si připomněla Ogionova a Buková slova, že by měla Theru začít učit, ale prozatím ji vedla pouze k práci v domácnosti a po večerech jí před spaním vyprávěla moudré příběhy s ponaučením. Možná měl Buk pravdu a měla ji raději poslat k čarodějce, bylo by to určitě lepší než vyučit se tkadlenou, a Tenar si říkala, že to brzy udělá. Ale zdálo se jí, že Thera pořád ještě není dost velká a vyspělá. Když přišla na statek U dubu, byla jako plaché zvířátko, bála se promluvit a byla nešikovná. Učila se však rychle a byla mnohem poslušnější a pilnější než Skřivaniny děti. Uměla už uklízet a příst, trochu vařit a šít a starala se o drůbež a domácí zvířata. Doušek ji chválil, že z ní vyrůstá šikovné venkovské děvče. Tenar ho však zahlédla, když šla Thera kolem, jak pokradmu udělal znamení proti uhranutí. Podobně jako většina nevzdělaných prostých lidí i Doušek věřil, že člověku se nic nestane samo sebou. Bohatí a mocní jsou ctnostní, a komu se stalo něco špatného, musí být špatný a zaslouží si trest. Tenar si konečně uvědomila, že i kdyby se Thera stala nejšikovnějším děvčetem na celém Gontu, nic by jí to nebylo platné. Jednou provždy byla poznamenána. Buk měl pravdu, když z ní chtěl udělat čarodějkou, neboť neštěstí, které se jí přihodilo, jí už určilo cestu životem. Možná právě to měl Ogion na mysli, když mluvil o tom, že se lidé budou Thery bát. Jednoho dne Tenar počkala na ulici v Dubí na Břečťanku a oslovila ji: „Mohla bych se vás na něco zeptat, paní Břečťanko? Týká se to vašeho povolání.“ Čarodějka ji probodla pohledem. „Tak, mého povolání?“ Tenar přikývla. „Pojď se mnou.“ Břečťanka pokrčila rameny a šla dál Mlynářskou uličkou ke své chalupě, aniž se ohlédla. Břečťančin domek, i když bylo na první pohled patrné, že je to příbytek čarodějky, byl zcela jiný než obydlí Mechoviny. Na trámech visely uspořádané svazky bylin, v krbu jako rudá očka doutnaly pod šedým popelem uhlíky a tlustá černá kočka s bílými vousíky spala na polici. Všude stály v řadách vyrovnané krabičky, hrnky, nádoby“ a tajuplné lahvičky a šířily po celém stavení zvláštní kořeněnou vůni. „Tak co bys ráda, paní Goho?“ zeptala se Břečťanka odměřeně. „Ráda bych znala váš názor, má-li moje schovanka Thera nějaké nadání pro vaše umění, má-li v sobě nějakou sílu.“ „Ona? No jistě!“ řekla čarodějka. Tenar ta rychlá a přitom pohrdavá odpověď zarazila. „Buk si to také myslí,“ pravila váhavě. „Je to tak zřejmé, že to vidí i sova ve dne,“ řekla Břečťanka. „To je vše, cos chtěla?“ „Ne. Žádám vás o radu. A můžete si říct, co za ni chcete... Myslíte, že mám dát Theru do učení na čarodějkou, až bude trochu starší?“ Břečťanka byla chvíli zticha, jako by si rozmyšlela cenu za odpověď, pak řekla: „Já bych ji do učení nevzala.“ „Proč ne?“ Čarodějka na Tenar pronikavě pohlédla. „Bála bych se jí,“ odpověděla nakonec. „Bála? Proč?“ „Co je ta malá vlastně zač?“ „Vždyť je to jen zmrzačené dítě.“ „Kdepak. To není všechno, čím je.“ „Co tím myslíte?“ zeptala se Tenar. „Když se na mě tím svým jediným okem podívá, nevím, co vlastně vidí. Vím, že s ní zacházíš jako s obyčejným děckem, a říkám si - co jste vy dvě zač? Protože ty blázen nejsi, ptám se, jakou máš v sobě sílu, že tak klidně držíš v holých nikách oheň a předeš nit z bouře? Říká se, paní, žeš jako dítě sama žila v podzemí s Prastarými a Temnými, žeš byla jejich služebnicí. Možná proto se jí nebojíš. Nevím, jakou má moc, ale má v sobě něco nač jsou všichni čarodějové krátcí. Dám ti zdarma jednu radu, paní. Až jednoho dne svou sílu najde, dej si na ni pozor!“ „Děkuji vám, paní Břečťanko,“ řekla Tenar zdvořile, zatvářila se však jako Arha z Atuánu a hrdě vyšla z tepla světnice do ostrého a chladného podzimního větru. Velmi se zlobila. Nikdo ni nechce pomoci, říkala si, protože věděla, že takové učení je nad její síly, to jí nemusela ta stará čarodějnice připomínat. Takže Břečťanka Theru nechce, Buk se od toho drží bokem, Ogion už nežije a stará Mechovina je daleko. Břečťanka ji varovala... A Ged, který by mohl udělat nejvíc, utekl. Dosud o sobě nedal nikomu vědět, sotva na ni myslel. Zatímco Tenar pečovala o Theru, Ged se staral jen o své neštěstí. Posuzoval lidi jen podle toho, jakou mají sílu a jak ji dovedou využít. Spojil rozlomený Prsten, tím stvořil Runu míru a na trůn dosadil krále. Jeho síla však zmizela, ale stále myslel jen na ni a na svou prázdnotu. Teď nejsi spravedlivá, pokárala se Goha. Spravedlivá? zeptala se Tenar. A on je spravedlivý? Je, řekla Goha. A nebo se o to alespoň snaží. Tak dobře, řekla si Tenar, ať je tedy spravedlivý ke svému stádu, které má na starosti. Už mi na tom nezáleží. A unaveně kráčela domů a choulila se proti větru v drobném studeném dešti. „Dnes v noci už bude možná sněžit,“ předpovídal nájemce Doušek, když ji potkal na břehu Kahedy. „Sněžit? Doufám, že ne tak brzy.“ „Ale mrznout bude určitě.“ A když zapadlo slunce, kaluže i napajedla pro dobytek skutečně pokrýl ledový škraloup. Rákosi v mokřinách sevřel led a vítr ztichl, jako by také zamrzl. Po večeři si Tenar s Therou sedly k ohni a zatopily voňavým dřevem ze staré jabloně pokácené už vloni na jaře. Předtím a povídaly si.

„Vyprávěj mi o kočičím duchovi," řekla tím svým chraptivým hláskem Thera nad hromadou hedvábné vlny. „To je letní příběh. V zimě se musí vyprávět dávné příběhy o Stvoření Ěy, abys je v létě, až nastane noc Dlouhého tance, uměla zpívat. V zimě se musíš naučit zimní koledy a baladu O skutcích Morredových, která se zpívá o svátcích Návratu slunce, když přichází jaro."

„Já nemohu zpívat."

Tenar obratně smotávala upředenou nit do klubíčka.

„Nemusíš zpívat hlasem," řekla. „Zpívat se dá také myslí. Ani nejkrásnější hlas na světě není k ničemu, když píseň nezpívá i mysl." Navinula poslední kousek příze. „Máš v sobě sílu, Thero, ale učením nezkrocená síla je nebezpečná."

„Jako ti divocí," řekla Thera, „kteří se nechťeli učit?"

Tenar hned nevěděla, o čem mluví, a tázavě na ni pohlédla.

„Přece ti, kteří zůstali na západě."

„Ach ano, draci... Draci, o kterých vyprávěla píseň rybářky z Kemay. Ano, přesně tak to je. Čím začneme? Jak se z moře vynořily ostrovy, nebo jak král Morred vedl zpět Černé lodi?"

„Jak se vynořily ostrovy," zašeptala Thera.

Tenar by si spíš přála, aby si vybrala baladu O skutcích Morredových, neboť tento prastarý král jí splýval s Lebannenem, ale Theřině přání vyhověla.

„Tak dobře," řekla. Pohlédla na jednu ze dvou velkých Ogionových knih Vědění, která stála na římse nad krbem, a to ji povzbudilo, protože kdyby si třeba nevzpomněla na nějakou část, mohla by v ní potřebná slova najít. Zhluboka se nadechla a začala o tom, jak Segoy vyzvedl první ostrovy z hlubin.

Pak už byl čas jít spát, a tak se Tenar posadila k Theře na postýlku, zachumlala ji do přikrývek a ještě jednou si spolu potichu přeříkaly první sloku Stvoření.

Potom Tenar odnesla lampu do kuchyně a náhle si uvědomila, jaké je všude ticho. Mráz sevřel svět železným stiskem. Na nebi nezářila jediná hvězda, na kuchyňské okno dolehla černočerná tma. Kamenná podlaha studila.

Nebyla ospalá. Závažná slova písně ji rozrušila, navíc v ní doutnal vztek ještě z rozmluvy s Břečťankou. Šla ke krbu, aby prohrábla uhlíky, ale pohrabáč jí spadl na zem. Odněkud v domě se ozvala vzdálená ozvěna.

Narovnala se a poslouchala.

Znovu se ozvalo slabé bouchnutí - snad zvenčí?

Zvedla pohrabáč a přistoupila ke dveřím do komory, za níž byl skřípek. Dům stál na mírném svahu a zadní místnosti se zavrtávaly do stráně jako tunely. Sklep měl pouze větrací otvory, ale v komoře bylo malé okno a nízké dveře vedoucí ven. Tenar uslyšela podezřelé zvuky, jako by se někdo to okno snažil vypáčit, a také šepot mužských hlasů.

Pazourek býval pečlivým hospodářem. Všechny dveře v domě byly zajištěny pevnými železnými závory, které se však nikdy nezavíraly. Tenar nyní zasunula závoru na dveřích do komory - tiše zapadla do hlubokého otvoru v zárubni. Slyšela, jak se vnější dveře komory otevírají. Jednoho z lupičů napadlo vyzkoušet, zda nejsou zamčené, a tak se dostali dovnitř, aniž rozbili okno. Znovu zaslechla hlasy. Potom nastalo dlouhé ticho a Tenar v uších znělo jen bušení vlastního srdce, až se bála, že neuslyší nic jiného. Nohy se jí roztráslly a cítila, jak jí chlad z podlahy proniká až do morku kostí.

„Vždyť bylo otevřeno," zašeptal mužský hlas na druhé straně dveří.

Tenar píchlo u srdce a položila ruku na závoru, aby se přesvědčila, že ji skutečně zasunula. Když zaskřípěly dveře z komory do sklepa, lekla se tak, že málem závoru odsunula.

„To je jenom sklep," řekl Šikula, jehož hlas Tenar okamžitě poznala. Pak zacloumal dveřmi do kuchyně, u nichž stála, a zklamaně konstatoval: „Tyhle jsou zavřené."

Prouzek světla, tenký jako ostří nože, pronikl škvírou mezi prkny dveří a dotkl se její hrudi. Ucukla, jako by ji bodl.

Dveře se znovu zatřáslly. Držely však pevně a závora byla bezpečná.

Z komory se ozývalo vzrušené dohadování. Pochopila, že se ti lumpové chystají obejít dům a že se pokusí vniknout do něj zepředu. Ani nevěděla, jak se dostala k hlavním dveřím, jen viděla svou ruku, jak zasunuje závoru. Připadalo jí to jako zlý sen. Jako by se jí zdálo, jak nějací ničemové strkají své tenké nože do štěrbin ve dveřích... A horečně uvažovala, kudy se ještě mohou dostat dovnitř. Okna! Musí zavřít okenice! Náhle se jí nedostávalo dechu a bála se, že nestačí doběhnout do Theřiny světničky, ale přesto tam najednou byla a rozčileně s nimi lomcovala. Závěsy byly zrezivělé a musela okenice přibouchnout. Určitě ji zaslechli a půjdou sem, k oknům, a ona ještě musí zavřít okenice vedle...

Běžela do ložnice. Když se snažila uvolnit levou okenici, zahlédla rozmazané tváře blížící se ze tmy. Nemohla vytáhnout háček z oka, ale v poslední chvíli se jí to podařilo.

„Tady je!" vykřikl kdosi.

„Pusť nás dovnitř, ženská. Neublížíme ti!"

„Chceme s tebou jen mluvit."

„Chceme vidět děcko."

Pevně okenice držela, ale nemohla je zajistit.

„Pusť nás dovnitř a nic ti neuděláme!" křičeli na ni.

Slyšela kroky na zmrzlé zemi, praskání větviček a šustění spadlého listí. Doufala, že Thera spí, přestože ji mohlo bouchání okenic vzbudit.

Konečně se Tenar podařilo okenice pevně uzavřít. Rychle se vrátila do Theřiny světničky. Byla tam naprostá tma a ticho. Bála se jí dotknout, aby ji nevzbudila. Rozhodla se, že zůstane u ní a bude za ni bojovat, bude-li muset.

Přemýšlela, kde nechala pohrabáč. Odložila ho, když zavírala okenice. Hmatla po něm ve tmě místnosti, která jako by neměla stěny.

Přední dveře do kuchyně se hlučně zatřáslly.

Kdyby tak našla pohrabáč, zůstala by zde a bojovala by s nimi...

„Tady!“ vykřikl jeden z těch lumpů.

Pochopila, že našel kuchyňské okno, na jehož okenice zapomněla.

Pomalů tápala ven z Theřiny světničky. Kdysi to býval pokojíček jejich dětí, proto zevnitř nebyl zámek, aby se tam ve své všetečnosti neuzamkly.

Tenar napadlo, zda by ji Zázvorka s Potůčkem, kteří nejspíš klidně spí v chalupě za kopcem, zaslechli, kdyby hlasitě volala o pomoc. A nebo by měla vzbudit Theru, vyskočit oknem a utéct? Ale venku byli ti muži a čekali na ně.

Nemohla to napětí už déle snést. Jako by v ní něco prasklo, zuřivě se vřítla do kuchyně, před očima rudou mlhu, popadla dlouhý řeznický nůž, odsunula závoru a rozrazilla dveře.

„No tak pojďte!“ zvolala.

Ze tmy se ozvaly užaslé výkřiky. „Pozor!“ zaječel nějaký muž a jiný muž vykřikl: „Tam je!“

Pak bylo ticho.

Žluté světlo lampy pronikalo otevřenými dveřmi a slabě ozařovalo černé kaluže, větve dubů a postříbřené listí. Tenar zahlédla, jak se po cestičce plíží tmavá postava, pak se zablýskla dlouhá ostří a ozvalo se zakvílení.

„Tenar!“

„Zůstaň stát!“ řekla a zvedla nůž.

„Tenar! To jsem já, Krahujec!“

„Zůstaň tam,“ řekla.

Vedle temného stínu ležícího na cestě se vynořila postava s vidlemi. Drží je jako čarodějnickou hůl, pomyslela si Tenar.

„Jsi to opravdu ty?“ zeptala se.

Ged řekl: „Myslím, že jsem ho zabil.“

Po ostatních lupičích nebylo ani vidu, ani slechu.

„Kde jsou?“ zeptala se.

„Utekli. Pomoz mi, Tenar.“

Tenar vykročila do tmy. V jedné ruce držela nůž, druhou uchopila paži ležícího muže a společně s Gedom ho odtáhli do domu. Položili ho na kamennou podlahu v kuchyni. Z hrudi a břicha mu prýštila krev jako z děravého měchu, oči měl obráceny v sloup.

„Zamkni dveře,“ požádal Ged.

„Natrhej obvazy,“ řekla a podala mu staré prostěradlo.

Ged roztrhal plátno na dlouhé kusy a potom zraněného podepřel, aby Tenar mohla tomu lumpovi ovázat rány od vidlí na hrudníku a v břiše, z nichž vytékala horká krev.

„Jak ses sem dostal?“

„Šel jsem za nimi, ale neviděli mne. To stačí, Tenar, víc už udělat nemůžeš.“ Položil tělo na podlahu a usedl ke stolu, těžce dýchal a otíral si obličej hřbetem ruky. „Myslel jsem, že jsem ho zabil,“ řekl po chvíli.

„Možná to nepřezíje.“

Po hrubém plátně obvazů se pomalu rozlévaly tři jasné červené skvrny.

Vstala, zatočila se jí hlava. „Běž ke krbu,“ řekla. „Jsi dozajista na kost zmrzlý.“

Nemohla se rozpomenout, jak ho tam v té tmě vůbec poznala. Asi podle hlasu. Měl na sobě beztvarý pastýřský kabát z ovčí kůže a pletenou čepici staženou do očí. Jeho pohublý obličej byl ošlehaný větrem a vystupovaly z něho všechny jizvy a vrásky, jako by je obtáhl uhlím, ocelově šedé vlasy měl tak dlouhé, že mu vylézaly zpod čepice. Byl cítit kouřem a ovčemi. Chvěl se chladem.

„Běž ke krbu,“ vybídla jej znovu, „a přilož dříví.“

Udělal to. Tenar mezitím naplnila kotlík vodou a zavěsila ho na železné rameno nad plamen. Sukni měla potřísněnu krví, pokusila se ji očistit plátnem namočeným ve studené vodě.

„Jaks to myslel,“ zeptala se, „že o tobě nevěděli?“

„Šel jsem z hor kolem pramenů Kahedy,“ řekl Ged, hlas měl bezbarvý, dýchal těžce, jako by se mu nedostávalo dechu, a stále se chvěl. „Zaslechl jsem za sebou hovor, tak jsem se skryl v lese. Něco v hlasech těch mužů mne varovalo.“

Prikývla, usedla ke krbu a naklonila se ke Gedovi, aby slyšela, co říká, ruce na klíně měla sevřené v pěst. Mokrá sukně se jí lepila ke stehnům.

„Když mne mýjeli, zaslechl jsem, že mluví o statku U dubu a o dítěti. Proto jsem je sledoval.“

„Co říkali?“

Chvilí mlčel. „Že si děcko zase vezmou,“ pronesl pak. „Jeden z nich řekl, že je potrestá. A tebe taky, za to, žeš je ukradla. Říkal -“

„Že mě taky potrestá?“

„Tak. Mluvili o tom, že tě musí potrestat.“

„To není Šikula,“ ukázala bradou na muže na podlaze. „Je to...“

„Tenhle tvrdil, že děcko je jeho.“ Ged se také podíval směrem na podlahu, ale rychle pohlédl zpět do ohně. „Umírá. Měli bychom sehnat pomoc.“

„Neumře,“ řekla Tenar. „Ráno pošlu pro Břečťanku. Ostatní lupiči jsou pořád tam venku... Kolik jich je?“

„Ještě dva.“

„Jestli umře, tak umře. Ven rozhodně nepůjdeme.“ Tenar náhle vystrašeně vstala. „Kdes nechal ty vidle, Gede?“

Ukázal na ně, stály u zdi vedle dveří.

Klesla zpět na sedátko u krbu a roztřásla se od hlavy až k patě jako prve Ged. Napřáhl ruku a dotkl se její paže.

„Všechno je v pořádku,“ uklidňoval ji.

„Co když jsou pořád venku?"

„Utekli."

„Mohou se vrátit."

„Máme vidle."

V hrůze zašeptala: „Ve stodole jsou kosy... a někde tam bude i sekera."

Zavrtěl hlavou. „Viděl jsem je, jak utíkají."

„Co se vlastně stalo?"

„Napadl mne, tak jsem se bránil."

„Myslím před tím, ještě na cestě."

„Byla jim zima a začalo pršet, tak se rozhodli jít sem. Napřed mluvil o dítěti a o tobě jen tenhle... Že ti dá za vyučenou... Mám žízeň, Tenar," řekl Ged.

„Voda ještě nevěre. Pokračuj, prosím."

Nadechl se a snažil se plynule vyprávět. „Ti další dva ho zprvu moc neposlouchali. Asi to všechno slyšeli už mnohokrát. Spěchali do Valmouthu, jako by před někým utíkali. Ale byla čím dál větší zima a tenhle pořád mluvil o statku U dubu, až ten s koženým kloboukem nakonec řekl, že bude lepší strávit tady noc pod střešou s..." „S vdovou, že?"

Ged si opřel bradu do dlaní a hleděl do ohně. Tenar čekala, až znovu promluví.

„Pak jsem je na chvíli ztratil. Cesta odbočila do údolí a vedla loukami, nemohl jsem už kráčet přímo za nimi ve skrytu lesa, ale musel jsem si to namířit hodně daleko přes pole, aby mě neviděli. Zdejší okolí neznám, a tak jsem se bál, že zabloudím, zajdu-li příliš daleko. Rychle se stmívalo. Už jsem si myslel, že jsem statek minul, proto jsem se vrátil na cestu a málem jsem do nich vrazil. Kolem statku šel nějaký stařec, a tak se rozhodli počkat, až bude tma a nikdo už nebude venku. Schovali se ve stodole a já zalezl do vedlejší kůlny; slyšel jsem je přes zeď."

„Musíš být pořádně zmrzlý," řekla Tenar.

„Je pořádná zima." Ged natáhl ruce k ohni, jako kdyby ho ta vzpomínka znovu zamrazila. „V kůlně jsem našel vidle. Pak vyšli ven a obcházel statek. Měl jsem běžet k předním dveřím a varovat tě, ale nenapadlo mě to. Chtěl jsem je překvapit. Byli v přesile, takže to byla má jediná šance. Nenapadlo mne, že dům není zamčený, až do chvíle, než jsem je slyšel lézt do komory. Jeden z nich měl ocílku a křesadlo a zapálil trochu troudu, aby viděli na zámek. Slyšel jsem tě zavírat okenice a pochopil jsem, že se uslyšela. Utíkali dopředu a domlouvali se, že rozbijí okno do kuchyně. Ten s čepicí hledal kámen, kterým by sklo rozbil. Vykřikl jsem a jeden z nich - zrovna tady ten - se vyřítl přímo na mne." Zraněný muž na podlaze zachrčel, jako by slyšel, že se mluví o něm, a chtěl něco dodat.

Ged vstal a sklonil se k němu. „Myslím, že umírá."

„Ne, neumírá," řekla Tenar.

Stále se chvěla. Privítala, že voda v kotlíku začala vřít, a když zalila čaj v konvici, přiložila na ni dlaně, aby si je zahřála.

Nalila čaj do tří hrnků a do jednoho dolila trochu studené vody.

„Neopar se, je horký," řekla Gedovi. „Zkusím dát tomu chlapovi napít."

Poklekla na podlahu vedle muže, jednou rukou mu podepřela hlavu a nalila mu pár kapek zředěného čaje mezi rty. Muž namáhavě polkl.

„Neumře," pravila rozhodně. „Posuneme ho blíž k ohni, ta podlaha je jako led."

Tenar vstala, přinesla z almary obnošený plstěný plášť a rozprostřela jej na zem. Ged jí pomohl nehybné tělo přesunout a zabalit do pláště. Rudé skvrny na obvazech se již nezměňovaly.

Tenar se náhle vztyčila a řekla: „Thero?"

Ged se rozhlédl, ale dívku neviděl.

Tenar vyběhla z kuchyně. V dětské světničce byla tma a ticho. Přistoupila k posteli a položila ruku Theře na rameno.

„Thero?"

Dívka pokojně dýchala a neprobudila se. Tenar cítila, jak z Thery v té chladné místnosti doslova sálá teplo.

Než odešla, nahmatala na truhlici pohrabáč, který tam odložila, když zavírala okenice. Odnesla ho do kuchyně a pověsila ho na háček vedle krbu. Pak zůstala stát a dívala se do ohně.

„Nevěděla jsem, co mám udělat," postěžovala si. „Měla jsem běžet pro pomoc k Potůčkovi a Zázvorce? Jenže by zatím mohli Theře něco udělat."

Ged odpověděl: „Dostali by se do domu, zatímco bys byla venku. Kdybys tady Theru nechala, unesli by ji. Udělalas to nejlepší, co se dalo. Pořádně jsi je vyděsila, když jsi vyběhla s tím hrozným nožem. V tu chvíli jsem zasáhl i já, a tak se polekali a utekli..."

Tenar se štitivě dotkla špičkou boty pláště, do něhož byl lupič zabalen, jako by to byl mrtvý had. „To tys udělal to nejlepší, co se dalo."

„Neudělal jsem nic jiného, než že jsem ty vidle před sebou držel. Myslím, že ani neviděl, co mám v ruce, naběhl přímo na ně..." Vypil čaj a znovu si nalil z konvice stojící před krbem. „Sedni si ke mně," požádal ji.

Tenar obešla nehybné tělo a usedla vedle Geda.

„Když jsem byl malý," řekl po chvíli, „přepadli naši vesníci Kargové. Měli dlouhé opeřené oštěpy -"

„To byli určitě bojovníci Božích bratří," poznamenala Tenar.

„Abych je zmátl, zahalil jsem naši vesnici mlhou. Ale přesto šli dál - viděl jsem, jak se jeden nabodl na vidle. Prošli jím skrz naskrz."

„Zřejmě jsi narazil na žebra," řekla Tenar.

Ged přikývl.

„To byla jediná chyba, kterou jsi udělal." Tenar cvakaly zuby, rychle se napila čaje. „Gede, co když se vrátí?"
„Nevrátí se."
„Mohli by zapálit dům."
„Je kamenný."
„Nebo stodolu..."
„Nevrátí se," opakoval tvrdošíjně.
Horké hrnky s čajem jim ohřívaly prsty.
„Thera to naštěsí prospala."
„To je dobře."
„Ale ráno... Ráno ho tady uvidí."
Podívali se jeden na druhého.
„Kdybich ho zabil! Proč nezemřel!" vykřikl Ged. „Stačil bych ho do rána pohřbit -"
„Udělej to."
Zavrtěl hlavou.
„Proč to nechceš udělat?" žadonila Tenar.
„Jak bude trochu světlo, odvezu ho na vozíku. Starý mi může pomoci."
„Potůček už je slabý, pomůžu ti sama."
„Je ve vesnici nějaký léčitel?"
„Čarodějka Břečťanka."
Tenar se náhle cítila smrtelně unavená. Stěží udržela hrnek v ruce.
„Je tam ještě čaj," řekla ospalým hlasem.
Plameny v krbu tančily a svíjely se, propalovaly se jí do očí. Začouzené kameny vypadaly jako černá obloha. Žluté, oranžové a rudé jazyky... Zářící hvězda na temném nebi... Plamenné jazyky... Byly jako slova, která neuměla vyslovit.
„Tenar," zašeptal Ged.
„Říkáme té hvězdě Tehanu," řekla Tenar jakoby z dálky.
„Tenar, má milá. Pojď. Pojď se mnou."
Pojednou již nebyli u ohně. Stáli v temné síni. V temné chodbě. Už tam kdysi byli, vedli jeden druhého, následovali jeden druhého, tam v té tmě v podzemí.
„Pojďme tudy," řekla.

12

Zima

Probouzela se, ale ani trochu se jí nechtělo. Skulinami v okenicích pronikalo mdlé světlo. Nemohla si vzpomenout, proč jsou zavřené. Rychle vstala a šla do kuchyně. Místo u krbu bylo prázdné a podlaha čistá. Nikde nezůstala ani stopa. Pouze na stole stála prázdná čajová konvice a tři hrnky.
S východem slunce vstala i Thera a obě se nasnídaly. Když umyly nádobí, objevila dívka v komoře zakrvácené cáry prostěradla. „Co se tu dělo?"
„Řízla jsem se," řekla Tenar a ta lež, sotva ji vyslovila, ji vyděsila. Mohla jsem jí aspoň nalhat, že mám měsíčky, pomyslela si, je už přece dost velká.
Thera zůstala nehybně stát, nosní dírký se jí rozšířily jako zvířátku, které zvěřilo stopu. Potom se beze slova otočila a odešla do stodoly nakrmit slepice.
Tenar se cítila slabá a všechny klouby ji bolely. Venku byla náramná zima. Chtěla Theře říct, aby zůstala doma v teple, ale dívka už byla pryč.
„Zůstaň aspoň se Zázvorkou!" volala za ní.
Tenar věděla, že Thera její lež prohlédla a zeje úmyslně neposlechne. Unaveně si povzddechla a usedla ke krbu s rukama v klíně.
Vtom se ozvalo zaklepání na dveře a dovnitř vstoupil Potůček s Gede. Tenar si uvědomila, že se před starcem nesmí splést a musí Gedovi říkat Jestřábe.
„Pojďte dál," řekla Tenar, „uvařím čaj. Co je nového?"
Potůček se cítil převelice důležitě, a když jednou spustil, nebyl k zastavení. „Snažili se utéct dolů do Valmouthu, ale biřící z Kahedanu je našli u Třešňáka!"
Tenar pojala hrůza. „Pokusili se utéct?"
„Ti další dva," řekl Ged.
„To bylo tak," horlil Potůček a začal mávat pěstí. „Nahore ve zbořeništi na Kulatém vrchu objevili ovčáci zmrzačené ženské tělo a deset či dvanáct chlapů se vydalo po stopách. Minulou noc prohledávali všechny vesnice od Lissu dolů a dnes ráno, dříve než se rozednilo, našli ty dva napolo zmrzlé v Třešňákově kůlně."
„A ten třetí... je mrtvý?" zeptala se Tenar vystrašeně.
Ged si svlékl těžký kabát a posadil se na židli vyplétanou rákosou. „Žije," řekl tiše, zul si boty a začal si stahovat kožené kamaše. „Je u Břečťanky. Ještě v noci jsem ho tam zavezl na trakaři."
Potůček hrdě pravil: „Ti hrdlořezové zabili nahore v kopcích nějakou ženštinu."
Tenar mlčky vyhledala očima Geda. Téměř neznatelně přikývl.
Potůček však chtěl mít hlavní slovo. „Mluvil jsem s chlapý, kteří mi řekli, že se ti darebáci potloukali kolem

Kahedananu. Tu ženštinu posílali do vesnice žebrot. Vždycky byla samá modřina a lidem tvrdila, že když nic nedostane, zbijí ji ještě víc. Nakonec ji asi utloukli k smrti. A včera večer se vydali dolů - proč jsi vlastně nevolala o pomoc, Goho? Jestřáb mi řekl, že je zahnal, když se snažili dostat do tvého domu. Určitě bychom tě se Zázvorkou slyšeli. Už to ví?" Tenar zavrtěla hlavou.

„Tak to za ní musím hned běžet!" Stařec zrůžověl potěšením, že bude s tou zprávou u své ženy první, ale ve dveřích se ještě otočil a zasmál se: „Nikdy bych si nepomyslel, že se umíš s vidlemi tak ohánět, Jestřábe!"

Ged odnesl své zablácené boty ke dveřím a vrátil se k ohni. „Za chvíli se ti tady dveře netrhnou, uvidíš, že ti všichni přijdou povypřávnět, co se vlastně stalo. Ty dva, co před námi utekli, zavřeli do sklepa, hlídají je dva biřící a patnáct nebo dvacet mužů. A nejmíň třicet kluků by je rádo aspoň uvidělo..." Zív a protáhl se.

Tenar mu přisunula krbové sedátko. „Musíš být unavený," řekla tiše.

„Trochu jsem se tu včera prospal." Zkoumavě se na ni podíval. „Už jsem nedokázal zůstat vzhůru."

„Ta utýraná byla... Theřina matka," zašeptala.

Ged přikývl. Předklonil se, opřel se lokty o kolena a hleděl do ohně. Přesně tak sedával Pazourek, pomyslela si Tenar. Měli něco společného, přestože si nebyli vůbec podobní. Jeden byl jako kámen, druhý jako pták v povětří. Až ji z toho zbolelo u srdce žalostnou vzpomínkou.

„Náš muž leží svázaný u čarodějky," řekl, „ale asi to nebylo nutné, ještě dlouho se nepostaví na nohy. Na rány mu přiložila pavučiny a pojistila je kouzly proti krvácení. Břečťanka říkala, že mu zachrání život, aby ho pověsili."

„Myslíš, že ho pověsí?"

„To rozhodne Králův soudní dvůr, který už začal v Gontu zasedat. Popraví ho, nebo dostane galeje."

Zamračila se.

„Ty ho prostě nenecháš jen tak být, že?" řekl opatrně.

„Ne."

Ged ji nepřestával pozorovat. „Neboj se, všichni budou potrestáni," pravil.

„Totéž říkal Šikula, že obě budeme... potrestány -" Slova jen ztěžka opouštěla její rty. „Nechci, aby je jenom potrestali. Kdybys ho tak byl zabil!"

„Snažil jsem se," řekl Ged.

Po dlouhé chvíli se hystericky zasmála. „To tedy ano!"

„Představ si, jak by to bylo jednoduché, kdybych byl čaroděj," řekl s pohledem upřeným do žhnoucích uhlíků. „Ještě tam na cestě bych je svázel kouzlem, aniž by něco zpozorovali, a maširovali by rovnou dolů do Valmouthu jako stádo ovcí. A pokud by se dostali až sem, představ si ten ohňostroj, jaký bych mohl rozpoutat! Nikdy by se nedozvěděli, kdo na ně udeřil..."

„To stejně nevědí," řekla Tenar.

Podíval se na ni se zábleskem triumfu v očích. „Ne, to nevědí."

„Ani já bych si nikdy nepomyslela, že se umíš s vidlemi tak ohánět," zašeptala.

Ged mohutně zažíval.

„Proč si neleheš vedle a trochu se nevyspíš?" Uslyšela zvenčí hlasy a vyhlédla z okna. „Pokud nechceš bavit společnost. Jdou sem Skřivana a kovářka Kopretina s dětmi."

„Jdu spát," řekl a vyklouzl ze dveří.

Po celý den přicházeli na statek U dubu lidé z vesnice, aby vyprávěli, co se dozvěděli, nebo aby si poslechli Tenařino vyličení nočních událostí. Zjistila, že jejich společnost ji nejen povzbuzuje, ale především že odvádí její pozornost od hrůz minulé noci. Konečně si uvědomila, že to, co se stalo, je minulost, že už se to nebude opakovat.

To se musí naučit Thera, pomyslela si, ne pouze s jedinou nocí, ale s celým životem.

Postupně všichni vesničané odešli a v kuchyni zůstala jen Skřivana.

„Když si vzpomenu, jak jsem byla hloupá, mám na sebe zlost," přiznala se jí Tenar.

„Přece jsem ti říkala, že máš dům zamýkat."

„Mělaš pravdu, ale..."

„Já vím," šeptla Skřivana.

„Chtěla jsem říct, že když byli tady, měla jsem vyběhnout a přivést Zázvorku s Potůčkem, nebo vzít Theru s sebou.

Nebo jsem měla zaběhnout do kůlny a sama popadnout vidle. Nebo sekeru, má ostří jako břitva. Nechápu, proč jsem to neudělala? Proč jsem se zamkla uvnitř - když to nemělo vůbec žádný smysl? Kdyby nepřišel Jestřáb, byla bych tady s Therou jako v pasti. A nakonec jsem vyběhla ven s tím řeznickým nožem a ječela jako blázen. To by je přece vůbec nezastrašilo."

„Já nevím. Bylo to sice hodně bláznivé, ale cos mohla udělat lepšího než zamknout dveře?" řekla Skřivana a po chvíli dodala: „Nežijeme snad od narození až do smrti v domech a nezamýkáme v nich své životy?"

Zádumčivě se rozhlédly po kamenných zdech domu nebožtíka sedláka Pazourka.

„Ta žena, kterou zavraždili..." Skřivana pátravě pohlédla na Tenar. „To byla..."

Tenar přikývla.

„Slyšela jsem, že byla těhotná. Ve čtvrtém nebo pátém měsíci."

Obě na chvíli ztichly.

„Chytila se do pasti," řekla Tenar, „a už z ní nemohla ven."

Skřivana si narovnala záda, opřela se o opěradlo židle a ruce složila do klína. Její pěkná tvář ztvrdla. „Z čeho máme pořád takový strach? Proč jim dovolíme, aby nás přesvědčovali, že jsme ustrašené? Čeho se vlastně oni bojí?"

Obracela v rukou sem a tam punčochu, kterou si přinesla na zalátání, a dlouho, předlouho mlčela a vzdychala, než

konečně řekla: „Proč se nás bojí?"

Tenar mlčky předla na svém starém kolovrátku, který v Záhoří tolik postrádala.

Přiběhla Thera a Skřivana zvolala: „Tady je ten můj cukroušek! Pojd' mě obejmout, má sladká holčičko!"

Thera ji chvatně objala a hned se vyptávala svým zastřeným hláskem: „Koho to chytili?"

Tenar pomalu zvedla hlavu od práce. „Jeden z nich byl Šíkula. Ten druhý se jmenuje Chlupáč a tomu zraněnému říkají Rošťák." Nespustila z Thery oči. Všimla si, že zrudla jako oheň. „Žena, kterou zabili, se tuším jmenovala Srna."

„Srna," zašeptala dívka. „Opravdu ji zabili?"

Tenar přikývla.

„Pulec říká, že přišli až sem!"

Tenar opět přikývla.

Thera se rozhlédla po místnosti úplně stejně jako prve obě ženy, ale očima nevnímala žádné stěny.

„Zabijí je?"

„Nejspíš je pověsí."

„Umřou?"

„Ano."

Thera nepřítomně přikývla. Najednou odběhla ven a připojila se ke Skřivaniným dětem, které se honily kolem stodoly a hrály si na birice a na lupiče.

Ženy u krbu mlčky pracovaly.

Pak se Skřivana zeptala: „Kde je ten pastýř, který je sem sledoval? Říkalas, že se jmenuje Jestřáb?"

Tenar kývla hlavou ke dveřím do ložnice. „Spí vedle."

„Aha," řekla Skřivana.

„Víš, poznala jsem ho už dřív."

„Nejspíš nahoře v Re Albi, že?"

Tenar přikývla a zatočila kolovrátkem.

„To měl tedy pořádnou odvalu, když ty tři pronásledoval a pak se jim postavil jen s vidlemi. Není už nejmladší, že?"

„Ne, není." Po chvíli pokračovala: „Byl dlouho nemocný a potřeboval práci, proto jsem mu řekla, ať zajde za Potůčkem, ale ten si myslí, že zastane všechno sám, tak ho poslal za Svěrákem. A včera se Jestřáb úplnou náhodou zrovna vracel z hor."

„Necháš si ho tady?"

„Jestli bude chtít," řekla Tenar.

Z Kahedananu dorazili na statek U dubu radní, kteří chtěli slyšet Tenařinu verzi přepadení a odnesli si vidle, aby je mohli porovnat se zraněními na Rošťákově těle. Tenar si oddechla, když konečně nastal večer. Zavolala Theru do domu a zavřela dveře. Zvedla ruku k závoře, ale nechala ji zas klesnout a vši silou se přiměla, aby dveře nezajistila.

„Co dělá Krahujec v ložnici?" podivila se Thera.

„Odpočívá. Zapomněla jsem ti to říct, omlouvám se."

„Vždyť já ho znám," řekla Thera a začala se mýt ve škopíku u krbu.

Ged vstoupil do kuchyně ještě celý rozespálý, ale dívka k němu hned přiskočila a rozpráhla náruč.

„Thero!" zvolal Ged a zvedl ji do výšky.

Radostně mu oznamovala: „Znám už začátek Stvoření!"

„A zazpíváš mi?" zeptal se a podíval se na Tenar, která mu pokynula, ať se posadí ke krbu.

„Umím to jenom říkat."

Ged přikývl a zatvářil se přísně. Dívka spustila:

„Stvoření vzniklé z nestvořeného,
konec vzešlý z počátku,
kdo o tom něco ví?
Známe jen bránu mezi nimi,
jíž procházíme při odchodu.
Ze všech bytostí jediný se vrací
jen nejstarší Segoy, strážce brány..."

Therin zastřený hlas zněl jako šustění suchého listí či sykot planoucího ohně. Skončila první sloku:

„Pak se z pěny vynořila jasná Éa."

Ged dívku pochválil: „Skvělé!"

„Naučila se to včera večer," pravila Tenar. „Zdá se mi to jako před rokem."

„Naučím se mnohem víc!" řekla Thera.

„Jistěže naučíš," řekl Ged.

„Teď prosím tě očisti tuhle zeleninu," řekla Tenar a dívka poslechla.

„A co mám dělat já?" zeptal se Ged.

Tenar se zarazila a chvíli o tom uvažovala, než na něj pohlédla. „Potřebuji naplnit kotlík a ohřát vodu."

Ged tedy vzal vědro a šel ke studni. Pak si uvařili večeři, svorně pojedli a umyli nádobí.

„Zopakuj mi ještě jednou všechno, co si ze Stvoření pamatuješ," požádal Ged Theru, když opět seděli u krbu, „a já tě budu učit dál."

Předřikal druhou sloku, pak ji jednou zopakovali společně a jednou to zkusila Thera sama, než ji Tenar poslala do postele.

Thera protestovala. „Ještě jsi neřekla Krahujcovi o králi."

„Řekni mu to sama," pravila Tenar, kterou pobavilo, jak se Thera snaží zůstat ještě aspoň chvíli s dospělými.

Thera pohlédla na Geda, její zjizvená tvářička celá hořela. „Král připlul na lodi. Měl takovýhle meč. Dostala jsem kostěného delfína! Loď se strašně houpala a mně nebylo dobře, protože na mne sáhl Šíkula. Ale král mě na tom místě pohladil a zlé znamení zmizelo!" Ukázala mu svoji hubenou ručku.

Tenar vytřeštila oči. Na to znamení úplně zapomněla.

„Jednoho dne poletím za ním," řekla Thera Gedovi a zeptala se: „Znáš ho?"

„Ano, znám," přikývl. „Byli jsme spolu na dlouhé pouti."

„Kam jste šli?"

„Do země, kde nevychází slunce a nezapadají hvězdy. Tam a zase zpět."

„A letěl jsi?"

Zavrtěl hlavou. „Umím jenom chodit."

Dívka se zamyslela, chvíli to zvažovala a pak spokojeně řekla: „Dobrou noc, Gede."

Tenar šla s ní do její světničky, ale Thera tentokrát nechtěla, aby jí před spaním zazpívala.

„Budu si potmě opakovat Stvoření." A pochlubila se: „Obě sloky."

Tenar se vrátila do kuchyně a usedla naproti Gedovi. „Jak se rychle mění!" postěžovala si. „Nestačím na ni. Jsem na to už stará, abych sama vychovávala dítě. Poslechně mě, jenom když chce."

„To je taky jediný správný důvod pro poslušnost," poznamenal Ged.

„Když se rozhodne, že poslouchat nebude, nic nenadělám. Je tak divoká... Někdy nevím, jestli je to moje Thera, nebo někdo úplně cizí."

Chtěla jsem, aby si ji Břečťanka vzala do učení, jak mi poradil Buk, ale čarodějka že ne. Že prý se jí bojí! Ale ty se jí přece nebojíš, Gede. Ani ona tebe ne. Ty s Lebannenem jste jediní dva muži, kterým dovolí, aby se jí dotkli. A já dopustila, aby na ni Šíkula sáhl - ne, nemohu o tom mluvit. Jsem strašně unavená a ničemu nerozumím..."

Ged přiložil do ohně a společně pak pozorovali hru plamenů.

„Byla bych ráda, Gede, kdybys tu mohl zůstat," řekla Tenar. „Budeš-li chtít."

Ged mlčel.

„Možná se chystáš na Havnor -"

„Ne. Nemám kam jít. Hledám práci."

„Tady je práce dost. Potůček si to nepřizná, ale stárne a už teď stěží zvládne sad. Co jsem se vrátila domů, je tu tolik práce, že potřebuji pomocníka. Nejraději bych Potůčkovi pořádně vytmavila, že tě poslal do hor, ale k čemu by to bylo. Stejně by si myslel svoje."

„Bylo to přesně to, co jsem potřeboval," řekl Ged. „Pásl jsem kozy až nahoře na stráních nad Lissu. Svěrákův pastýř onemocněl, a tak mě tam hned poslali. Říká se, že vysoko v horách kozám houstne srst. Ke konci jsem tam byl dočista sám. Svěrák mi poslal tenhle kabát a zásoby a vzkázal, abych tam zůstal se stádem tak dlouho, jak to bude možné. Moc se mi tam líbilo."

„V té samotě?" zeptala se Tenar.

Ged s úsměvem přikývl.

„Ty jsi byl vždycky samotář."

„Ano, to jsem byl."

Mlčela.

Ged ji chvíli pozoroval.

„Rád bych tady pracoval," řekl pak.

„Tak tedy ujednáno," zaradovala se a po chvíli dodala: „Aspoň přes zimu."

Padla noc a mráz zesílil. Svět se ponořil do ticha, v domě šepotal jen oheň v krbu.

Tenar zvedla hlavu a pohlédla mu do očí. „Tak nevím, Gede," řekla, „mám spát v dětské posteli...? Nebo s tebou?"

Nadechl se a tiše pravil: „Se mnou, chceš-li."

„Chci."

Ticho je znovu sevřelo. Viděla, jaké úsilí ho stojí, aby je prolomil.

„Musíš se mnou mít trpělivost," řekl.

„Byla jsem trpělivá dvacet pět let." Náhle se rozesmála. „Ale co na tom záleží, můj milý. Lépe pozdě než nikdy! Jsem už stará..., ale nic není nadarmo. Tos mě naučil ty."

Vstali, Tenar mu podala ruce a Ged je vzal do svých. Náhle se prudce objali a těsně se k sobě přitiskli. Objímali se tak vroucně, že nevnímali nic jiného, jen jeden druhého.

Ged přiložil na oheň a rozprostřel na zem svůj tlustý pastýřský kabát. Přikryli se Tenařiným pláštěm. Té noci se milovali před krbem a Tenar naučila Geda tajemství, která mu nemohl vštípit sebemoudřejší mág.

Probudili se za rozbřesku. Listí dubu za oknem bylo stříbřitě ojiněné.

Tenar se slastně protáhla a vychutnávala teplo Gedova těla vedle sebe. Po chvíli zašeptala: „Teď jsi opravdový muž."

Přemohl jsi muže - a teď i ženu."

„Mlč," zašeptal a položil si hlavu na její rameno. „Už nic neříkej."

„Musím, můj ubohý Gede. Neznám slitování, pouze spravedlnost. Slitování mne nikdo nikdy neučil. Láska je jediná

ctnost, kterou mám. No tak, Gede, neboj se mě. Vždyť jsi byl mužem, už když jsem tě poprvé uviděla! Muže přece nedělají zbraně nebo magie, ale musí se takový už narodit."

Ged neodpovídal.

„Řekni mi něco."

Ospale zabručel.

„Jak jsi vlastně mohl slyšet, co si Rošťák, Šíkula a ten třetí říkali? Jak se stalo, žeš byl v pravý čas na pravém místě?"

Ged se vzepřel na loket a pohlédl jí do tváře. Vypadal tak upřímně a zranitelně, že ho musela něžně políbit. Vzal ji do náručí a už nemluvili.

Tenar musela říct Potůčkovi a ostatním nájemcům na statku U dubu, že starého hospodáře nahradí nový. Bezodkladně tak učinila a všichni to přijali klidně, neboť to pro ně neznamenal žádnou změnu. Právoplatným dědicem byl stejně Pazourkův syn Jiskra a vdova jen spravovala jeho majetek. Kdyby zemřela, staral by se o statek Potůček. A kdyby Jiskra o pozůstalost nestál, připadla by Pazourkovu vzdálenému bratranci v Kahedananu. Obě rodiny nájemců měly svůj podíl na práci a výnosech ze statku, a jak bylo na Gontu zvykem, nemohly být vystěhovány, ani kdyby se vdova znovu provdala. Tenar se však obávala, že by se jim další sňatek nelíbil, protože všichni znali Pazourka déle než ji. Jestřáb se však stal hrdinou a schvalovali, že si vzala do domu muže, aby ji chránil. A jestli mezi nimi bylo něco víc, to už byla jejich věc.

Ve vesnici se na změny, k nimž na statku U dubu došlo, dívali stejně. Trochu se sice šeptalo a trochu pomlouvalo, ale ne víc než jindy.

Skřivana přijala věci jednoduše takové, jaké byly. Na Jestřába pohlížela laskavě, ale byla především zvědavá, co je vlastně za?. Viděla, že není obyčejným pastýřem, byť se nad venkovany nepovyšoval, ale byla v něm jakási důstojnost, velikost a moudrost.

Když Skřivana mluvila s Břečťankou, řekla: „To není muž, který by strávil život mezi kozami. Ví toho o širém světě víc než my všichni dohromady."

„Řekla bych, že je to kouzelník, kterého nějaký jiný čaroděj proklel, nebo který nějak ztratil svou moc," pravila čarodějka. „To se stává."

Nikoho nenapadlo, že by ten šedovlasý muž ze statku U dubu mohl být hledaným arcimágem. Již sama skutečnost, že kdysi zřejmě byl kouzelníkem, byla dostatečně znepokojivá, a proto se k němu Skřivana nedokázala chovat jako k ostatním vesničanům, ani když ho uviděla, jak v koruně staré hrušně prořezává suché větve. To jeho jméno se k němu hodí, řekla si a zamávala mu.

Tenar se po několika dnech znovu dotkla záhady, která ji tolik zajímala. „Pověz mi přece, jak jsi mohl slyšet, o čem ti tři lumpové mluvili?"

„Vždyť jsem ti to už vyprávěl. Šel jsem přece vedle nich lesem."

„Proč ses skrýval?"

„Byl jsem sám a věděl jsem, že se po okolí potloukají všelijaké bandy."

„A to rovnou začali mluvit o Theře?"

„Myslím, že jsem zaslechl slova - statek U dubu."

„To se mi zdá příliš jednoduché."

Ale poznal na ní, že mu věří.

„To je přesně to, co se stává čarodějům," řekla.

„A jiným lidem také."

„Možná."

„Má milá, snad se ze mě nesnažíš udělat zase čaroděje?"

„Ale ne, vůbec ne. Copak by to bylo rozumné? Kdybys byl čaroděj, nebyl bys tady."

Leželi spolu ve velké dubové posteli pod ovčími houněmi a zahřívali jeden druhého, neboť už napadl sníh a té noci pořádně mrzlo.

„Chtěla bych však něco vědět. Existuje ještě něco jiného než to, co nazýváš silou, co jí předchází? Něco, co se projevuje i jinak, a ta síla je jen jedním z možných projevů? Ogion o tobě jednou řekl, žeš byl rozeným mágem dřív, než ses na čaroděje vůbec začal učit. Představuji si, že aby člověk tu sílu mohl získat, musí pro ni mít v sobě nejprve prostor. Něco prázdného, co naplní - rozumíš mi? A čím větší ta prázdnota je, tím víc síly se do ní vejde. Ale kdyby takový člověk tu sílu nikdy nezískal, nebo ji ztratil, pořád v něm to něco bude."

„Ta prázdnota," řekl Ged.

„Prázdnota je jenom jiný výraz, a možná ne ten správný."

„Tak schopnost?" řekl a zavrtěl hlavou. „Něco, co může být, co se může stát..."

„Myslím, že to byl ten důvod, proč jsi byl tam na té cestě. Protože se ti takové věci jednoduše stávají, aniž bys chtěla. Ne proto, že máš sílu, prostě se ti to stává kvůli té tvé... schopnosti."

Ged po chvíli řekl: „Něco podobného jsem se učil jako mladý chlapec na Roke. Pravá magie spočívá v tom, že konáš pouze to, co musíš. Lze však jít i do větší hloubky a člověk se pak stane přímo nástrojem činu..."

„Myslím, že to není přesné. Řekla bych, že je to spíš něco, z čeho povstává pravdivé konání. Cožpak jsi nepřišel a nezachránil mi život?"

Cožpak jsi neprobodl Rošťáka vidlemi? Dělalš přesně to, cos musel..."

Zamyslel a pak se jí zeptal: „Tohle tě učili v Atuánu?"

„Ne." Protáhla se a zahleděla se do tmy. „Arhu učili, že se musí obětovat, chce-li být mocná. Že musí obětovat sebe i všechny ostatní. Byla to taková dohoda - nejprve musíš něco dát, abys mohla něco jiného dostat. A vím, že to je

pravda. Ale má duše nemůže žít v tak omezeném prostoru. Mimo to přece existuje ještě jiná svoboda. Bez půjčky na oplátku, bez všelikých úmluv a vyrovnání."

„...Kdo o tom něco ví? " řekl Ged tiše. „Známe jen bránu..."

Té noci měla Tenar sen, že spatřila bránu ze Stvoření Ěy. Bylo to nízké okénko z hrbolatého skla v západní zdi starého domku nad mořem. Bylo zavřené na petlici. Chtěla je otevřít, ale potřebovala nějaké slovo nebo klíč, něco, co zapomněla a bez čeho se otevřít nedalo. Hledala to a hledala v kamenných místnostech, které se stále zmenšovaly a temněly, až zjistila, že ji Ged drží v náručí a tiskne jí k sobě.

„Už je dobře, má milá, už je dobře..."

„Nemohu ven!" křičela.

Hladil ji po vlasech tak dlouho, až se uklidnila. Potom zašeptal: „Pohled'."

Přestože mrzlo jen praštělo, Tenar nezavřela okenice a ložnici se rozlévala bílá měsíční záře odrážející se od jiskřivé sněhové pokrývky. Vzduch jako by zářil. Zdálo se jim, že jen pouhý závoj je dělí od nekonečných stříbrných hlubin světla.

Na Gontu byla toho roku tuhá a dlouhá zima. Podzimní sklizeň však byla dobrá, a tak bylo dost potravy pro lidi i dobytek. Pokud to šlo, venkované zůstávali v teple a věnovali se domácím pracím.

Thera se naučila celé Stvoření Ěy. Když nastal Slunovrat, znala už všechny zimní koledy i baladu O skutečích Morredových. Tenar ji učila vařit mýdlo, zadělávat těsto na koláč a přist na kolovratu, Ged zase jména bylinek a spoustu dalších moudrostí, které si zapamatoval ze školních let. Ogionovy knihy však zůstaly neotevřeny na krbové římse. Když chtěl Theru začít učit jazyku Stvoření, Tenar mu vypověděla, že jí prozradila jen slovo tolk, ale nic víc, protože se jí to nezdálo správné, i když nevěděla proč.

„Nikdy jsem starořečí opravdu nemluvila a domnívám se, že by ji s ní měl seznámit někdo, kdo tou řečí skutečně hovoří."

„Takový muž není."

„A žena už vůbec ne."

„Chtěl jsem tím říct, že starořečí mluví jen draci."

„A kdo učí draky?"

Ta otázka jej zaskočila a musel si odpověď rozmyslet. Po chvíli řekl: „Vlastně ani nevím, o dracích toho víme tak málo. Učí se jejich děti od rodičů jako my? Nebo jsou jako zvířata, která se už narodí se svými instinkty? Řekl bych však, že drak a jeho řeč jsou totéž, že starořeč je součástí jeho bytosti."

„A žádným jiným jazykem nemluví."

Přikývl. „Myslím, že se ničemu neučí, že taková zkrátka jsou."

Thera přinesla do kuchyně dříví na podpal a složila je do bedny vedle krbu. Byla zachumlaná do jehněčího kožíšku a čepice. Pobíhala mezi kuchyní a dřevníkem, dokud nebyla bedna plná.

„Co si to zpívá?" zaposlouchal se Ged.

„Kdo, Thera?" podivila se Tenar.

„Zpívá si, když je sama."

„Nikdy si nezpívá, nemůže..."

„Zpívá si po svém. „Kdesi v dáli na západě..."

„Ach tak, to je ten příběh," řekla Tenar. „Ogion ti nikdy nevyprávěl o rybářce z Kemay?"

„Pověz mi to."

Tenar se pustila do předení a při práci Gedovi celý příběh odvyprávěla. Potom se zamyslela. „Když mi Mistr Větroklíč řekl, že přišel hledat ženu z Gontu, hned jsem si vzpomněla na ni. Ale stará rybářka už musí být po smrti. A i kdyby ne, jak by se mohla žena, byť byla drakem, stát arcimágem?"

„Skladebník přece netvrdil, že se má stát arcimágem." Ged seděl u okna, aby lépe viděl, a spravoval si roztrženou nohavici. Venku byl krutý mráz, neboť od zimního Slunovratu ještě neuplynul ani celý měsíc.

„Co tedy myslíš, že chtěl říct? Vždyť musí zvolit příštího arci-mága."

„A na žádném se nedohodli."

„Polemiky mágů jsou nekonečné," řekla Tenar suše.

Ged překousl nit a zbytek opět smotal. „Na Roke jsem se naučil hledat smysl slov. Ale myslím, že to nebude zapotřebí. Ta tvá žena z Gontu nemůže být arcimágem, protože se jí nemůže stát žádná žena. Kdyby se jí stala, sama by se tím zničila. Všichni mágové z Roke jsou muži a jejich síla a vědomosti jsou mužské. Muži i magie jsou stejné podstaty. Síla náleží mužům. Kdyby jí měly i ženy, čím by se od mužů lišily?"

„A co královny?" zeptala se Tenar s lišáckým úsměvem. „Nebyly snad obdařeny silou?"

„Královna je jen král v sukních," řekl Ged.

„Pch!" řekla Tenar.

„Myslím tím, že svou sílu dostává od mužů. Používá sílu, která-není její, ale mužská. Není mocná proto, zeje ženou, nýbrž navzdory tomu."

Tenar přikývla, zastavila kolovrátek a protáhla se. „V čem tedy spočívá síla žen?" zeptala se.

„To asi nevíme."

„Kdy je žena mocná, protože je ženou? Předpokládám, že když má děti. Aspoň na chvíli..."

„Možná ve svém domě."

Rozhlédla se po kuchyni. „Ale jeho dveře jsou zavřeny... Ty dveře jsou stále uzamčeny."

„Protože jsi poklad."

„Jsme tedy vzácné? Ale jak dlouho! Jen dokud jsme bezmocné. Vzpomínám si, kdy jsem si to poprvé uvědomila... Kossil se mi opovážila vyhrožovat - mně, Jediné kněžce Hrobek! A já byla bezmocná. Patřily mi všechny pocty, ale moc měla ona. Měla ji od císaře, který se prohlásil Božstvem, tedy od muže. Zlobilo mě to a děsilo... Jednou jsme o tom mluvily se Skřivanou. Ptala se mne, proč se muži bojí žen? "

„Je-li vaše síla jen slabostí druhých, žijete ze strachu," řekl Ged.

„Ano, ale zdá se, že se ženy obávají své vlastní síly, že se bojí samy sebe."

„Naučily se vůbec věřit si?" zeptal se Ged.

Do kuchyně opět vstoupila Thera s náručí dřeva.

Gedovy a Tenařiny oči se setkaly.

„Ne," řekla, „věřit si jsme se nenaučily." Pozorovala dívku, jak skládá dříví do bedny. „Kdyby tak byla síla ve víře... To slovo se mi líbí. Všechny zákony králů i mágů by byly zbytečné, kdyby skutečná síla a svoboda pramenila z víry."

„Tak jako děti věří svým rodičům," řekl.

V kuchyni se rozhostilo ticho.

„Jak to ale na světě chodí," řekl po chvíli Ged, „může i víra zaslepit. Mistři na Roke věří, že jejich síla je čistá a neposkvrněná. A stává se, že si pletou její čistotu s moudrostí. Nedovedou si představit, že by mohli dělat něco špatně."

Vzhlédla k němu. Hovořil o Roke s odstupem a tak svobodně jako dosud nikdy.

„Možná potřebují pár žen, aby jim takovou možnost ukázaly," zasmála se a opět se sklonila k práci. „Pořád ještě nevím, proč nemůže být žena arcimágem, když může být královnou."

Thera se zastavila a naslouchala.

„Jako nemůže být horký sníh a suchá voda," odpověděl Ged gontským pořekadlem. „Králům propůjčují moc jiní muži, ale mág má svou vlastní sílu."

„A je to mužská síla. Vždyť ani nevíme, v čem ženská síla spočívá. No dobře, rozumím ti. Ale proč tedy nemohou najít muže, který by byl arcimágem?"

Ged si prohlížel zašité kalhoty. „Jestli jim Skladebník na jejich otázku neodpověděl, může to být tím, že se ho nezeptali správně. Možná stačilo jen správně se zeptat."

„To je hádanka?" otázala se Thera.

„Ano," řekla Tenař, „ale myji neznáme. Známe jen odpověď, a ta zní: Žena z Gontu."

„Tady jich je spousta," řekla Thera a odešla pro další náruč dříví.

Ged se za ní díval. „Všechno se změnilo," řekl. „Všechno, Tenař..."

Někdy přemýšlím o tom, není-li Lebannenovo kralování pouze počátkem. Branou... Aon je jen strážce brány, kterou se nemá projít."

„Zdá se tak mladý," řekla něžně Tenař.

„Stejně mladý byl i Morred, když se utkal s Černými loděmi. Tak mladý jsem byl i já, když..." Zmlkl a pohlédl oknem ven na zasněžené koruny stromů a zamrzlá pole. „Tak mladá jsi byla i ty, Tenař, tenkrát v tom podzemí v Atuánu... Co znamená mládí - věk? Sám nevím. Někdy si připadám, jako bych žil již tisíc let. A jindy se mi zdá, že život se mihne tak rychle jako letící vlašťovka. Zemřel jsem a znovu jsem se zrodil... V Suché zemi. A podruhé zde, na slunci. A Stvoření nám říká, že jsme se všichni vrátili a navždy se budeme vracet k prameni, který je věčný. Jen ve smrti je život... Myslím jsem na to, když jsem byl v horách s kozami. Dny se zdály nekonečné, a přece večery přicházely jakoby mžiknutím oka, aby opět nastalo ráno... Pochopil jsem moudrost koz, a přemýšlel jsem, k čemu je můj žal? Co jsem za člověka, že se tak trápím? Arcimág Ged? A proč se za něj pastýř Jestřáb stydí? Co jsem udělal, zač bych se měl stydět?"

„Nic," řekla Tenař. „Vůbec nic."

„Ale ano," řekl Ged. „Velikost člověka tkví v jeho studu, je z něj stvořena. Proto Krahujec oplakával Arcimága Geda, zatímco se staral o kozy, jako se o ně staral, když byl ještě malým pasáčkem..."

Tenař se usmála a nesměle prohodila: „Mechovina říkala, že když tě Ogion přivedl do Záhoří, bylo ti asi tak třináct."

„Ano, asi tolik. Ogion mi dal jméno na podzim, příští léto jsem již byl na Roke... Kdo vlastně byl ten chlapec? Byl jako prázdná nádoba... Ale byl svobodný."

„Kdo je Thera, Gede?"

Mlčel tak dlouho, až se zdálo, že už neodpoví, ale nakonec řekl: „Takto stvořena... Jakou má vlastně svobodu?"

„Naše svoboda je tedy taková, jací jsme?"

„Myslím, že ano."

„Tys byl i se svou silou tak svobodný, jak jen muž může být. Ale za jakou cenu? A já... Mne tvořili a hnětli jako jíl podle vůle žen sloužících Temným silám či mužům, kteří si tu službu a všechno ostatní vymysleli. Pak jsem s tebou a poté s Ogionem utekla na svobodu, ale jen na chvíli. Dostala jsem možnost volby, a já si vybrala. Zvolila jsem si, aby mě znovu hnětli jako jíl, ale tentokrát muž a naše děti. Vytvořila jsem nádobu a dobře znám její tvar. Avšak neznám ten jíl, z něhož je stvořena. Jako bych dobře znala tanec, aniž bych věděla, kdo jej tančí."

„Avšak Thera..." řekl Ged po dlouhém tichu. „Bude-li kdy tančit..."

„Budou se jí bát," zašeptala Tenař.

Pak se Thera zase vrátila do kuchyně a rozhovor se stočil na zadělávání na chléb. Dlouho tiše rozprávěli o obyčejných věcech, vzpomínali na staré časy a postupně jeden druhého lépe poznávali. Pak se opět sklonili k práci a jejich myšlenky se rozlétly do snů o budoucnosti. A mlčenlivá dívka tam byla s nimi.

Zima konečně minula, nastal čas jehňat a na statku zas bylo plno práce. Dny se prodlužovaly, nebe jasnělo. Potom přiletěly vlašťovky z ostrovů v Jižních dálavách, kde ze souhvězdí Konce září jen hvězda Gobardon, a vesele švitořily o jaru a o tom, že všechno znovu začíná.

Mistr

Sotva začalo jaro, zaplnilo se moře loděmi křižujícími mezi ostrovy jako vlaštovky. Z Valmouthu se do vesnic v údolí rozletěla zpráva, že královské lodi honí piráty a zabavují jejich majetek. Boháč Heno vyslal tři ze svých nejlepších a nejrychlejších lodí pod velením starého mořského vlka a čaroděje Vruba, kterého se obávali všichni kupci od Soléy až po Andrády. Vrubovy lodi měly u Oraněy přepadnout královské loďstvo a zničit je. Avšak plachetnice, která nakonec připlula do Valmouthu, patřila králi a na palubě vezla Vruba v řetězech. Posádka měla rozkaz zatknout Hena a dopravit ho do Gontu, kde měli být oba souzeni za pirátství a vraždy. Heno se sice zabarikádoval ve svém kamenném hradu v horách, ale protože už bylo teplé jaro a v krbech se netopilo, stateční královi vojáci vnikli dovnitř komínem a vůdce pirátů zajali. Ulicemi Valmouthu ho pak potupně vedli v řetězech, aby ho předali spravedlnosti.

Ged těmto novinkám naslouchal s radostí. „Všechno, co král dělá, dělá dobře," řekl pyšně.

Šíkula a Chlupáč byli rovněž eskortováni do Gontu, a když se Rošťák dostatečně zotavil, odvezli ho za nimi člunem. Všichni tři byli odsouzeni na doživotní galeje a lidé v Prostředním údolí si konečně oddechli.

A připlouvaly další a další lodě s královými muži, kteří se však mezi obyvatelstvem již netěšili takové oblibě, neboť mezi nimi byli královští výběrčí daní, ale také úředníci, kteří dohlíželi na práci radních a soudců a trpělivě naslouchali stížnostem prostých lidí. Na Gont se přijeli podívat také vznešení návštěvníci z královského města Havnoru a četní kouzelníci, kteří bezcílne bloumali z místa na místo, nic neuměli a věděli ještě méně.

„Myslím, že všichni hledají nového arcimága," řekla Tenar. „Třeba byla za jeho nalezení vypsána odměna."

„Nebo pátrají, zda nejsou zneužívána magická umění," poznamenal Ged. „Čarodějnictví už není, co bývalo."

Tenar chtěla říct, že by se měli podívat do zámku v Re Albi, ale jazyk jí o ta slova klopýtl. Řekla jsem o tom vůbec Gedovi? pomyslela si. Co jsem mu to vlastně chtěla... Už si nevzpomněla a začala mluvit o tom, že by se měla opravit brána na spodních pastvinách, aby se stáda nerozutekla.

Tenariny myšlenky byly plně zaujaty prací na statku, a zejí bylo požehnaně, a na nic jiného nedokázala myslet. Však jí také Ogion už kdysi vytýkal, že se nedokáže plně soustředit na jednu jedinou věc. Ged nebyl sedlák, ale rychle se učil a brzy zastal hodně práce, navíc se s Tenar dělil o domácí povinnosti, což Pazourek nikdy nedělal. A tak bylo přes den na povídání málo času a po večeri už bývali tak unavení, že hned vklouzli do postele a spali, protože za úsvitu je čekala další práce. A dny běžely jeden za druhým, každý jiný a přece všechny stejné, a točily se pořád dokola jako mlýnské kolo.

Jednoho dne však vešel do dvora štíhlý mladík a pozdravil: „Dobrý den, matko!"

Tenar si zprvu myslela, že to je Skřivanin nejstarší syn, proto řekla: „Co tě sem přivádí, chlapče?" Pak se však na něj lépe podívala a zvolala: „Jiskro!" A rozběhla se k němu tak rychle, až se před ní drůbež rozlétla na všechny strany.

„No, no, nech toho," vrčel, ale nechal se obejmout, pak šel do kuchyně a usedl ke stolu.

„Nemáš hlad?"

Jedl bych."

Běžela do komory a vyptávala se: „Pořád jsi na Rackovi?"

„Ne."

„A na jaké lodi teď sloužíš?"

„Na žádné." Chvilí bylo ticho, načež Jiskra zabručel: „Má loď se rozpadla."

S hrůzou se obrátila: „Ztroskotala?"

„Ne." Nevezele se usmál. „Loď zabavili královi vojáci a posádka se rozutekla."

„Ale - to přece nebyla pirátská loď, že ne?"

„Ne."

„Tak proč-"

„Tvdili, že kapitán veze náklad, který... potřebují," přiznal neochotně Jiskra. Byl štíhlý jako dřív, ačkoli zesílil v ramenou, ale na jeho tmavém, dlouhém a úzkém obličejí, který zdědil po Pazourkovi, se již objevily první vrásky starosti.

„Kde je táta?" zeptal se.

Tenar zůstala stát bez hnutí.

„Ty ses ani nezastavil u sestry?"

„Ne," odpověděl lhostejně.

„Tvůj otec zemřel na mrtvici," řekla Tenar, „už to budou tři roky."

„Na mrtvici?" zabručel Jiskra.

„Stalo se to v polích, našel ho Potůček..."

V kuchyni zavládlo ticho, jako by Jiskra neměl co říci. Tenar před něj postavila talíř a on se na jídlo vrhl tak hladově, že mu hned přidala.

„Prosím tě, kdys naposled jedl?"

Pokrčil rameny a cpal se dál.

Posadila se naproti němu ke stolu, z dosahu slunečních paprsků proudících dovnitř otevřeným oknem.

Konečně od sebe odstrčil prázdný talíř. „Kdo se teď stará o statek?" zeptal se.

„Proč tě to zajímá, synu?" zeptala se odměřeně.

„Je teď přece můj," řekl stroze.

Tenar vstala a uklidila ze stolu. „To tedy je."

„Můžeš tu samozřejmě zůstat, jestli chceš," řekl takovým divným tónem, jako by se pokusil o vtip. Ale Jiskra nikdy nežertoval, to věděla. „Je tady ještě Potůček?"

„Jsou tu všichni staří nájemci. A také čeledín Jestřáb a děvčátko, které jsem si vzala za vlastní. Oba bydlí tady v domě... Nevím, kam tě tak narychlo uložím. Budeš se dnes muset vyspat na půdě." Otočila se a upřeně na něj pohlédla.

„Zůstaneš doma?"

„Možná."

To byl celý otec! Přesně takovým způsobem odpovídal Pazourek na její otázky víc jak dvacet let - jako by jí svými strohými, avšak nejasnými odpověďmi odpíral právo na něco se zeptat.

„Ty můj chudáčku," politovala ho. „Přišels o práci, o otce, domá jsou cizí lidé... Je toho na tebe moc, budeš potřebovat nějaký čas, aby sis zvykl. Ale jsem ráda, chlapče, že ses vrátil. Často jsem na tebe myslela, jak ti asi na moři je, ve všech těch bouřích, ve vlhku a v zimě."

Nic neřekl, odstrčil židli a zrovna vstával, když do kuchyně vešla Thera. „Co se jí stalo?" zeptal se a vyjeveně na ni zíral. „Popálila se... Thero, to je náš Jiskra, o kterém jsem ti vyprávěla, ten námořník." A otočila se k synovi: „Thera je tvoje sestra."

„Sestra!" vykřikl zděšeně.

„Přijala jsem ji za vlastní."

„Sestra, sestra," opakoval a rozhlížel se po kuchyni, jako by hledal někoho, kdo by mu takovou nehoráznost vyvrátil. Pak Theru, která se ani nepohnula, obloukem obešel a práskl za sebou dveřmi.

Tenar chtěla promluvit, ale slova jí uvízla v hrdle.

„Proč pláčeš?" Thera k ní přiběhla a pohládila jí ruku. „Ublížil ti?"

„Thero, pojď ke mně!" Usedla ke stolu s dívčenkou v náručí, ačkoli už na to byla velká a nikdy se jí to moc nelíbilo, a usedavě se rozplakala. Thera přitiskla svoji zjizvenou tvář k Tenařině a za chvíli byly obě vlhké od slz.

Ged se vrátil na statek až za šera a rovnou narazil na Jiskru, který si už stačil pohovořit s Potůčkem a měl dost času všechno si promyslet. U večere mluvili jen málo a velmi opatrně. Jiskra se ani slůvkem nezmněl, že nedostal svoji starou světničku, a jako zkušený námořník vyběhl po žebříku na půdu, odkud slezl až druhého dne před polednem. Požádal o snídani a čekal, že jej matka obslouží, jako léta obskakovala jeho otce.

Tenar mu podala jídlo, pak po něm uklidila a vrátila se do sadu, kde s Therou a Zázvorkou pálily mladé výhonky napadené housenkami.

Jiskra se vydal s Potůčkem a Douškem na obhlídku statku. Oba staří nájemci mu tvrdili, že všechno zvládají sami, a snad tomu opravdu i věřili, přestože spoustu těžké práce zastali Tenar s Gede.

Tenar Jiskrovo chování hořce zarmoutilo. V domě se cítila zahanbená a potupená, jenom občas venku, při práci na polích, dokázala na syna nemyslet.

„Teď jsem na řadě já," postěžovala si Gedovi ve tmě ložnice. „Teď zas já ztratím, nač jsem byla nejpyšnější."

„A co ztratíš?"

„Svého syna přece. Nevychovala jsem ho správně. Nepovedlo se mi to." Kousla se do rtu a tiše zírala do tmy.

Ged se s ní nepřel, ani jí to nevymlouval. „Myslíš, že tu zůstane?" zeptal se šeptem.

„Zdá se, že se na moře už nevrátí. Nefekl mi pravdu, zřejmě se zapletl do nějakých nekalých záležitostí, nejspíš do pašování kradeného zboží. Gontští námořníci byli odjakživa poloviční piráti. Ale mrzí mne, že lže. Není čestný."

„Myslím, že má jenom strach," řekl Ged. „Není špatný. A tohle je přece jeho statek."

„Tak ať si ho vezme! Ať na něm dře jako já! Ať -"

„Ne, má milá," zarazil ji Ged naléhavě, „nemluv tak, neříkej zlá slova!"

Zmlkla, jako by se probudila ze sna, a zaplakala: „Já bych ho přece neproklela, ani jeho, ani toto místo! To jsem nechtěla. Je mi to tak líto a tolik se stydím, Gede."

„Mně je sice jedno, co si ten chlapec o mně myslí, ale vadí mi, že je na tebe hrubý."

„Na Theru také. Zachází s ní jako... Ptal se mě, co provedla, že tak vypadá!"

Ged ji hladil zlehka a pomalu po vlasech. Bylo to tak příjemné, že to Tenar málem uspalo.

„Mohu se zase vrátit ke kozám," řekl Ged. „Měla bys to pak snazší."

„Raději bych šla s tebou."

Hladil ji a zdálo se, že o tom přemýšlí. „Mohli bychom odejít všichni tři, žili bychom tam nahoře nad Lissu společně jako jedna rodina. Ale co až přijde zima?"

„Třeba by nás vzal do služby nějaký statkář. Oba umíme pracovat, já se vyznám v domácnosti a ty zase v kozách, jsi tak zručný -"

„S vidlemi," zašeptal a Tenar se zasmála.

Ráno vstal Jiskra ku podivu brzy, protože se chystal s Douškem na ryby, a nasnídal se s nimi. Od stolu se zvedal v dobrém rozmaru. „Na večeri přinesu spoustu ryb," sliboval.

Tenar se rozhodla, že jeho dobré nálady využije. „Počkej, Jiskro, proč po sobě neuklidíš talíř?"

Chvilí na ni mlčky hleděl. „To je přece ženská práce," zabručel.

„V téhle kuchyni je to práce všech -"

„Moje ne," odsekl, nasadil si čepici a vyšel ven.

Tenar vyběhla na práh a zeptala se: „Jestřábova ano, ale tvoje ne?"

Jiskra přikývl, aniž by se ohlédl.

„Na všechno je pozdě," povzdechla si. „Nepovedlo se mi vychovat ho tak, jak jsem si představovala." Zamračila se.

„Můžeš kámen zalévat jak chceš," řekla, „ale stejně neporoste."

„S výchovou se musí začít, když je člověk mladý a ohebný," řekl Ged. Jako já."

Tentokrát se nezasmála.

Když se večer po práci vraceli domů, spatřili Jiskru, jak u dveří hovoří s nějakým mužem.

„To je ten člověk z Re Albi," řekl Ged, který měl oči jako jestřáb.

„Pojď přece, Thero," pobídla Tenar divenku, která znenadání zůstala stát. „Koho máš na mysli, Gede?"

„Přece toho nákupčího, jak se jen jmenuje..."

„Handrle. Co tady asi hledá?"

Ged s Thero pak už zůstali zticha, protože si všimli, jak se Tenar změnila nálada.

Šla rovnou za oběma muži. „Přišel jste kvůli jehňatům, Handrle? Máme jich ještě pár v ohradě."

„Však mi to tady hospodář zrovna povídá," řekl Handrle.

„Nebudu vás tedy vyrušovat," pravila Tenar úsečně, „když máte jednání s hospodářem." A obrátila se k odchodu.

Jiskra se zachmuřil ještě víc než obvykle.

Handrle ji zastavil: „Mám pro vás zprávu, Goho."

„Do třetice všeho dobrého?"

„Se starou čarodějkou Mechovinou je to špatné. Když se dozvěděla, že jdu do Prostředního údolí, vzkázala, že by vás ráda ještě viděla, než umře."

„Je nemocná?"

„Má smrt na jazyku," pronesl Handrle a pokusil se nasadit tragický výraz. „Onemocněla už v zimě a rychle schází."

„Děkuji za zprávu," řekla Tenar odměřeně a vstoupila do domu, zatímco se Handrle vydal s Jiskrou k ovčínu.

Při večeři řekla Tenar Gedovi a Theře, co se stalo. „Musím za Mechovinou hned jít."

„Půjdem všichni tři," řekl Ged.

„Půjdete se mnou?" zaradovala se Tenar a obličej se jí rozjasnil. „Ani jsem si netroufla tě požádat... A co ty, Thero, chtěla bys zas uvidět Ogionův domek?"

Thera chvíli přemýšlela. „Mohla bych se podívat na svou broskvičku."

„A za Vřesinkou a Slinkou... Chudák Mechovina, měla jsem se za ní vypravit už dávno, ale pořád je tolik práce..."

Uvědomila si, že měla ještě jeden důvod, proč se Re Albi vyhýbala, ale nemohla si vzpomenout, co to bylo, a teď se tak začala těšit na cestu, že už po tom nepátrala. „Ráda bych věděla, kdo se o Mechovinu stará, jestli poslali pro léčitele. V Záhon je sice jedinou léčitelkou zrovna ona, ale dole v přístavu se dozajista najdou lidé, kteří by jí mohli pomoci. Chudák Mechovina! Vydáme se na cestu hned ráno. Ať si hospodář udělá snídani sám!"

„Však se to naučí," řekl Ged.

„Kdepak ten! Raději si najde nějakou hospodyní, aby se o něj starala." Rozhlédla se po kuchyni. „Tenhle stůl jsem dvacet let drhla..."

Když přišel Jiskra na večeři, Tenar mu oznámila: „Zítřka hned po ránu vyrážíme do Re Albi, synu. Všichni tři."

Zatvářil se zděšeně, jak ho to překvapilo. „To jen tak odejdete?"

„Tys taky jen tak odešel a nikoho ses neptal," řekla Tenar. „Tady ti předávám pokladnici tvého otce, Jiskro. Je v ní sedm kusů slonoviny a dlužní úpisy starého Mostáře, ale ten je stejně nikdy nezaplatí, protože nemá čím. Tyhle čtyři andrádské dostal Pazourek za ovčí rouna, tos byl ještě docela malý. A tyhle tři havnorské si vezmu, jsou za hospodářství na Vysokém potoce, které jsme s tvým otcem koupili ve špatném stavu, společně zvelebili a znovu prodali, takže jsem si ty peníze vydělala. Všechno ostatní včetně statku je tvoje. Hospodářem jsi ty."

Jiskra jen stál a mlčky zíral na pokladnici. Pak tiše řekl: „Vezmi si všechno. Já ty peníze nechci."

„Děkuji ti, synu, ale jen šije nech, já nic víc nepotřebuji. Však se ti to bude hodit, až se oženíš."

Uložila pokladnici nazpět na horní polici šatníku, kde ji Pazourek vždy schovával.

„Thero, připrav si věci, protože časně vyrážíme."

„Kdy se vrátíte?" zeptal se Jiskra a najednou vypadal jako vyjukaný malý chlapec.

„Nevím, hochu," odpověděla, „ale pokud mne budeš potřebovat, stačí vzkázat a já přijdu."

Začala balit šaty a jídlo na cestu.

„Mohu tě o něco požádat, Jiskro?" zeptala se.

Seděl u krbu a zachmuřeně ji pozoroval. „Co bys chtěla?"

„Zajdi brzy do Valmouthu za svou sestrou a pověz jí, že jsem zase v Záhoří. Kdyby mě potřebovala, ať ví, kde mě najde."

Ged si zatím se zručností člověka, který je zvyklý hodně cestovat, sbalil pár svých věcí, pak usedl naproti Jiskroví a začal šněrovat vak.

„Znáte námořnický uzel?" otázal se Jiskra.

Ged mu vak mlčky podal a pozoroval ho, jak zavazuje šňůru.

„Nemusí se rozvazovat," řekl Jiskra, „dá se posunout."

Ráno bylo chladné a na krajině dosud ležela tma, když opouštěli statek. Nad západními stráněmi hory Gont vychází slunce dost pozdě, a tak se mohli zahřát jen rychlou chůzí. Když se konečně slunce přehouplo přes ohromnou masu jižního vrcholku, svítilo jim do zad.

Thera kráčela mnohem rychleji než minulého léta, ale přesto je čekala dvoudenní cesta.

„Pokusíme se dnes dojít až do Pramenů pod Dubem?" zeptala se Tenar. „Je tam malá hospůdka, pamatuješ, Thero? Loni jsme tam dostaly hrnek mléka."

Ged hleděl na vrcholky hory s nepřítomným výrazem v očích. „Znám jedno místo..."

„Výborně," řekla Tenar a přidala do kroku.

Kousek před nejvyšším ohybem cesty, odkud je vidět přístav Gont, odbočil Ged do lesa. Mezi kmeny pronikaly šikmé zlatorudé paprsky zapadajícího slunce. Stoupali vzhůru, aniž Tenar viděla nějakou stezku, až se dostali na malou skalní plošinu na úbočí hory, chráněnou před větrem okolními útesy. Otevřel se jim výhled až na severní vrcholky a mezi špičkami mohutných jedlí zahlédli západní moře. Bylo tam naprosté ticho, jen vítr šuměl ve větvích. Vysoko v prozářeném povětří sladce zpíval horský skřivan, pak se snesl do hnízda v trávě, které se lidská noha hodně dlouho nedotkla.

Posilnili se chlebem a sýrem a pozorovali, jak se od moře plíží do hor tma. Rozprostřeli si na zem kabáty a schoulili se jeden k druhému.

V noci Tenar probudilo houkání sovy, na něž ze vzdáleného konce lesa přilétla odpověď. Musím se podívat, jak nad mořem vycházejí hvězdy..., pomyslela si, ale vzápětí již opět klidně spala.

Otevřela oči do šedého rána. Ged seděl vedle ní, plášť měl přehozený přes ramena a díval se přes lesy k západu. Jeho tmavý obličej byl nehybný a mírumilovný. Přesně tak si ho pamatovala z dávné minulosti, z Atúanu. A tak tam spolu seděli a dívali se na zlátnoucí oblohu a přicházející den.

Když na ni Ged konečně pohlédl, řekla mu: „Miluji tě od první chvíle, kdy jsem tě uviděla.“

„Zachránilas mi tím život.“ Naklonil se k ní, políbil ji a pevně se objali.

Pak vstali, probudili Theru a znovu se vydali na cestu. Mezi stromy se Tenar ještě jednou ohlédla zpět, jako by na tom místě bylo zakotveno celé její štěstí.

Když přicházeli do Záhoří, Tenar posmutněla, protože myslela na Mechovinu a uvažovala o tom, jaká zlá nemoc ji postihla a zda ji ještě uvidí naživu. Ale čím víc se blížili k Re Albi, tím víc se jí myšlenky rozbíhaly, až nebyla schopná myslet vůbec na nic. Cítila se k smrti unavená a v další cestě pokračovala s vyloženou nechutí.

Minuli pár chalup Pramenů pod Dubem dole pod svahem a sebrali síly k poslednímu strmému výstupu. Tenar šla vzadu, nohy měla jako z olova a myšlenky se jí neustále točily kolem slova delfin, které ji uvízlo v hlavě, když hleděla na Theřinu brašnu s hračkami. Ged si vykračoval lehkou chůzí vytrvalého poutníka a Thera, kterou před rokem cesta úplně vyčerpala, až ji musela Tenar nést, namáhavě stoupala vedle něj.

Tenar si připadala příliš stará na to, aby kráčela tak rychle. Delfin..., pomyslela si. Stará ženská má zůstat doma u krbu. Kostěný delfin... Kost.. Svázat... Svazovací kouzlo... Kostěný muž a kostěné zvíře...

Ged s Therou již byli hodný kus vpředu, zastavili se a čekali. Tenar šla pomalu a unaveně, sotva se na vrcholek kopce vyškřábala. Nalevo spatřili střechy Re Albi, napravo se cesta vinula k zámku.

„Tudy,“ řekla Tenar.

„Ne,“ řekla Thera a ukázala nalevo k městečku.

„Tudy,“ opakovala Tenar a vydala se napravo.

Ged se přidal k ní.

Kráčeli sadem vzrostlých ořešáků a po travnatých loukách. Bylo teplé pozdní odpoledne, přestože léto teprve začínalo, a v korunách stromů zpívali ptáci.

Cestou od velkého domu k nim přicházel muž, na jehož jméno si nemohla vzpomenout.

„Vítejte!“ pravil s úsměvem a postavil se jim do cesty. „Jaké významné osobnosti přicházejí počtít dům pána z Re Albi!“

Tuaho... Ne, tak se nejmenoval. Delfin... Kost... Zvíře.. , Dítě...

„Sám Mistr Arcimág!“ Hluboce se uklonil a Ged mu úklonu opětovl.

„A paní Tenar z Atúanu!“ A uklonil se ještě hlouběji.

Tenar se podlomila kolena, upadla na zem, svíjela se uprostřed cesty a polykala prach.

„Teď se budeš plazit!“ poručil jí a ona ho poslechla.

„Zastav se!“

Ztuhla.

„Můžeš mluvit?“ zeptal se.

mlčela, z úst jí nevyšla ani hláska.

Ged promluvil svým tichým hlasem: „Ano.“

„Kde je ta zrůda?“

„Nevím.“

„Domníval jsem se, že si čarodějnice vezme svého spratka s sebou, ale místo něj k nám přivedla pana Arcimága Krahujce! Jaká skvělá záměna! Od takových čarodějnic a zrůd, jako jsou ty dvě, je třeba vyčistit svět. Ale s tebou, který jsi kdysi býval mužem, si mohu promluvit, budeš-li rozumné řeči schopen a pochopíš-li můj trest. Určitě sis myslel, že jsi v bezpečí, když na trůně sedí mladý král a můj Pán je poražen. Myslel sis, že si můžeš dělat co chceš, když jsi zničil příslib věčného života!“

„Ne,“ řekl Gedův hlas.

Nic neviděla a v ústech cítila jen prach cesty. Slyšela, jak Ged řekl: „Jen ve smrti je život.“

„Tlachy, samé tlachy! Hezky cituješ písně, Mistře z Roke, můj učiteli! Pobavils mne svým převlekem za pasáka koz, veliký Arcimágu, který v sobě nemá ani za mák magie! Řekni nám nějaké zaklínadlo, Mistře, postačí jen docela maličké! Ne? Neumíš ani slovo? Takže tě nakonec můj Pán porazil. Už to víš? Nepokořils ho, jeho moc stále žije! Měl bych tě asi nechat ještě chvíli naživu, abys spatřil, jakou mám sílu, již dokonce chráním jednoho starce před smrtí - a proč bych pro své záměry nepoužil tvůj život? Viděl bys aspoň, jak tvůj všetečný král a všichni jeho hloupí dvořané a mizerní čarodějové ze sebe dělají blázny, když hledají ženu, která by nám vládla! Protože pravá vláda sídlí tady, v tomto domě. Celý minulý rok jsem svolával muže, kteří rozeznají opravdovou sílu. Někteří z nich sem utekli z Roke od těch samozvaných mistrů magie, jiní zase z Havnoru - ano, opustili toho směšného krále, toho takzvaného syna Morredova,

který zatoužil po vládě ženy, toho tvého milovaného krále, který šíje natolik jist svým bezpečím, že dokonce užívá své pravé jméno! A mé jméno znáš? Pamatuješ se na mne? Před čtyřmi roky jsi byl velkým Mistrem, zatímco já bezvýznamným studentem na Roke!"

„Jmenoval ses Topol," řekl trpělivý hlas. „A mé pravé jméno?" „Tvé pravé jméno neznám."

„Tak, ty je neznáš? Neumíš je najít? Cožpak magové neznají všechna jména?"

„Nejsem mág."

„Ach, řekni to ještě jednou."

„Nejsem mág."

„To od tebe rád slyším. Řekni to ještě jednou!"

„Nejsem mág."

„Ale já jsem!"

„Ano."

„Řekni to!"

„Jsi mág."

„Teď jsem já tvůj Mistr!"

„Ano."

„Tak to řekni!"

„Jsi Mistr."

„Ach, jaká slast! To je lepší, než jsem doufal! Lovil jsem úhoře a chytil velrybu! Následujte mne tedy, vážení, seznámíte se s mými přáteli. Ty můžeš jít, ale ta se bude plazit!"

Tak vstoupili do zámku pána z Re Albi. Tenar po rukou a po kolenou, Ged těžce a toporně.

Uvnitř panovala tma, v níž se zatemnila i Tenařina mysl. Hlasům, poletujícím kolem její hlavy jako netopýři, rozuměla stále méně a méně, až se jí dařilo zachytit pouze jednotlivá slova. Slyšela jen to, co říkal Ged, vzpomněla si na jeho jméno a pevně se ho držela. Ale Ged promluvil zřídka a pouze odpovídal na otázky, jež kladl ten, jehož jméno nebylo Tuaho, a který čas od času promluvil i na ni a říkal jí -Ty čubko!

„To je můj nový mazlíček," oznámil ostatním mužům, kteří stáli v temnotě v kruhu kolem ní. „Vidíte, jak jsem si ji vycvičil? Překul se na záda, čubko!"

Překulila se a hlasy se zasmály.

„Měla mi přivést toho napůl spáleného spratka, jehož trest jsem chtěl již ukončit. Ale místo něj mi doručila ptáčka - krahujce. Zítřka ho naučíme létat."

Dalším slovům už nerozuměla.

Připecnili jí cosi kolem krku a musela se plazit vzhůru po dalších schodech, až ji dovedli do místnosti, která páchla močí, hnílobou a omamnými hřbitovními květinami. Hlasy, hlasy, pořád samé hlasy. Na hlavu jí sáhla ledová ruka a uslyšela smích, který skřípal jako staré dveře ve zrezivělých pantech. Pak ji někdo kopl a musela se plazit zpátky dolů. Nepohybovala se však dost rychle, tak ji kopali do hrudi a do zad. Pak bouchly dveře a bylo ticho... a tma.

Slyšela pláč a domnívala se, že je to její dítě. Nechtěla, aby plakalo.

A konečně zmlklo.

14

Tehanu

Dívka odbočila doleva a ušla hodný kus cesty mezi kvetoucími keři, než se ohlédla.

Muže, který si říkal Topol a jehož pravé jméno bylo Erisen, viděla jen jako roztřepenou a pokroucenou temnotu. Viděla, jak spoutal její matku řemínkem kolem jazyka a jejího otce řemínkem kolem srdce. A viděla, jak je odvádí do své skrýše. Ze zápachu toho místa se jí zvedal žaludek, ale přesto šla za nimi. Pak viděla, jak za svými zajatci zavírá kamenné dveře, jimiž nemohla projít.

Potřebovala vzlétnout, ale létat neuměla. Nebyla z těch okřídlených.

Proběhla co nejrychleji městečkem, běžela kolem domku tetky Mechoviny a pak dál, minula Ogionův domek s kozím chlívkem a vběhla na stezku vedoucí kolem okraje útesu, kam měla zakázáno chodit, protože má jen jedno oko. Opatrně vstoupila na skalní římsu. Hluboko dole viděla vodu a v dálce zapadající slunce. Pak se svým dalším okem podívala k západu a zavolala jméno, které matka vyslovila ve spánku.

Nečekala na odpověď a hned se otočila nazpět. Vrátila se k Ogionovu domu, aby se podívala na svůj malý stromček. Stará broskvoň byla obsypána spoustou malých zelených plodů, ale po mladém výhonku nebylo ani stopy. Snědly jej kozy, nebo uschl, protože ho nezalévala. Chvilí tam stála a rozhlížela se, pak si povzddechla a vydala se přes louku k domku tetky Mechoviny.

Slepice se již chystaly na hrad, ale začaly se čepýřit a kvokat, když vstoupila dovnitř. Světnička byla tmavá a přeplněná nejružnějšími příjemnými vůněmi.

„Tetko Mechovino?" řekla hlasem, kterým mluvila s lidmi.

„Kdo... kdo je to?"

Stařena ležela v posteli, jako by se schovávala. Měla strach a pokoušela se kolem sebe vyčarovat kamennou stěnu, aby se k ní nikdo nedostal, ale neměla na to dost síly.

„Kdopak to je? To jsi ty, můj drahoušku, mé drahé dítě? Ty má malá, to jsi hodná, žes přišla... Kde máš maminku? Ne, nechod' ke mně, drahoušku, nepřibližuj se, leží na mně kletba..." Rozplakala se. „Jsem zakletá, nechod' ke mně! Zaklel

mě, ten... Nepřibližuj se!"

Dívěnka vztáhla ruku a dotkla se jí. „Jsi studená," řekla.

„Zato ty jsi jako oheň, dítě, tvá ručka mě pálí! Ach, nedívej se tak na mne! To kvůli němu mi hnije maso a sevrkávám se, ale nedovolí mi umřít, prý dokud tě sem nepřivedu. Nařídil mi to. Snažila jsem se zemřít, snažila, ale drží mě při životě proti mé vůli, nenechá mě... Nenechá mě ani umřít!"

Dívěnka se zamračila. „Nesmíš umřít."

„Drahoušku," zašeptala stará žena, „nazvi mě svým jménem."

„Ty jsi Hatha."

„Ach, já to věděla... Vysvobod' mě, drahoušku!"

„Musím počkat," řekla dívěnka, „než přijdou."

Čarodějka začala volněji dýchat. „Kdo má přijít, drahoušku?" zašeptala a opatrně se pohnula, jak v údivu zkoumala, kam bolest zmizela.

„Moji lidé."

Dívěnka sevřela ve své malé dlani velkou čarodějčinu ruku, studenou jako kámen, a bylo to, jako by tiskla pár klaciků. Pevně ji držela. V místnosti padla větší tma než venku. Hatha, které se říkalo Mechovina, usnula. Dívěnka také spala. Seděla na podlaze vedle pryčny a slepice jí kvokaly za zády.

Když se rozednilo, přišli muži a jeden z nich na ni křičel: „Vstávej, čubko! Vstávej!"

Zvedla se na ruce a na kolena.

Smál se: „A teď se postav! Až nahoru, čubko, nahoru! Jsi přece chytrá a umíš chodit po zadních, ne? Tak dělej, že jsi člověk. Máme před sebou cestu. Běž!"

Muž zatáhl za řemen, který měla utažený kolem krku. Šla za ním.

„Povedeš ji ty!" poručil.

Ucítila, že řemen nyní drží ten, kterého miluje, ale na jehož jméno si nemůže vzpomenout.

Vyšli z toho tmavého místa. Kámen jako by zažíval, když procházeli, a zase se za nimi zavřel.

Kráčeli vedle ní, z jedné strany zlý muž a z druhé ten, jenž s ní byl spojen řemenem. Ostatní, tři nebo čtyři, šli za nimi.

Začínala vidět, protože rozpoznávala známá místa. Pole zšedla rosou, na bledém horizontu se rýsovala tmavá hora. V sadech se stále hlasitěji probouzeli ptáci.

Přišli na konec světa a chvíli kráčeli podél jeho okraje, až vstoupili na úzkou skalní římsu. Spatřila škrábanec vyrytý do kamene.

„Pomůžeš ji," řekl zlý muž. „Shodíš ji. Pak poletíš i ty, jako jestřáb."

Odvázal ji řemen z krku.

„Běž k okraji," přikázal.

Šla podél toho škrábance, dokud pod sebou nezahledla moře a kolem sebe neucítila volné povětrí.

„No tak, Krahujče, teď je řada na tobě," řekl. „Pokud nám nechce ještě něco říct. Čarodějnice toho mají vždycky tolik na jazyku. Copak bys nám ráda řekla, paní Tenar?"

Nemohla promluvit, jen ukázala na nebe.

„Albatros," řekl.

Hlasitě se zasmála.

Ve vzdušných proudech se vznášelo ohnivé dračí tělo zalité sluncem.

Tenar vykřikla: „Kalessine!"

Chytila Geda za paži a strhla ho k zemi. Nad nimi zaburácely plameny, zarachotil šupinatý pancíř a v rozepjatých křídlech zahučel vítr. Pařáty narazily na skálu jako ostré kosy.

Pak ucítila vítr vanoucí od moře. Otevřela oči a ve skalní puklině, do níž zarývala prsty, spatřila drobný bodlák, který tam vytrvale zápasil o život. Lehounce se kýval...

Ged ležel schoulený vedle ní. Pod nimi bylo moře a nad nimi na skále seděl drak. Natočil hlavu a prohlížel si je protáhlým žlutým okem.

Ged chraptivě promluvil třesoucím se hlasem dračí řečí. Tenar jeho slovům rozuměla, neboť pronesl ta jediná, která znala.

„Děkujeme, Nejstarší."

Kalessin se podíval na Tenar a jeho hlas zaduněl jako zvon: „Aro Tehanu?"

„Děvčátko," polekala se Tenar. „Thera!"

Vstala a pospíchala, aby ji našla, avšak Thera právě přicházela po stezce vinoucí se podél okraje útesu.

„Opatrně, Thero, neutíkej!" varovala ji Tenar.

Dívěnka ji spatřila, přeskočila jakousi hromádku, z níž se kouřilo, a rozběhla se přímo k ní.

Drak k nim otočil svou obrovskou kovově rudou hlavu a z nozder, velkých jako kotle, vyšlehly plameny a sloupky kouře. Studeným mořským vzduchem proletěl závan horka.

„Tehanu" řekl drak.

Dívěnka na něho pohlédla a oslovila jej: „Kalessine!"

Potom vstal i Ged, roztřesenou rukou se zachytil Tenar a zasmál se: „Teď už vím, kdo tě povolal, Nejstarší!"

„Přece já," řekla dívěnka, hleděla na draka a mluvila jeho řečí, slovy Stvoření. „Nevěděla jsem, co jiného mám dělat, Segoyi."

„Tos udělala správně, dítě," řekl drak. „Dlouho jsem tě hledal."

„Půjdemte teď tam, kde končí země?“ zeptala se. „Za ostatními, kteří tančí v povětrí?“

„Chceš je opustit?“

„Nemohou jít s námi?“ zeptala se dívka.

„Nemohou, žijí tady.“

Trochu se zajíkla, když řekla: „Tak zůstanu s nimi.“

Kalessin se odvrátil a z jeho tlamy vyšlehl jako z obrovské výhně jasný plamen. „Ha!“ řekl, jako by se smál. Pak opět pohlédl na dívku: „Rozhodla ses správně. Máš tady ještě práci.“

„Já vím.“

„Vrátím se pro tebe,“ slíbil Kalessin, „až přijde čas.“ Pak promluvil k Tenar a Gedovi: „Svěřuji vám své dítě, které mi jednou vrátíte.“

„Až přijde čas,“ opakovala po něm Tenar.

Kalessin nepatrně sklonil mohutnou hlavu a jeho dlouhá tlama, z níž jako meče trčely ostré zuby, jako by se zvlnila v úsměvu. Potom se začal na úzké římse opatrně otáčet a Ged, Tenar a Thera ustoupili stranou. Drak se protáhl jako kočka a vymrštil se do vzduchu. Ostatný ocas zařinčel o skálu, blanitá křídla se zabarvila karmínem ranního slunce a drak letěl pryč. Za okamžik nebyl větší než racek, potom jako vlaštovka, a pak po něm zbyla už jen vzpomínka.

„Pojďme odtud,“ řekl Ged.

Na skalní stezce ležely ožehlé kosti, jakési spálené cáry a něco, co vypadalo jako ohořelá dlouhá hůl...

„Kostění lidé,“ řekla Thera, pak ty zuhelnatělé zbytky překročila a jako první se vydala domů.

„Mluvila s drakem svým mateřským jazykem,“ poznamenal Ged.

„Její jméno je Tehanu,“ řekla Tenar.

„Dostala jméno od toho, který pojmenovává.“

„Od samého počátku byla Tehanu. Byla jí vždycky.“

Dívka se ohlédlá: „Tak pojďte! Tetka Mechovina je nemocná.“

Vynesli Mechovinu na čerstvý vzduch a položili ji na sluníčko. Tenar jí omyla hnisající rány a Ged zatím spálil nemoci načichlé přikrývky. Thera zaběhla do Ogionova domku a přinesla čisté povlečení. Přišla s ní i Vřesinka a pomohla jim stařenu opatřit a uložit zpátky do postele. Slíbila, že přinese něco k jídlu.

„Musíme poslat do Gontu pro čaroděje, aby Mechovinu uzdravil,“ řekl Ged, „a hned potom s ním musíme zajít na zámek. Starý pán z Re Albi nyní zemře. Jeho vnuk bude možná žít, avšak v domě je nutno udělat pořádek...“ Usedl na práh, hlavu si opřel o zárubeň, zavřel oči a vystavil tvář slunci. „Proč vlastně děláme to, co děláme?“ řekl.

Tenar nabrala do škopku čisté vody a umyla si ruce a obličej. Ged mezitím samým vysílením usnul. Posadila se k němu a položila si hlavu na jeho rameno.

Jsme konečně zachráněni? pomyslela si. Jak k tomu vůbec došlo?

Všimla si Gedovy otevřené dlaně. Vzpomněla si na ten bodlák kývající se ve větru, na drakovy pařáty a kovové šupiny.

Trošku si zdřímla, ale dívka ji probudila.

„Tehanu,“ zašeptala Tenar.

„Stromček umřel,“ řekla dívka.

Tenar chvíli trvalo, než se probrala a pochopila, o čem mluví. „Jsou na starém stromě broskve?“ zeptala se potichu, aby nezbudila spícího Geda.

„Jenže jsou malé a zelené.“

„Dozrají až po Dlouhém tanci, musíš počkat.“

„Znovu si jednu zasadíme?“

„Kolik budeš chtít... Jak to vypadá v Ogionově domku?“

„Je prázdný.“

„Chceš tam bydlet?“ Objala dívku kolem ramínek. „Máme dost peněz, abychom si koupili stádo koz a pronajali si kousek pastviny. Ged to s kozami umí. Zajímalo by mě, jestli tam zbyla nějaká vlna...“ Náhle si vzpomněla, že na statku u dubu zapomněla Ogionovy knihy. „Chudák Jiskra,“ zvolala, „vždyť v nich nepřečteš jedinou runu!“

Kdyby Ged knihy potřeboval, vždycky pro ně může někoho poslat, řekla si, stejně budu potřebovat kolovrátek. Nebo za synem zajdu na podzim sama, navštívím Skřivanu a také bych ráda uviděla Jablůňku. Práce tady bude dost i bez knih. Je nejvyšší čas obdělat Ogionovu zahrádku, jestli chceme mít nějakou zeleninu. A vzpomněla si na záhonky fazolí a na okénko hledící na moře k západu. „Myslím, že nám tady bude dobře.“

URSULA K. LE GUINOVÁ

TEHANU - Poslední kniha Zeměmoří

Vydavatelství AF 167

Nakladatel Karel Soukup

P. O. Box 36, 612 00 Bm

Z anglického originálu „Tehanu - The Last Book of Earthsea“

vydaného nakladatelstvím Victor Gollancz Ltd, 1990

přeložila Irena Příbylová

Obálka a grafická úprava Karel Soukup

Jazyková redakce Jana Oščádalová a Jana Rečková

Odpovědný redaktor Jan Jam Oščádal

Technická redakce Miroslav Dvořák
První vydání vyšlo v USA v roce 1990
Vydalo vydavatelství AF 167 v Brně roku 1997
jako svou 26. publikaci
Vydání první, Brno 1997
Sazba DaTaPrint Brno
Tisk a vazba Moravské tiskárny a. s.,
Tiskárna Olomouc, Studentská 5, 771 64 Olomouc
ISBN 80-85384-25-6
Doporučená cena 149,- Kč